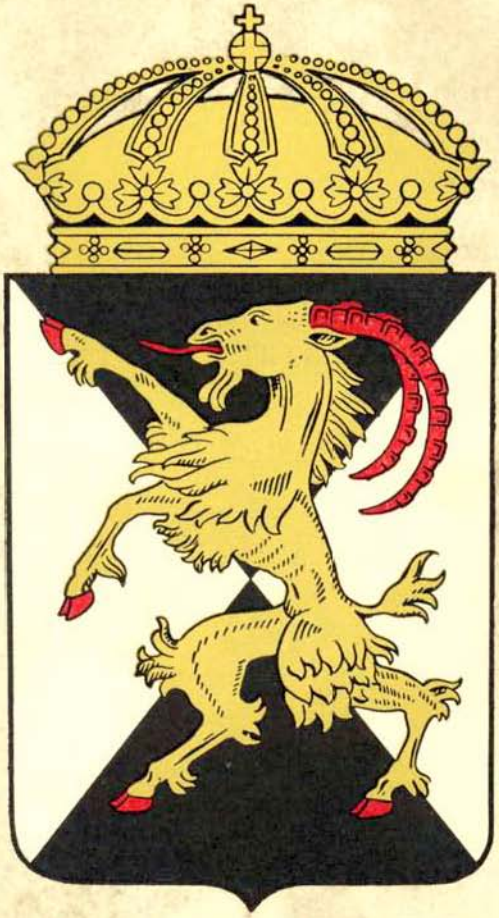

BOCKEN

Årsskrift för Hälsinge regementes Kamratförening 1966

BOCKEN

årsskrift

Utgiven av HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENING 1966

I redaktionen:

SVEN BRATT
GUNNAR FERNQUIST

GT GEFLEBORGS TR. A-B. GÄVLE 652924

INNEHÅLL

Förord 7
Tredje majorens eller Alfta kompani 9
Kompaniets chefer och dess adjutanter 11
Regementets vita får, röda rävar och subbar 16
Kompaniområdena vid Hälsinge regemente, karta 18
Chefsbostället, Kyrkbyn nr 19 19
Ett soldattorp i Östra Roteberg 25
Hjälten vid Sandomir, majoren Henrik Poitz 26
En alftaknekt i Armfelts armé 28
Kompanichefen med 59 tjänsteår 30
Soldatsläkter från Ovanåker 32
Soldaten Häggs yttersta vilja 39
Triumviratet på Alfta kompani 41
En göteborgare vid Hälsingarna 46
Om split och medling i svensk-norsk union 50
När freden bröt ut efter fem krigsår 53
Källbergs kompani, ett 25-årsjubileum 59
Musikdirektörens Kungsbäcksminnen 60
Hur jag blev Du med kungen 62
Krigsmans erinran i modern version 64
Ett solvarv i kronans kläder 1965, årskrönika 69
Vi och vårt kompani under rekrytåret med textbidrag av soldater 94
Bildsidor 129
I fädrens spår för framtids segrar, idrottskrönika 134
Saxat ur Repposten 1965 144
Som pressofficer med FN på Cypern 147
Från höga höjder med fallskärm 152
Bäste soldaten på Englandsresa 156
Regementets Dag på Kungsbäck 1965 157
Regementets Kamratförening 161
Annonsavdelning 163

I 14 KAMRATFÖRENING

skall verka för vidmakthållandet och stärkandet av sambandet mellan regementet och bygden samt samhörigheten mellan nuvarande och förutvarande hälsingesoldater.

Medlemskap kan vinnas av varje svensk man och kvinna, som hyser intresse för föreningens verksamhet.

FÖRORD

Sjätte boken Bocken överbringas i sedvanlig ordning till läsekretsen.

Dispositionen följer i stora drag de föregående upplagornas med historisk del, årskrönika och modern del.

Redaktionsarbetet började redan under förvåren med resor till kompaniområdet för kontakt med författare och skribenter samt införskaffning av bilder och annat material för den historiska delen. Redaktionen hade därvid bland annat glädjen att få värdefull hjälp av de välkända västhälsingarna, författaren Hans Lidman och förre hemmansägaren, hembygdsforskaren Johan Ohlsson, till vilka vi står i särskilt stor tacksamhetsskuld.

I den historiska delen om Alfta kompani har således Hans Lidman en egen artikel om *Soldatsläkter från Ovanåker* och sammandraget om majoren *Henrik Poitz* har skett efter en artikel av Johan Ohlsson. Därjämte har många värdefulla råd och tips lämnats av dessa två i sin hembygd så väl förtrogna och i dess historia så väl insatta specialister.

Om de gamla bygdekompanierna finns tidigare mycket skrivet bland annat i äldre årgångshäften av Bocken, i Hälsingerunor etc. Detta gäller speciellt Alfta kompani och dess personal, som i olika sammanhang varit föremål för de två nämnda författarnas intresse.

Redaktionens målsättning att så vitt möjligt försöka presentera nytt material om bygdekompanierna har därför varit särskilt svår att uppnå vad gäller Alfta kompani.

Emellertid har som föregående år värdefullt historiskt bidrag även erhållits av filosofie doktor Alf Åberg, Kungl Krigsarkivet. Till honom liksom till Kungl. Armémuseum — det senare för tidigare ej publicerat bildmaterial — riktar redaktionen ett särskilt tack.

Redaktionen hoppas som vanligt att läsekretsen som tidigare överser med årsskriftens tekniska och redaktionella brister. Boken är i sin enkelhet främst avsedd som Kamratföreningens medlemsskrift och som ett minne till årets rekryter från deras första tjänstgöring.

På detta sätt genom att presentera *"vad sig tilldragit haver"* — både gammalt och nytt — med anknytning till regementet, hoppas redaktionen bidra till att öka förståelsen och intresset för ett av Kamratföreningens syften: stärkandet av banden och samhörigheten mellan regementet och bygden.

Till samtliga författare, medarbetare, annonsörer och gynnare, som möjliggjort utgivandet genom sitt intresse och sin välvilliga generositet, framför redaktionen sitt varma tack.

Huvuddelen av upplagan utges i häftad form. Ett begränsat antal bundna böcker i klotband finns för försäljning efter direkt hänvändelse till redaktionen. Ett mindre antal av tidigare årgångar kan redaktionen tillhandahålla till reducerat pris enligt specifikation på särskild plats.

Nästföljande årsskrift, som redaktionen trots decimering hoppas kunna färdigställa, *avses* i den historiska delen behandla Ovansjö kompani i Gästrikland. Som vanligt mottas med tacksamhet bidrag med uppgifter och bilder m. m. som kan underlätta en fyllig historisk framställning av detta kompani.

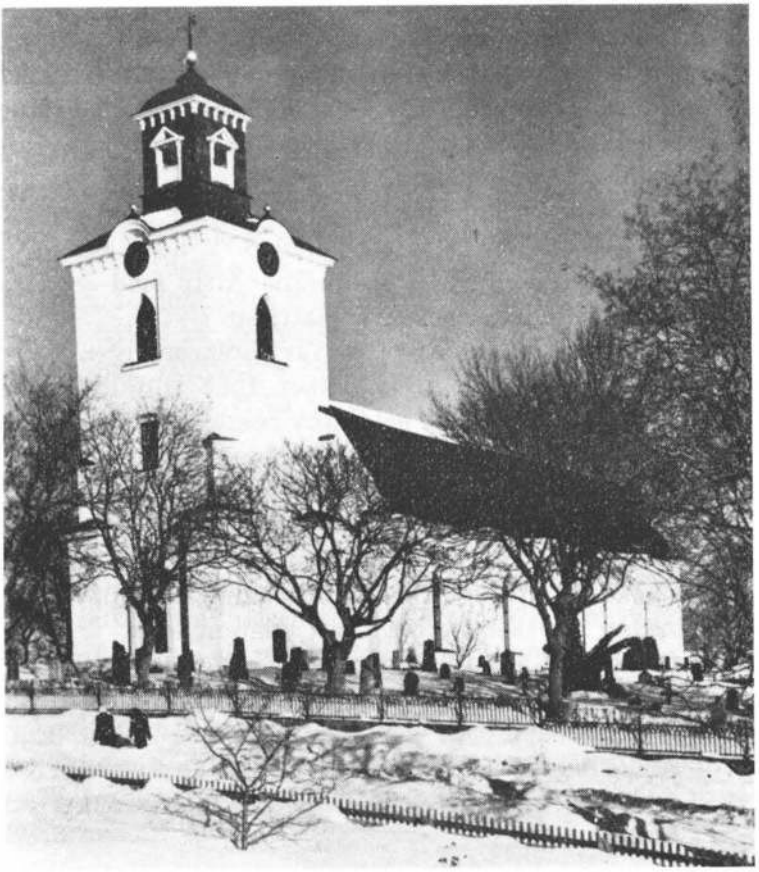
Redaktionen

Regementets Dag

äger rum i GÄVLE

söndagen den 12 juni 1966

TREDJE MAJORENS ELLER ALFTA KOMPANI

Alfta kyrka

Förutom de i "Bockens" tidigare årgångar behandlade tre "stabskompanierna" — Livkompaniet samt Överstelöjtnantens och Majorens kompanier — upptar 1630-talets rullor ett fjärde sådant, nämligen Kvartermästarens kompani. Denna benämning försvinner emellertid framemot mitten av århundradet.

Ej heller kan i rullorna från det yngre indelningsverkets dagar någon direkt motsvarighet spåras till detta kompani.

Det yngre indelningsverket gav kompanierna gränsbestämda rekryteringsområden, vilka i slutet av 1600-talet gav upphov till kompaniernas sockennamn: Alfta, Arbrå, Delsbo, Järvsö och Ovansjö, vart och ett med en kapten som chef.

Till en början benämndes emellertid dessa kompanier liksom tidigare efter sin chef. Alfta kompani kallades sålunda "Kapten Hindrich Rotkierchs", senare "Kapten Carl Biörnbergs" kompani, och först 1692 började sockennamnet på allvar tagas i bruk. Det bibehölls sedan ända inpå 1900-talet, med undantag för perioden 1812—1833, då det efter sin chef gick under namnet "Tredje Majorens kompani".

År 1833 fick detta kompani nr 7, 1887 blev dess officiella namn "Nr 2 Alfta kompani" och från 1916 "2. kompaniet".

Kompaniområdet omfattade socknarna Alfta med 78, Ovanåker med 43 och Bollnäs med 29 soldatrotar.

Kompanichefens tjänsteboställe var ursprungligen kronohemmanet Kyrkbyn 19 i Alfta, vilket 1695 tillfallit kronan såsom öde. Då det sedermera såldes av boställsdirektionen fick kompanichefen i gengäld f. d. fänriksbostället Nordanå 4 i samma socken. I Alfta vid kyrkan, som var kompaniets vanliga samlingsplats, fanns också dess trossbod.

Löjtnanten saknade kronoboställe, medan fänriken som ovan nämnts bebodde Nordanå 4, tills detta förändrades till kaptensboställe, medan fänriken i stället fick kontant lön.

Några fasta boställen för kompaniets underofficerare synes icke ha funnits, ehuru landshövdingen 1772 formligen befallde att sådana skulle uppföras på socknarnas bekostnad. Enligt planerna skulle därvid kompaniets fältväbel och förare beredas boställen i Alfta, sergeanten och rustmästaren i Ovanåker samt furiren i Bollnäs.

Vid soldattorpet på Kungsbäck, regementets förläggningsplats i Gävle, förvarades under en lång följd av år på 1910-talet en av kompaniets trosskärror från 1800-talets början. Den har senare försvunnit på obekant sätt.

På kompaniets samlingsplats vid Alfta kyrka avtäcktes den 2 oktober 1960 en minnessten över det indelta Alfta kompani. Minnesmärket, vartill initiativet tagits av f. d. kommunalkamrer Carl Boman, har bekostats av sockenmännen.

Erik Wickberg

KOMPANIETS CHEFER OCH DESS ADJUTANTER

KOMPANICHEFER

Kaptener

1681—1696 *Henrik Rotkierch.* Avsked 1696.

1696—1701 *Karl Biörnberg.* Överstelöjtnant och chef för Hälsinge männingsbataljon 1701—1709, avsked 1716 som överste och chef för Kalmar regemente, död 1721.

1701—1707 *Arent Johan von Gertten.* Född 1670, stupad 1709 vid Poltava som överstelöjtnant.

1707—1712 *Arvid Kullon.* Stupad 1712 vid Gadebusch som major.

1712—1718 *Karl Andeflycht.* Född 1671, kapten vid Jämtlands regemente 1720, död 1738.

1718—1721 *Hans Phalleen.* Född 1687, avsked 1741.

1722 *Daniel Lagerborg.* Född 1686, död 1751 som överstelöjtnant vid Västerbottens regemente.

1722—1741 *Anton von Essen.* Född 1680, fången i Tobolsk 1709—1722, avsked 1741 efter 46 tjänsteår, död 1774.

1742—1761 *Magnus Granat.* Född ca 1694, överstelöjtnants avsked 1763, död samma år.

1761—1764 *Karl Gustaf Skogh.* Född 1723, fången i Mecklenburg 1760—1762, majors avsked 1777.

1764—1766 *Michael Ehrenborg.* Född 1726, avsked 1772 som major vid Kronobergs regemente, död 1795.

1766—1767 *Nils Cronacker.* Född 1724, avsked 1767, död 1775.

1767—1772 *Fredrik Pfeiff.* Född 1738, överstelöjtnants avsked 1783, död 1798.

1772—1777 *Karl Wendelien.* Född 1722, avsked 1777.

1778—1785 *Kristoffer Magnus von Rehausen.* Född 1729, majors avsked 1785, död 1798.

1785—1793 *Magnus Adolf Löfman.* Född 1741, transporterad till Göta garde 1793.

1793—1799 *Gustaf Winblad von Walter.* Född 1769, avsked 1801 såsom stabskapten vid Livregementets värvade infanteri, död 1809.

1799—1806 *Ture Reinhold Rückerschiöld.* Född 1772, död 1811 som sekundmajor.

1806—1812 *Fred Wilh Fahnehielm.* Född 1772, avsked 1817 som major.

Stabskaptener

1813—1816 *Robert Burtz.* Född 1781, majors avsked 1816.

1816 *Johan Gustaf Unander.* Född 1783, avsked 1827 som kapten.

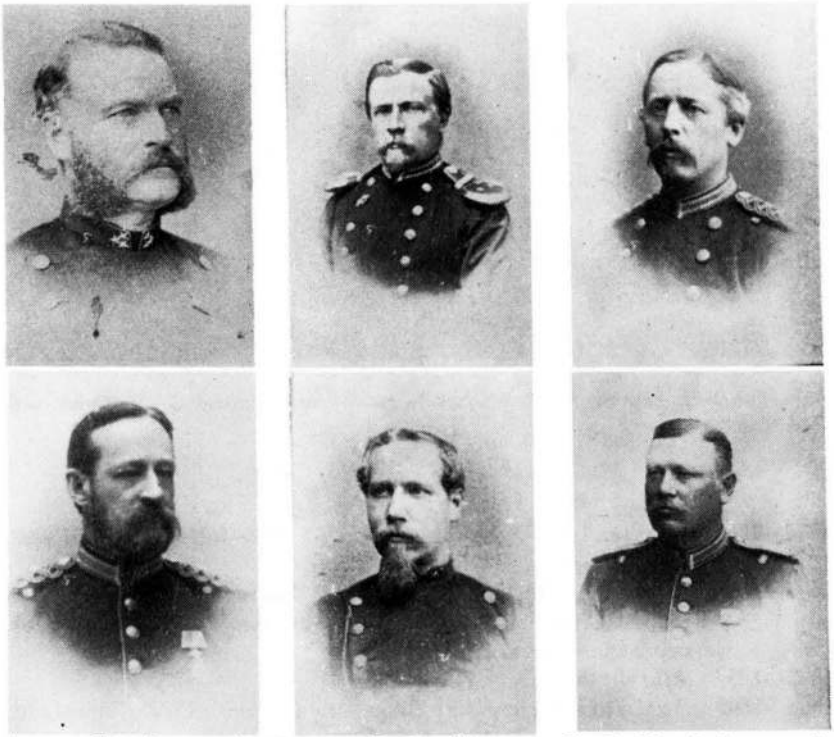

Övre raden fr. v.: stabskaptenen K. G. Leijonhufvud, kaptenerna G. F. Kökeritz och A. J. Alexandersson; därunder: kaptenerna K. O. Fraenell, G. U. Unge och A. M. G. Rehausen.

1816—1823 *Karl Gregor Leijonhufvud.* Major 1823.
1823—1828 *Johan Lindberg.* Född 1772, avsked 1828.
1828—1829 *Per Olof Flygt.* Född 1792, död 1839 som regementskvartermästare.

Kaptener

1829—1845 *Karl Konrad Wigelii.* Född 1794, stabskapten 1829—1833, sedan kapten.
1845—1848 *Gustaf Fredrik Kökeritz.* Född 1800.
1849—1851 *Abraham Jakob Alexandersson.* Född 1806, överstelöjtnant 1864.
1851—1863 *Karl Otto Fraenell.* Född 1811.
1863—1864 *Gustaf Ulrik Unge.* Född 1820, major 1864.
1864—1867 *Adolf Mauritz Gotthard von Rehausen.* Född 1817.
1867—1878 *Per Axel Åkerman.* Född 1830, avsked 1887 som överstelöjtnant, död 1917.

Övre raden fr. v.: kaptenerna P. A. Åkerman, S. E. W. Brehmer och M. M. B. S. D. Fougberg; därunder kaptenerna J. A. Tengzelius, F. Ö. Wahlberg och L. Hj. Unge.

1878—1880 *Svante Edvard Vilhelm von Brehmer.* Född 1841, död 1904 som överste.

1880—1892 *Maria Martin Bror Set Daniel Fougberg.* Född 1840, majors avsked 1892.

1893—1896 *John August Tengzelius.* Född 1840, avsked 1896, död 1904 som major.

1896—1900 *Fredrik Önnert Wahlberg.* Född 1847, avsked 1900, död 1904.

1900—1902 *Lars Hjalmar Unge.* Född 1856, överstelöjtnants avsked 1907.

1902—1908 *Per Fredrik Michelson.* Född 1858, majors avsked 1908.

1908—1916 *Oskar Petrus Grundell.* Född 1872, majors avsked 1923, död 1961.

KOMPANIADJUTANTER

Fältväblar

1681—1684 *Per Persson Skotte.* Avsked 1684.

1684 *Robert Grieff.* Avsked 1684.

Från vänster: kapten P. F. Michelson samt fanjunkarna J. Rudman och O. Åkerberg.

1684—1687 *Gustav Adolf Rotkierch.* Född på 1660-talet, död 1701 som sekundkapten.

1687—1693 *Erik Karl Rotkierch.* Född på 1660-talet, löjtnant 1702, stupad 1705 vid Gemauerthof, där han blev "först fången och sedan massakrerad".

1693—1696 *Albrekt Rotkierch.* Död 1696.

1696—1699 *Axel Rotkierch.* Född 1672, fången 1709—1722 i Ryssland, avsked 1740 som överstelöjtnant, död 1747.

1699—1700 *Johan Henrik Böckler.* Avsked 1728 som överste och chef för lantmilisen på Gottland.

1700 *Johan von Schaar.* Född 1680, följde som ryttmästare vid Livregementets dragoner Karl XII till Bender, varifrån han efter kalabaliken reste hem utan permission och därför landsförvistes 1715, uppges då ha trätt i holländsk tjänst som överstelöjtnant, återkom senare till Sverige, död 1723.

1700—1704 *Petter Gestrin.* Död 1705 som regementsadjutant.

1704—1705 *Johan Henrik Fraser.* Stupad 1705 som fänrik vid ett utfall från Mitau.

1705—1707 *Johan Böhlberg.* Regementsadjutant 1707.

1707 *Erik Rudman.* Avsked 1707.

1707—1708 *Erik Fabian Pistolekors.* Försvunnen 1708 vid Liesna.

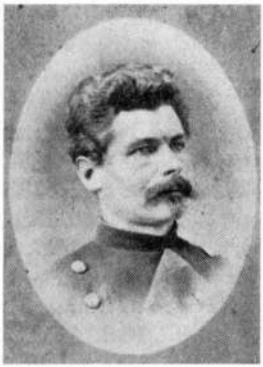
1708—1712 *Olof Slangh.* Avsked 1719 som sekundlöjtnant.

1712—1713 *Jakob Örn.* Död 1713 i fästningen Tönning under belägringen.

1713—1714 *Olof Starck.* Avsked 1714.

1714 *Bengt Bergsten.* Född 1687, avsked som regementsadjutant vid Jämtlands regemente.

1714—1722 *Daniel Norling.* Född 1679, fältväbel redan 1713 under belägringen i Tönning och där fången samma år, hemkom 1714, placerad med förares indelning 1723, avsked 1735.

Ovan fr. v.: fanjunkarna G. Stenmark, J. Westberg d. ä. och K. J. E. Hallborg. Därunder: fanjunkarna K. F. H. Ortman och A. G. Agrell.

1722—1723 *Isak Wallensteen.* Född 1692, majors avsked 1749, död 1760.
1723—1739 *Michael Strussenfelt.* Född 1689, avsked 1764 som kapten, död 1770 (Se vidare särskild artikel!)
1740—1743 *Olof Julius Lagerborg.* Född 1717, död ca 1753 som överstelöjtnant i rysk tjänst.
1743—1750 *Karl Reinhold von Hackwitz.* Född ca 1719, avsked 1767 som löjtnant, död 1791.
1750—1761 *Gustaf Gottfrid von Benten.* Född 1727, avsked 1777 som löjtnant.
1761—1765 *Magnus Henrik von Hackwitz.* Född 1727, livdrabant 1766.
1766 *Fredrik Gustaf Silfwersparre.* Född 1742, slutligen överjägmästare i Jönköpings län, död 1805.
1766—1785 *Karl Fredrik Logie.* Död 1785.
1785—1791 *Johan Adam Cederstolpe.* Född 1751.
1791—1797 *Gustav Bratt.* Född 1771, avsked 1803 som fänrik. Död 1838.
1797—1799 *Johan Mattias Omnberg.* Född ca 1774.
1800—1807 *Erik Bergström.* Avsked 1807.
1807—1812 *Johan Rehnström.* Avsked 1812.
1812—1814 *Jakob Olof Näsman.* Född 1779.
1814—1830 *Mattias Bäckvall.* Född 1772, bär tapperhetsmedalj.

1830—1833 *Johan Gustaf Elffors.* Född 1805, avsked 1834 som bataljonsadjutant.

Fanjunkare

1833—1849 *Johan Rudman.* Född 1779, kaptens avsked 1865.
1849—1859 *Olof Åkerberg.* Född 1822.
1860—1878 *Johan Peter Johansson.* Född 1824.
1878—1884 *Gustaf Stillmark.* Född 1851, förrådsförvaltare 1884.
1884—1898 *Jonas Westberg d. ä.* Född 1847, avsked 1898.
1898—1903 *Karl Johan Edvin Hallborg.* Född 1852, avsked 1898.
1903—1907 *Karl Fredrik Herman Ortman.* Född 1856, avsked 1907.
1907 *Alfred Gustaf Agrell.* Född 1859.
1908—1916 *Hans Hjalmar Alarik Wickberg.* Född 1866, död 1944 som löjtnant.

REGEMENTETS VITA FÅR RÖDA RÄVAR OCH SUBBAR

Numret i den moderna soldatens mössknapp, vilket som bekant anger det kompani han tillhör, hade under indelningsverkets dagar en mera färgrik föregångare. Regementet omfattade då två bataljoner, av vilka I. bataljonens mössknappar var överklädda med vitt och II. bataljonens med rött klädestyg, som samtidigt betecknade resp bataljons första kompani. Övriga kompaniers nummer inom bataljonen angavs på mössknappen genom enkla eller korsade streck i annan färg enligt vidstående uppställning.

I regementsmuseet bevaras också de åtta kompaniernas flaggor, som bar samma färger som mössknapparna och markerade respektive kompaniers uppställningsplats på Mohed.

De allra sista mohedsåren uppsattes en III. bataljon under regementsmötena för att regementet skulle bli fältmässigt. Dit placerades några soldater från varje stamkompani tillika med beväring från olika socknar. Denna bataljon benämndes av soldaterna litet vanvördigt "sub-bataljonen". Kompaniernas mössknappar fick blått som grundfärg.

I. BATALJONEN

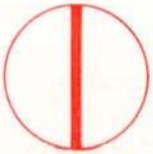
"De vita fåren"

Livkomp
1

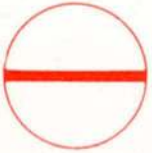
"Livpiggar"

Alfta komp
2

"Alfta ålar"

Ovansjö
komp
3

"Ovansjö klibbar"

Färnebo
komp
4

"Färnebo rävar"

II. BATALJONEN

"De röda rävarna"

Järvsö komp.
5

"Järvsö flakar"

Arbrå komp
6

"Arbrå lakar"

Delsbo komp
7

"Delsbo kivar" =tjuvar

Forssa komp
8

"Forssa getter och bockar"

III. BATALJONEN

"Sub-bataljonen"

9 komp

10 komp

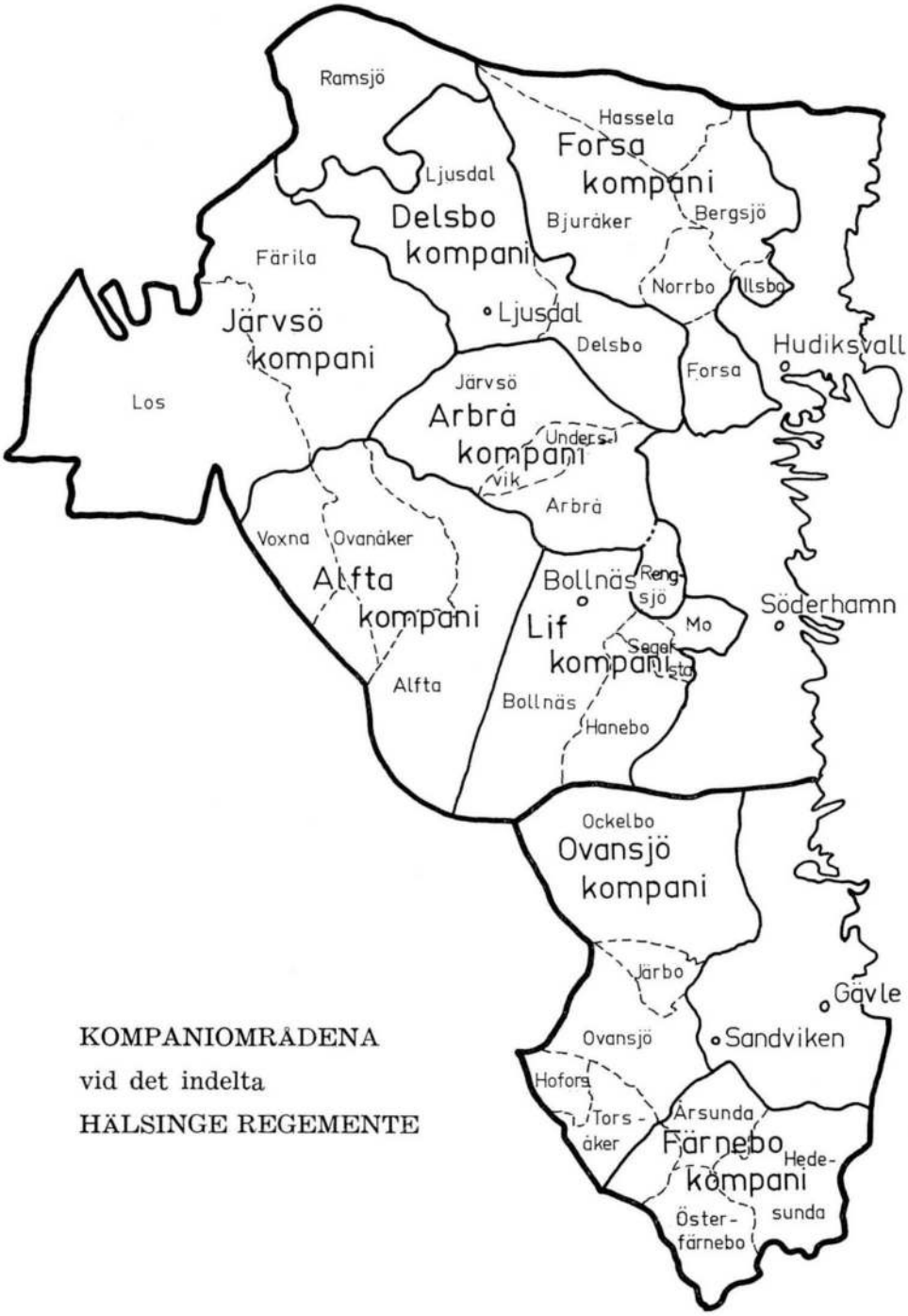

11 komp

12 komp

KOMPANIOMRÅDENA
vid det indelta
HÄLSINGE REGEMENTE

CHEFSBOSTÄLLET
KYRKBYN NR 19

År 1695 blev gården Kyrkbyn nr 19 anslagen till boställe åt kaptenen vid Alfta kompani. Redan i 1684 års indelningsverk hade räntorna från denna gård anslagits till underhåll åt kompanichefen. Sedan bonden Hans Larsson inte längre kunde fullgöra sina utskylder, blev han tvungen att avstå den åt kroan. Själv fick han bo kvar och sköta jordbruket åt boställsinnehavaren.

Den förste kompanichef som tillträdde Alfta var kaptenen, senare översten Carl Björnberg. Hur gården såg ut, när han första gången kom dit, känner vi till genom ett par husesynsinstrument i Krigsarkivet från åren 1719 och 1724. Mangården bestod av två sammanbyggda stugor med förstuga och kammare under ett tak. Dagsljuset strilade in genom några små blyinfattade fönster. Inne i stugorna fanns det långbord och bänkar, hyllor och väggfasta sängar. Värme fick man från den öppna spisen i ena hörnet.

Väster om mangården stod en gammal nattstuga. Under den fanns en källare. Brunnen på gården gav bra vatten, och brunnstången var välbehållen. En mängd små byggnader fanns på gården: vedlider, prevete, fähus och svinhus, portlider och lador för spannmål, hö och ärtor. Till uthusen hörde en badstuga och ute på ägorna fanns det fyra andra hölador.

Åkern gav 5 tunnors utsäde och ängarna kunde föda 12 större och 8 mindre kreatur samt 2 hästar. Skog till husbehov delade bostället med byn. Timmer kunde man hämta från en annan skog en halv mil från byn. Gården hade också delar i två av byns mjölkvarnar samt i en sågkvarn. Fiske kunde man driva i Kyrktjärn och i Norrsjön.

Det är tvivelaktigt om Björnberg någon gång bosatte sig i Kyrkbyn. Stora nordiska kriget bröt ut och Björnberg kunde inte övervaka sitt boställe, som sannolikt var illa underhållet också innan det överlämnades till regementet. När han lämnade

det år 1701 för att överta chefsskapet för Hälsinge och Gästrike tre- och femmänningsbataljon, blev han ålagd att erlägga hela 896 daler kopparmynt för det förfall bostället råkat i under hans tid. Ännu år 1719 hade han inte betalt summan. Den dåvarande boställsinnehavaren uppmanades av nämnden att kräva översten på pengarna och fick dessutom den upplysningen att Björnberg var *"solvent"*.

Under de många krigsåren bytte bostället titt och ofta ägare: 1702—1707: Arendt Johan von Gertten, som föll vid Poltava, 1708—1712: Arvid Kullon, som stupade vid Gadebusch, 1713—1718: Carl Andeflycht och 1719—1722: Hans Phalén. Kapten Andeflycht tycks ha varit den ende av dem, som fått vistas hemma och haft tid att ägna sig åt bostället.

Den 8 juni 1719 sammanträdde nämnden för att göra husesyn på Kyrkbyns boställe. Kronan representerades av landsskrivare Mathias Iggsell och regementet av regementsskrivaren Peter Forssius. Varken Andeflycht eller hans efterträdare Phalén var närvarande vid synen. På Andeflychts vägnar uppträdde avskedade kaptenen Erik Lundman, medan Phalén till sitt ombud utsett auditören Adam Laurin. Också fyra tolvmän från socknen var närvarande och undertecknade protokollet med sina bomärken.

Synen granskade alla de hus och ägor som fanns på bostället. Ett särskilt intresse visade de den nya byggnad som Andeflycht låtit uppsätta västerut på gården. Den bestod av en förstuga, en sal, två kammare och ett kök allt under ett tak. Eldstäderna var slagna med kalk. På huset fanns också en svale med bänkar och svarvade stolpar och en vacker, *"sirlig"* huva över förstugan.

I detta hus, som dock inte kunde kallas karaktärsbyggnad enligt 1684 års boställsförordning, tycks Andeflycht och hans efterträdare ha bott under tjänstetiden på kompaniet. Andeflycht krävde genom sitt ombud 536 daler kopparmynt i ersättning för den nya byggnaden, vilket beviljades. Däremot fick han avslag på sin ansökan att erhålla 636 daler i kostersättning för att han underhållit fattiga människor under nödåren *"i denna svåra tiden"* med mat och husrum. Nämnden ansåg nämligen att dessa människor var att betrakta som hans hushjon — och att han följaktligen själv måste dra försorg om dem. Något större utbyte tycks Andeflycht inte ha haft av sitt

boställe. Bara 6 kor gick på bete på Kyrkbyns ägor under hans tid.

I juli 1724 hölls ny husesyn på Kyrkbyn — den första efter Stora Nordiska kriget. Majoren Daniel Lagerborg — som upplevt märkliga äventyr under kriget och bl. a. rymt från både ryssar och danskar — avträdde nu från bostället och fick som efterträdare majoren Anton Carl von Essen, som just kommit hem efter en tretton år lång krigsfångenskap i Sibirien.

Boställets fattigdom var ett genomgående tema i 1724 års husesynsinstrument. Regementet representerades av överstelöjtnant Georg von Bocken och det var sannolikt hans syn på saken, som vi möter i protokollet. Synpunkterna var så allmänt hållna att de fann stöd också hos de civila representanterna och inte minst nämndemännen.

Det heter i instrumentet: *"Hemmanen är svaga på orten, så att om en bonde skall ha sig dagligt bröd, måste han vart år utom åkern upplöja sig ett stycke äng att så säd i och får han icke desto mindre äta torkad mäsk eller drav allmänneligen ibland brödet och därtill sur- eller rännemjölk samt vassla och så kallad mesost, på det han må kunna vända den goda vallen till sina utlagor åt kronan."*

Officerarna måste leva under samma villkor: *"Slikt måste ock officerarna låta sig behaga, om de ej annan inkomst ha än det hemmanen dem tillbringa, ty boställena äro i ingen måtto bättre utan sämre villkor underkastade än något bondehemman. Ty där måste hållas hus som någorlunda kunna vara anständiga åt deras innehavare, vilket en bonde slipper."*

En officer kunde inte heller som en bonde hinna vänja sig vid sitt boställe, eftersom han sällan fick behålla det längre än ett till tre år. Ibland hann han inte ens se det, så som det skett under de förflutna krigsåren. De flesta officerare drev bostället i hälftenbruk med någon bonde, som skötte lantbruket och delade överskottet med innehavaren. Så hade också skett på Kyrkbyn, där först bonden Hans Larsson och sedan Pehr Jonsson brukat jorden. Men till landbönder måste officeren anta fattiga och gamla bönder, som inte hade råd att hålla någon dräng och inte heller hade kraft att driva jordbruket på ett effektivt sätt. De yngre bönderna ville inte gå som landbönder utan sökte hellre skaffa sig ett eget ställe.

Jordbruket drevs ännu på det gamla viset. Något storskifte hade inte ägt rum. Åkrarna låg sammanblandade inom byns ägor. Boställets jord bestod av 30—50 små lappar, som låg ute i skogen och måste skyddas med gärdsgårdar. Kaptenen delade också bondens villkor, när det gällde kreaturen. *"En bonde har ej mer än 5—6 kor på sina ägor, då han bort ha 12—15. Följden är att jorden ej blir väl gödslad"*, klagade protokollet.

Under de nio år major von Essen satt på Kyrkbyns boställe, tycks han ha fått tid över att ägna sig åt jordens skötsel. 1733 års husesyn uttalade sin uppskattning över att han *"berömligen"* låtit avröja skogen och anskaffa mer ängsmark åt boskapen. Han höll nu ett tjugotal kreatur och två hästar. Följden var att åkern var väl *"gödd"*.

Fortfarande saknade Kyrkbyn boställsbyggnad enligt de byggnadsmässiga fordringar som Karl XI uppställt för en sådan och som fastställts efter kriget i 1730 års boställsförordning. En karaktärsbyggnad enligt godkänd mall fick Kyrkbyn först år 1746. Då uppsatte överstelöjtnanten Magnus Granat en karaktärsbyggnad på gården. Den var 16 meter lång och 8,5 meter bred och hade en höjd av 4 meter från stenfoten till takfästet. Från stentrappan kom man in i förstugan och därinnanför fanns en sal, tre kammare och ett kök. En husesynsnämnd granskade nybygget sommaren 1748 och fann allt ganska gott.

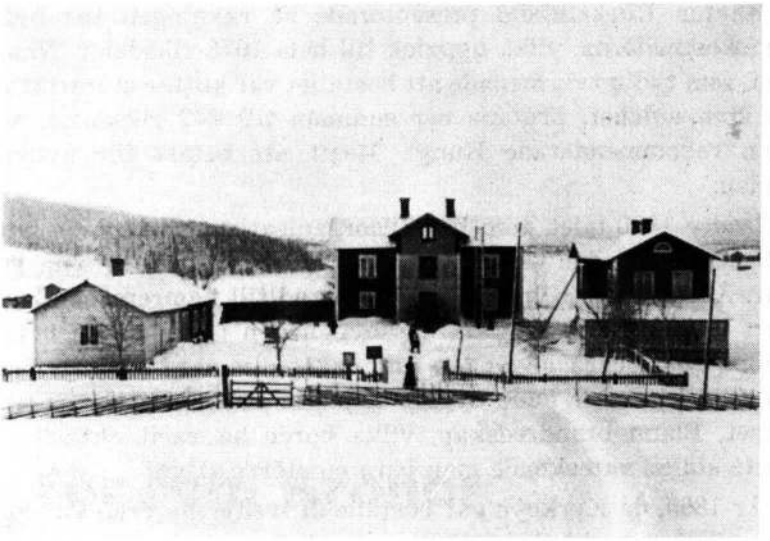
En majdag 1796, då allt folket vandrat ut för att arbeta på sina avlägsna tegar, drabbades Kyrkbyn av en katastrof. I en av gårdarna var Nils Olofssons hustru sysselsatt med brännvinsbränning. Några eldflagor från murpanneugnen antände spånor i yttertaket och därefter ett vedlider. En ovanligt stark nordvästlig storm rasade just och elden spreds snabbt över den tätt hopbyggda västra delen av byn. Folket ute på ägorna upptäckte eldslågorna och röken, men innan de hann komma hem, stod alla gårdarna, tingshuset och kyrkan i ljusan låga. Nästan ingenting stod att rädda. Det mesta av ägarnas lösören gick förlorad. Elden var så kraftig att den kastades över tjärnen vid byn och antände hus en kvarts mil längre bort.

Också kaptensbostället i Kyrkbyn blev totalförstört av elden. Vid hösttinget på gästgivargården i Alfta i november 1796 framträdde majoren Magnus Adolf Löfman och berättade, hur hans boställe uppgått i rök tillsammans med sexton andra välbyggda gårdar i byn. Allt hade gått till spillo vid bostället:

karaktärsbyggnaden, brygghuset med köksspis och bakugn, härbret, visthuset, redskapshuset, hemlighuset, stallet med skulle, fähuset, svinhuset, får- och gethusen, foderladan och sädesladan med två logar så stora att inte flera behövdes vid gården.

Också det mesta lösöret hade gått förlorat i elden, en tunna vete uppmald i mjöl, 9 1/2 tunnor ärtor, liksom mycket korn, råg och havre. Av djuren hade innebränts tre stora och tre mindre svin, sex spanska får och fyra lamm. Mycket hö och halm hade också gått till spillo samt en och en halv tunna linfrö. Alla dessa *"olyckliga"* boställsinnehavare och hemmansägare begärde nu hjälp ur brandstoden för sina mycket kännbara förluster.

Bostället måste byggas upp igen från grunden. Den som svarade för dessa stora byggnadsarbeten var kaptenen Ture

Kaptensbostället, Kyrkbyn nr 19

Reinhold Rückersköld, som år 1799 utnämndes till kapten vid regementet. Redan samma år började han uppföra karaktärsbyggnaden för en ansenlig kostnad.

Sommaren 1800 sammanträdde en husesynsnämnd för att granska det färdiga verket. Kapten Rückersköld beskrev först hur nödvändigt detta bygge hade varit. Han måste ju tjänst-

göra vid sitt kompani hela året och hade inte kunnat finna något ställe att bo på hos bönderna i Kyrkbyn.

En byggmästare Johan Christer Loell hade infunnit sig från Gävle enkom för att avge sitt yttrande över verket. Den nya byggnaden hade uppförts på den gamlas ruiner. Den var 16 meter lång och 9 meter bred och 28 varv furutimmer hög på den halvmeterhöga gråstensmuren.

Den nedre våningen hade sex rum: en förstuga, ett kök, ett förmak och tre kammare. I den övre våningen fanns en 8 meter lång sal, ett förmak och två sängkammare. Hela byggnaden var överstruken med rödfärg och trätaket var anstruket med tjära. Nämnden gick igenom varje rum och antecknade allt av intresse. I köket uppmärksammade man spisen med bakugn och tackjärnshäll. I varje rum fanns präktiga dörrar på gångjärn med lås och nyckel. Ordentliga fönster hade också insatts, vilket allt antecknades i protokollet.

Kapten Rückersköld presenterade så räkningen för byggnadskostnaderna, vilka uppgick till hela 1073 riksdaler. Nämnden, som tydligtvis menade att bostället var alltför storartat för en kompanichef, prutade ner summan till 642 riksdaler, som man rekommenderade Kungl. Maj:t att betala för nybyggnaden.

Under 1800-talet kom boställsorganisationen något ur bruk. Officerarna bodde på annat håll och arrenderade ut sina gårdar. År 1831 var Kyrkbyn utarrenderad till kamreraren Engelbert Isaeus. Förutom karaktärsbyggnaden fanns då en bryggstuga, som också användes som dräng kammare. Stallet, ladugårdar och lador hade byggts upp. En kryddgård fanns nära huset. Bland brandredskap, vilka borde ha varit aktuella på detta ställe, antecknade man bara en större stege!

År 1865, då Kyrkbyn var boställe åt tredje majoren vid regementet, var det likaledes utarrenderat. Denna gång hette arrendatorn Per Olsson och var bosatt i byn.

Detta är en del av vad som finns att hämta i de nära trettio husesynsinstrument över Kyrkbyn som är bevarade i Krigskollegii arkiv i Krigsarkivet. Boställena var på många håll mönstergivande för bebyggelsen på landsbygden och har därför stort värde för både folklivsforskningen och lokalhistorien.

Alf Åberg

ETT SOLDATTORP I ÖSTRA ROTEBERG

Soldaten 109 Erik Linds soldattorp i Ovanåker.

Soldaten Erik Lind var född 7/3 1850 i Ovanåker och antogs som soldat vid Alfta kompani 1/5 1867.
1870 blev Lind godkänd i examen med första klassen med distinktion på rockärmen, genomgick korpralskola vid Karlsborg 1873 och utnämndes till vicekorpral 7/11 1873 från vilken tjänst han på egen begäran entledigades 3/5 1877. Till bevakning på Långholmen var Lind beordrad 1869 och 1872, sistnämnda år lejd av soldaten 110 Kring. Lind, som var gift med Brita Persdotter, avled 11/1 1917.

HJÄLTEN VID SANDOMIR
MAJOREN HENRIK POITZ

Över "välborne herr majoren Henrik Poitz' grav" i Alfta kyrka uppsattes 1696 ovan avbildade epitafium mellan de främsta fönstren i koret.

Denne major Poitz var född i Finland 1614 såsom son av ryttaren Olof Poitz och Anna Bengtsdotter. Han började sin militära bana som musketerare vid konungens garde, blev korpral vid Adelsfanan 1643 och fänrik vid Hälsinge regemente, kapten Hans Leussners kompani, 1644. Tio år senare avancerade han till löjtnant, blev regementskvartermästare 1656 samt kapten 1660. Efter sitt avsked från regementet i augusti 1675, utnämn-

des han i oktober samma år till major och chef för "de nyutskrivna knektarna hemma i landet". Han avled 21 maj 1692 i Alfta och begrovs i kyrkan, där också hans värja enligt hävdvunnen sed upphängdes.

I socknens dödbok omnämnes Poitz som "en redelig och tapper man". Han deltog bl. a. i Karl X Gustavs polska fälttåg och beordrades under övergången av floden San att fatta posto vid slottet Sandomir. Vid polackernas häftiga angrepp på slottet i mars fick han ena armen bortskjuten, föll under Warszawas belägring i fångenskap hos fienden, men frigavs efter någon tid, var 1657 som reformerad kapten kommenderad på Gottland samt sedermera i Riga och Malmö.

Som finsk adelsman innehade Poitz frälsehemmanet Terijoki i Perno s:n, Finland, och förunnades sedermera säterifrihet för tre hemman i Alfta. Själv bebodde han hemmanet Kyrkbyn 19 därstädes, vilket efter honom gått under benämningen "Majors" och vars bomärke — ett sammanflätat H och P — likaledes erinrar om honom.

Major Poitz var gift två gånger, först med Ingeborg Bengtsdotter, sedan med kyrkoherdens i Ovanåker dotter Sara Celsia, vilken överlevde sin make. Han dog barnlös.

Epitafiet över major Poitz finns numera i Ovanåkers kyrka.

Johan Ohlsson

EN ALFTAKNEKT I ARMFELTS ARMÉ

Enligt anteckningar av framlidne länsintendenten, dr Humbla i Gävle, samt hembygdsforskaren Otto Mattsson, Woxnabruk, lär stamfadern för den stora släkten Boman och Boander i Voxna ha varit rotekorpral i Alfta kompani redan år 1719.

Boman, Per Ersson var född i Gävle 1685 (enl. generalmönsterrullorna 1693 eller 1694) och insattes för Gävle stad som pikeneraresoldat vid Hälsinge tre- och femmänningsbataljon, Majorens kompani nr. 61, den 5/4 1717. Han blev musketerarekorpral vid samma kompani nr. 64 den 16/5 1717 och "kunde då läsa och skriva". Han deltog sedan i fälttåget mot Norge 1718 under general Armfelt och var en av de få som överlevde den fruktansvärda återmarschen över gränsfjällen till Sverige nyårshelgen 1719, då närmare 3.500 man omkom i snö och kyla.

Samma år, 1719, efter hemkomsten från Norge upplöstes bataljonen och Boman insattes den 1/6 som soldat vid Hälsinge regemente, Alfta kompani nr. 53, men transporterades samma dag till korpralsroten nr. 49 vid samma kompani för att sedan den 8/10 1728 transporteras till korpralsroten nr. 25 — rotehemmanen Böle 3 och Böle 4 i Ovanåker. Han fick avsked från soldattjänsten den 13/5 1735 "enär han var med ängslan behäftad och sjuklig".

Boman var då gift med en Sara Holm från Sundsvall, född 1687, och strax efter avskedet från soldattjänsten flyttade makarna till Voxnabruk, där Boman år 1739 antogs som skogvaktare. Vid makarnas frånfälle — Sara dog "av ålder" 1767, Boman själv ett par år senare — efterlämnade de en son Peter, som i sin tur hade tre söner, varav en genom giftermål blev befryndad med vallonsläkten Bäckius, och en annan under namnet Johan Bomansson blev kyrkoherde i Voxna, medan den tredje utflyttade till Bollnäs. Släkten växte ut och blev så stor, att bruksherrarna slutligen uppmanade någon av dem att byta

namn, vilket också skedde, och en Boman, som då var mästersmed, antog namnet Boander. I Voxnas släktbok omfattar nu Bomans stora släkt inte mindre än 39 familjegrupper.

Forskar man vidare, så finner man i Voxnas äldsta skolhistoria, att man redan på 1750-talet hade en "barnskola" vid bruket, där undervisningen handhades av en f. d. skogvaktare. Var det möjligen gamle Per Boman som vilade sina ben under katedern efter alla marscher och strapatser? Han kunde, som vi redan sett "läsa och skriva", så vem vet?

Ragnar Malmgren

För Fem Kronor

blir Du medlem i Kamratföreningen och erhåller dessutom årsskriften "Bocken" gratis.

Bliv medlem genom att insätta kronor 5:— på postgiro 137332, Kamratföreningen, I 14, Gävle.

KOMPANICHEFEN MED 59 TJÄNSTEÅR

Hälsinge regementes historia kan uppvisa många exempel på verkliga krutgubbar, som tjänat både länge och väl, och som trots nästan övermänskliga strapatser, fångenskap och andra vådliga äventyr ändock till slut dragit sig ur det hela med både liv och lem i behåll. Ett typiskt exempel på dessa övermänniskor är kaptenen Michael Thomasson Strussenfelt.

Strussenfelt föddes i Polen 1689 och tillhörde en adlig släkt. Hans fader var ivrig katolik, modern däremot hyllade den lutherska läran och i hemlighet uppfostrade hon också sonen i denna. Ännu medan Michael knappt var mer än en pojke, avled emellertid hans moder, och då fadern kom till klarhet om att sonen var en kättare, försköt han honom.

Utstött av sin familj sökte sig nu den 16-årige Michael till den svenska armén, som under Karl XII:s eget befäl drog segrande fram i dessa trakter, och kom 1705 i tjänst vid Nylands kavalleri. Året därpå fick han sin första blessyr, då han under aktionen vid Fraustadt sårades i ena armen, och 1708 kom nästa, denna gång i låret, under fältslaget vid Holovsin. Efter det ödesdigra nederlaget vid Poltava föll han med sina regementskamrater i rysk fångenskap vid Perevolotjna den 1 juli 1709, men det dröjde inte länge förrän han rymde, och 1711 finner vi honom åter i Sverige.

I sitt nya hemland återgick han omedelbart till militärlivet, nu som fältväbel vid Västernorrlands bataljon, men överfördes redan 1712 till en sergeantsbeställning vid Hälsinge tre- och

femmänningsbataljon. Med denna bevistade han åren 1713—1715 åtskilliga sjökommenderingar, avancerade till fältväbel 1717, fänrik i maj 1718 och fick löjtnants fullmakt i november samma år.

Hälsinge männingsbataljon befann sig då bland de trupper, som under general Armfelts befäl var på marsch mot Trondhjem. Detta fälttåg slutade som bekant med det hemska återtåget över gränsfjällen nyårshelgen 1719, då bortåt halva armén frös ihjäl.

Efter återkomsten till Sverige upplöstes vad som återstod av bataljonen, och även Strussenfelt tillhörde de avskedade. För att kunna livnära sig antog han nu tjänsten att exercera enrolleringsmanskapet i Hälsingland, men vid reorganisationen av Hälsinge regemente överfördes han dit 1723 och tillerkändes fältväbelslönen vid Alfta kompani. Först 1739 nådde han åter en vakant fänriksplats vid Arbrå kompani samt 1742 löjtnantsindelningen vid Delsbo, varifrån han redan samma år återtransporterades till samma lön vid Alfta kompani.

När han 1753 fick kaptens rang vid Alfta kompani hade han också hunnit komplettera sin meritlista med de finska, öster- och västerbottniska samt bohusländska fälttågen, och som ett synligt bevis på höga vederbörandes uppskattning av hans militära insatser till landets fromma tilldelades han i januari 1755 svärdsorden. Fyra år senare, 1759, övertog han chefskapet för Järvsö kompani. Där kvarstod han i tjänst till 1764, då han som 75-åring på egen begäran beviljades avsked med pension.

Strussenfelt, som sedan 1714 var gift med kornettdottern Birgitta Oxelgren, avled i Ovanåker i oktober 1770. Även hans son Alexander tjänade ett tiotal år vid Hälsinge regemente, innan han övergick till Fortifikationen och bl. a. tjänstgjorde på Fredriksskans i Gävle 1743. Han var senare en tid i utrikes krigstjänst, men återvände så småningom till Sverige och slutade sina dagar som generalmajor.

Erik Wickberg

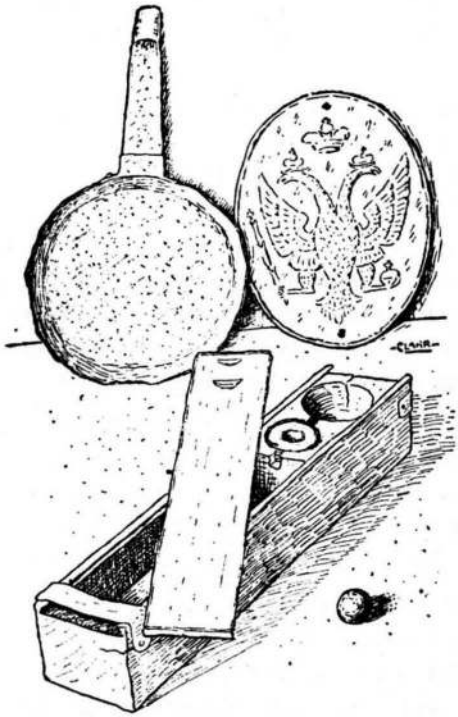
SOLDATSLÄKTER FRÅN OVANÅKER

Under 1700-talet senare del infördes i Ovanåkers sockens dödböcker en mängd små personalier, som har stort personhistoriskt intresse. I åtskilliga fall får man veta vilka drabbningar sockens gamla knektar delagit i, andra gånger berättar anteckningarna om tragiska och sällsamma människoöden. Soldatdottern Margetha Göransdotters öde tycks således ha gjort ett visst intryck på vederbörande präst. I dödboken har han skrivit följande om henne:

Knåda. Sold. Göran Fälts och Hust. Anna Nilsd. dotter Margetha, född År 1768. Warit ifrån första barnaåren, som man förmodar, angripen af det så kallade Ängelska Riset, samt betagen både sitt förnufts och lemmars bruk, hvartill kom en svår anstöt af Fallande Soten. Hon var med ett ord, en ömkansvärd Spegel af Männicko-Slägtets största uselhet och elände, hvilket mer och mer med åren ökades. En svår anstöt af håll och sting de 3 sista veckorna af hennes lefnad gjorde vedermödan så stor, att hvar led på hennes kropp på slutet tycktes vilja åtskiljas. Dog. 18 år 4 mån. 17 Nov. Test. till Kyrck. 8 sk. Begr. 26—11.

Sällsam är den levnadssaga som berättas om löjtnantskan Sigrid Andersdotter Tiderman, en bonddotter från Juggas gård i Edsbyn. Personalian har följande ordalydelse:

Edsbyn. Fru Lieutnanskan Sigrid Andersdotter Tiderman, född uti Edsbyn 1710. Dess Fader Bond. Anders Olofsson modre. Kiersten Olofsdotter. Tjente såsom Ladugårdspiga några år uti Edsbyn, och sedermera uti Båldnäs, hvarest den lyckan treffade henne att blifva till ägta tagen af en afskjedad Capitain vid namn Ekengren. Efter dennes död treffade hon åter ägtenskap med en afskjedad Fendrik under Jämtlands Dragone Regemente vid namn Tiderman och hade med honom en son, som endast lefde uti 3:ne månader. Vid pass 1753 blef hon åter Änka, ifrån hvilken tid hon i början färdades hit och dit, ehuru hennes rätta hemvist var uti Segerstad Sockn. och sedan hon förtärt den lilla egendom hon efter sina män ärft, kom tillbaka till denna sin födslobygd, hvarest hon af misskundsamhet blifit herbergerad och född uti flere år. Hennes mästa tillhåll har varit uti Fähusen, hvarest hon legat, samt äfven der till slut blef död natten emot d. 27 Maji. 74 år. Test. 5 sk. 4 rt. Begr. 31—5.

Soldaten Eric Persson Ferm, 1765—1851, deltog bl. a. i slaget vid Oravais och skrev efteråt långa brev till sina anhöriga hemma i Ovanåker. Här har konstnären Emil Clahr ritat av Ferms stekpanna och skrivverktyg, som han förde med sig i fält, samt en plåt med dubbelörnen, som han tog från en fallen ryss. Den avbildade kulan sårade Ferm i armen.

Släkten Wästberg

Dödbokens små levnadsteckningar är utmärkta komplement till soldatrullornas torra och nakna fakta. Här berättas sålunda om Olof Persson Röding från Pellpasgården i Roteberg, som deltog i den olyckliga armfeltska vandringen över norska fjällen under nyårshelgen 1718. Därvid fick han både händer och fötter förfrusna, så att alla fingrarna och främre delen av fötterna föllo bort. När han så småningom nådde bebodda trakter, sökte han genom hastiga kroppsrörelser få liv i lemmarna, innan han skyndade in i värmen. Härigenom räddade han sitt liv, ty alla som genast störtade in till brasorna eller stannade till framför i hast uppgjorda eldar i det fria, föllo

samman och dogo som flugor. Under sex dagar fröso omkring 2,200 soldater ihjäl, och många hundra blevo för återstoden av livet invalider.

Röding var känd som en duktig och oförvägen soldat. En dag, då snön låg djup och isen blott delvis frusit i vattendragen, blev han förföljd av en stark fientlig patrull. Utan betänkande kastade han sig då i en mindre älv, som gick öppen, och sam under vattnet så långt, att norrmännen tappade bort honom. Det kalla badet, som säkerligen blev rätt långvarigt, synes icke ha bekommit honom nämnvärt illa. Trots svåra frostskador tog han sig hem till Ovanåker. Han gifte sig och byggde en egen stuga väster om den gamla Pellpasgården.

Från Röding härstammar de gamla knektarna Lars Daniel Backman, som deltog i den långvariga pommerska fejden, hans son Olof Larsson Rask, som blev utkommenderad i 1788—90 års finska krig, samt dennes son Per Olofsson Rask, vilken med stor tapperhet stred i det blodiga slaget vid Oravais.

Per Olofsson Rask var en av de få ovanåkerssoldater som efter det finska kriget 1808—09 lyckades ta sig tillbaka till hembygden. Men han var borta i tre långa år och var en tid i rysk fångenskap. Han blev då utsvulten och var vid hemkomsten ytterligt mager och mycket olik sig. Under hemfärden tog han in hos Ol-Ers i Gråsätter och blev där bjuden på mat. Men han var så ovan vid den kraftigt tillagade bondmaten, att han blev svårt sjuk.

Hemma i Roteberg visste man inte vem han var. Länge stod han och tummade på mössan innanför dörren och visste i sin försagdhet inte vad han skulle säga. Av sina anhöriga togs han för att vara en utsvulten tiggare.

Men så fick han se en spik i väggen, där han alltid brukade hänga sin mössa. Han gick fram till spiken och mumlade med grov röst:

— Jag sätter väl mössan på min gamla spik . . . som vanligt!

Då först blev han igenkänd.

Efter ett par år blev han åter utkommenderad, nu mot norrmännen under det norska fälttåget 1813—14. Detta krig blev dock kortvarigt. År 1818 fick han fullmakt som korpral.

Vid unga år övertog han fädernegården. År 1822 flyttade han den västerut i Roteberg till den plats, som nu kallas för Raska.

Per Olofsson Rask hade många barn. Sonen Olof Persson flyttade till Fjäle i Bollnäs. Två av Olof Perssons söner blev volontärer och avancerade till fanjunkare vid Hälsinge regemente. Båda antog släktnamnet Wästberg. Fanjunkare Jonas Olsson Wästbergs barn utflyttade alla till skilda delar av landet och försvinner ur både rullor och kyrkböcker.

Fanjunkare Per Olsson Wästbergs son Olof Wästberg var sågverksägare och byggmästare. Han blev gift med en dotter från Norrgårds i Ovanåker. Deras son var den riksbekante författaren och chefredaktören Erik Wästberg, bosatt i Stockholm, deras sonson är den nu verksamme afrikakännaren och författaren Per Wästberg.

En annan son till fanjunkare Per Olsson Wästberg är den ännu levande grosshandlaren Rickard Wästberg i Hudiksvall, vars söner är ägare till den stora byggnadsfirman AB Bröderna Wästberg. En av sönerna var en tid svensk mästare i stavhopp.

*

Under det finska kriget 1808—09 råkade ovanåkerssoldaten Erik Persson Krants ut för en mängd äventyr av skilda slag, varom ännu berättas av hans ättlingar. Han grundade Holmsgården i Born, Ovanåker, och var känd som en duktig jordbrukare.

Erik Krants plöjer sin åker. Huset till höger föreställer hans nybyggda gård. (Efter en dalmålning hos Holms).

Tron på Trollkärringen var förr allmän. Man trodde att hon kunde förkläda sig och uppträda i olika skepnader.

En höst mot slutet av 1700-talet är en rotebergsbo ute i skogen och vittjar sina fågelsnaror. Plötsligt möter han soldaten Jonas Jonsson Udd — Gammel-Udd som han kallades — vilken deltagit i det finska kriget 1788—90 och varit borta i många år. Gammel-Udd är just på hemväg från kriget och har långt hår och långt skägg, varför han ser en smula "skråmli" ut. Kläderna är också utslitna och hänger i trasor.

Rotebergsbon blir ytterligt förskräckt och får plötsligt för sig, att det är självaste Trollkärringen han möter. Han tar till harvärjan och springer allt vad tygen håller. Udd ropar då efter honom:

— Äh, din joller, känns du int' ve' Gammel-Udd?

Rotebergsbon stannar till, vänder sig om och granskar uppenbarelsen ännu en gång. Men så börjar han åter springa medan han vrålar:

— Nehej du, du är ingen Gammel-Udd — du är allt Troll-fan själv du!

Och så försvinner han bakom en backe. Men Gammel-Udd kan länge höra, hur hans klackjärn dundrar och smäller mot stenarna längs stigen ner mot Roteberg.

Det var brukligt att vissa soldatnamn alltid fanns kvar i rullorna. Om någon knekt stupade i kriget eller blev avskedad, fick en nyinskriven soldat hans namn.

På Alfta kompani fanns namnet Udd sen början av 1700-talet, och den som bar namnet före Gammel-Udd var Olof Olsson Udd. Hans son Nils blev förstärkningssoldat under namnet Nils Olsson Rask. Han deltog i det norska kriget 1813—14 och återkom dagarna före jul. Nils Olsson Rasks son kallade sig för Udds Olof Nilsson och är känd för den mycket utförliga dagbok, som han förde under större delen av sitt liv. I denna dagbok finns talrika anteckningar om gamla tidens Ovanåker, vilka nu är av stort värde.

Bland Udds Olof Nilssons söner blev sonen Olof volontär vid Alfta kompani under namnet Åkerberg. Han gjorde en mycket snabb karriär, blev fanjunkare vid Alfta kompani 1849 och utnämndes tio år senare till kronolänsman i Ovanåker och Voxna.

Länsman Åkerberg hade många söner, varav några blev volontärer. Sonen Nils Fredric slog sig ner som byhandlare i Roteberg. Strax efter sekelskiftet blev han riksbekant som anstiftare till en rad mord och mordbränder på skilda håll i Hälsingland tillsammans med den beryktade Pila-Brita, även hon bördig från Roteberg. Om Åkerberg och Pila-Brita skrevs skillingtryck som spreds i tiotusental och sjöngs över hela landet.

Släkten Elffors

Jonas Elffors var född i Älvkarhed i Alfta år 1769. Namnet lär han ha tagit efter födelsebyn. Han tog värvning vid Alfta kompani, blev furir, sergeant och senare fanjunkare. På äldre dagar flyttade han till Östanå i Ovanåker, där han vid sidan om sitt militära yrke drev handel med tobak och kaffe. Han dog i lungsot i april 1829.

Fanjunkare Jonas Elffors hade många barn. En dotter blev gift med commissionslantmätaren Per Wilh. Hallqvist. Familjen flyttade snart till Stockholm. Sonen Per Olof gick i faderns fotspår och blev sergeant. Dottern Johanna Magdalena gifte sig med fanjunkaren, sedermera kaptenen Johan Rudman, som på sin tid var en av Ovanåkers sockens mest färgstarka människor. Sonen Johan Gustav var volontär och blev så småningom fanjunkare — en son till honom gifte sig med en dotter till kyrkoherde Tjerneld, varefter familjen flyttade till Värmland.

Mest känd bland fanjunkare Jonas Elffors barn är sonen Lars Erik, född 1817. Efter att ha försökt sig på olika yrken blev han skådespelare och senare chef för ett eget teatersällskap. Det Elfforska sällskapet var under förra århundradets mitt och senare hälft känt som ett av landets bästa teatersällskap och turnerade i landets större städer.

Lars Erik Elffors gifte sig med den då mycket uppburna skådespelerskan Antionette Therese Öberg, vilket i hög grad torde bidragit till det Elfforska sällskapets stora framgångar. När Lars Erik Elffors dog år 1869 blev makan ledare för sällskapet.

Teaterdirektör L. E. Elffors, 1817—1869, son till fanjunkaren Jonas Elffors. Teckning efter foto av Emil Clahr.

En fosterson till makarna Elffors var Johan August Lindberg, på sin tid landets mest kände skådespelare och teaterledare. Hans son Per Lindberg, som även han var en mycket känd regissör och teaterledare, avled för en del år sedan. Om dessa teatermänniskor och ättlingar till gamle fanjunkaren Jonas Elffors har Nordisk Familjebok och andra större uppslagsverk mycket av intresse att förtälja.

Hans Lidman

SOLDATEN HÄGGS YTTERSTA VILJA

I september 1787 utbröt krig mellan Ryssland och Turkiet — ett förhållande som möjliggjorde genomförandet av den svenske kungens planer. Gustav III hoppades nämligen att genom ett framgångsrikt krig mot Ryssland kunna stärka sin inrikespolitiska ställning. Viss framgång nådde han även med fälttåget som slutade med freden i Värälä 14/8 1790 utan landavträdelser.

Under de svenska fanorna kämpade indelta soldater bl. a. ur Hälsinge regemente. För en bland många, soldaten Johan Hägg från Alfta kompani, blev detta fälttåg hans sista. När kriget pågått i knappt ett år ankom till hans familj ett brev med bl. a. begäran om pengar ("plåt" = 2 riksdaler silvermynt) samt testamentariska föreskrifter. Dessa sistnämnda blev 1790 föremål för handläggning vid tinget, varom domboken för 1786—1790 förtäljer:

Höstetinget 1790 § 10 den 18 Nov. Soldaten Häggs brev till sin hustru

"Uppvisades nu åter för Rätten det testamentariska brev, som avlidne soldaten Hägg den 29 augusti 1788 tillskrivit sin hustru Karin Jonsdotter och vilket efter hans död blivit företett domhavanden redan den 7 sistlidne september samt då till communication med Häggs närmaste arvingar utställt varande detsamma vid uppläsandet ord för ord så lydande:

> *"Min, näst Gud, af hjertat högt älskade Kära Hustru samt min Lilla dotter.*
> *Gud den Aldra Högste han uppehålle och välsigne Eder, båda i andelig och lekamlig måtto, för den dyra Frälsarens Jesu Christi skull. Jag vill med några få rader låta min kära hustru veta mitt närvarande tillstånd, är som jag utaf ett gladt gjerta fick mottaga det kärkomna bref, den 22 i denne Månad, som daterat var den 6:te, som jag Gudi vare lof fick förspörja, at ni är af den högste Guden begåfvad med en god hälsa och at det står väl till, som jag Gudi vare lof, får för Eder berätta, att jag är utaf Gud begåfvad med en god hälsa alt intill denna dag och stund, som Gudi låte att vi kunde ställa vår vandring här på jorden, att vi kunde vinna den himmelska kronan uti himmelen, Jag skall låta Eder veta hvad vi har för oss, så ligger vi i Garnizon i Hellsingfors. Jag skall låta min kära hustru veta mine tankar och mening, att allt mig tillhörer, så Testamenterar jag henne både det jag har och skall ha, utaf min moder, och det som står tillbaka utaf min Legobonde, så skall*

ni taga ut och skicka mig en plåt. Jag beder min kära hustru at hon låter mig veta sina tankar om Herren skulle skilja oss åt, Jag innesluter mitt kärkomna bref uti den Store Gudens hand, han uppehålle alla våra hjertan i sin milda hand. Jag förblifver — — — — — — —

Helsingfors den 29 Aug 1788

Johan Hägg

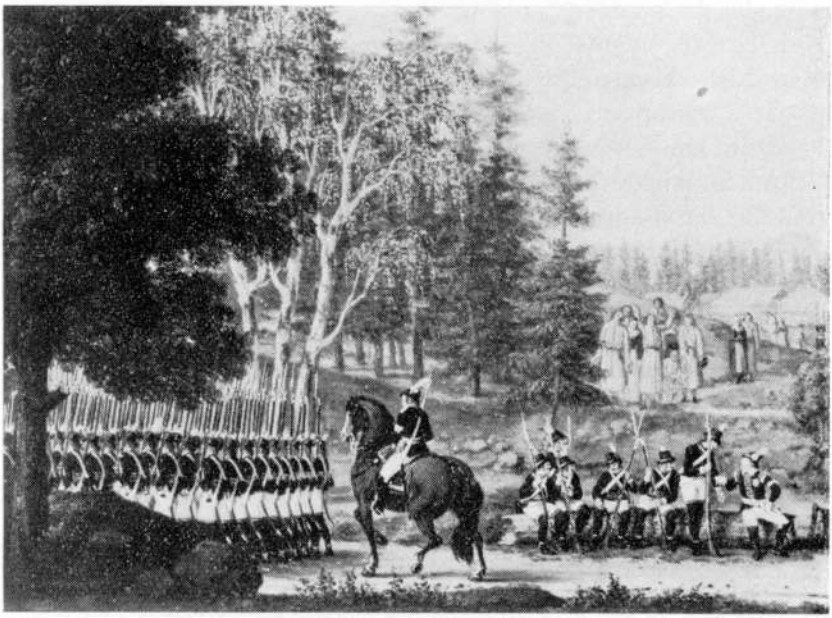
Resolverades: Att detta skulle intagas i domboken samt som bevis därav på begäran meddelas genom utdrag hustrun Karin Jonsdotter."

*

I bakgrunden skymtar tydligen någon tvist mellan arvingarna. Genom åtgärden att uppvisa brevet med dess testamente inför ting, vann hustrun i varje fall en väsentlig framgång: En officiell handling över den stupade maken-soldaten Häggs önskan att allt han ägde skulle bli hustruns och barnets egendom.

Ivar Hillström

GUSTAV III I FINLAND

Detalj av oljemålning av Per Hilleström, Wanås.

När Konung Gustaf III 21 juli 1789 var den delen af armen följaktig, som kamperade vid Likkola och åter marscherade till Arnla, satte sig Hans Maj:t under det några man hvilade på ett vid vägen kullfallet träd, på ena änen däraf, samt kvarhöll en soldat, som ville lämna sitt ställe, bad honom sitta stilla på det han någon gång för de hemmavarande skulle kunna berätta, att han på ett sådant ställe suttit vid sin Konungs sida jämte mycket annat, som Hans Maj:t nådigt täcktes yttra och fråga.

Efter foto lånat av Armémuseum.

TRIUMVIRATET PÅ ALFTA KOMPANI

Det lär nog inte finnas många beväringar vid Hälsinge regemente av årsklasserna före 1937 eller annan regementets personal från den tiden, som inte ler igenkännande vid åsynen av namnet 118 Blom, ty den som en gång konfronterats med dess färgstarka bärare glömmer honom inte i första taget.

Blom tjänte dräng i Ovanåker, när han av en bonde blev tillfrågad, om han ville inträda som soldat vid roten 118, som just blivit vakant. Liten till växten trodde sig den 21-årige drängen knappast kunna duga till knekt, men bonden gav honom en tia i respengar och skickade iväg honom för undersökning till dr Hesselgren i Hofors, som också var regementsläkare. Där blev han godkänd, och vid den följande approbationsmönstringen på Mohed stoppades han in i ledet för att "så länge hälsa och krafter det medgiver" tjäna kung och fosterland.

Med 20 öre om dagen i avlöning trampade Blom Moheds sand som rekryt 1893—1894, fullgjorde därefter årligen 22 dagars föreskriven tjänst, genomgick korpralskolan 1897, blev vice korpral 1900 och med tiden både korpral och distinktionskorpral, som det hette på den tiden, och under tiden steg också dagavlöningen, först till en krona 1902 och sedan till två 1909. Och 1915 var han så gammal i tjänsten, att svärdsmedaljen fästes på hans bröst.

När regementet flyttade från Mohed till Gävle, följde också 118 Blom med, och sedan blev han praktiskt taget ett permanent "inventarium" som dagkorpral på Alfta kompani. "Vi prästerskap, sa klockarn", medan Blom uttryckte samma sak med orden "kapten, fanjunkarn och jag", ty hur mycket och ofta befäl och manskap än skiftade på kompaniet, så förblev dock nyssnämnda triumvirat detsamma år från år, och göromålen på kompaniet var efter en tyst överenskommelse så uppdelade dem emellan, att var och en så att säga skötte sitt utan

invecklad ordergivning. Och i handrustkammaren hette chefen 118 Blom!

En dag kom generalen helt oförhappandes till regementet. Med kompanichefen i hälarna kom han infarandes i handrustkammaren till Blom, konstaterade att där var ordning och reda, men så fick han syn på en hög strumpor, som låg där, och frågade hur ofta manskapet fick nya sådana.

Blom, som inte hört talas om några speciella order om den saken, svarade undvikande, att "ibland får dom *tillfälligtvis* nöja sig med stoppade strumpor".

— Nåå, men vem bestämmer, när dom skall få byta då?, undrade generalen.

Blom sneglade frågande på kaptenen och svarade:

— Dä gör kompanichefen, general!

Så var den faran över; inte sade kaptenen något och inte heller Blom, men de förstod ju varann, så det gick bra.

Förståelsen fanns tydligen också hos de värnpliktiga, ty hur den barske dagkorpralen än svor och härjade i handrustkammare och kompanikorridor, så blev det aldrig några svårare komplikationer. De unga fosterlandsförsvararna kände väl på sig att det fanns både humor och ett gott hjärta hos den gråhårige dagkorpralen, och känsligheten hos en dåtida beväring var inte heller så stor, att han klagade hos MO, om han blev duad av en överordnad. I 118 Bloms ordbok fanns för övrigt bara tilltalsordet "du" ifråga om vederlikar och underordnade — det hade han lärt sig i det tjänstgöringsreglemente, som gällde under hans egen rekryttid, och dessutom hörde det liksom till, att en riktig knekt av gamla stammen skulle härja,

ryta och skälla för jämnan både på kompani och kaserngård.

En gång hände det likväl, att Blom blev retad av en beväring och bad honom "dra åt helsike". Beväringen relaterade förhållandet för kompanichefen och fick till svar:

— Fortsätt den vägen då!

Därmed var den anmälan utagerad.

Beväringarna var ju å sin sida inte heller alltid Guds bästa barn, och ibland hjälpte varken arrest eller straffkommendering för att anpassa dem till militärlivet. Det fanns 1909 en värnpliktig på kompaniet, vilken jämt försökte smita undan och därtill ideligen söp sig full. Inga vanliga bestraffningsåtgärder hade någon effekt på honom, och som han dessutom var omöjlig i exercisen, ställdes han till Bloms förfogande som kompanistädare — bara för att fortsätta smita undan. Både kaptenen och fanjunkaren var bekymrade, men nu hade Blom blivit syndarens närmaste chef, och han hade sina egna uppfostringsmetoder.

Blom visste att hans städare brukade gömma sig i gräset vid några uthuslängor, som på den tiden ännu stod kvar intill f. d. förvaltarebostaden. Med ett spö i ena handen begav han sig till platsen, fann mycket riktigt syndaren liggande där i gräset och drev honom därifrån. Den närmaste tiden satte han sin städare till att bära latrinhinken från kompaniets torrklosett och till yttermera visso fick han då och då under Bloms egen övervakning skura hinken ren inuti med kokhett vatten. Den doften blev visst i starkaste laget för honom, så han föredrog att sköta sig i fortsättningen både under Bloms chefskap och under exercisen på kaserngården.

Men ibland kunde det också hända att även Blom drog kortaste strået. När regementet kom till Kungsbäck, fick varje kompani kvittera ut sitt matsalsporslin hos köksföreståndaren, fanjunkare Almgren, och dagkorpralen skulle förstås för sitt kompani svara för detta porslin. Till den ändan hade varje kompani ett eget skåp i matsalen.

De pojkar, som skötte disken, slog sönder mycket porslin, och när det fattades något i skåpet, kompletterade dagkorpralerna förrådet ofta genom att knycka av varann. Dagkorpralen Wallin på Livkompaniet var på det sättet så gott som utan porslin ett slag, men Blom hade för sin del gott och väl så det räckte — och litet till. Furir Trygg, Bloms namnkunnige kollega på

Forsa kompani, berättade en gång för nedtecknaren av dessa minnen, att de övriga dagkorpralerna till slut hämnades på Blom genom att i ett obevakat ögonblick förse sig med porslin ur hans skåp så grundligt, att Alfta kompani påföljande dag hade bara några porslinsskärvor att äta på. Den utredning, som blev följden, gav helt negativt resultat, men hade som efterverkan, att regementet i fortsättningen övertog porslinshållningen och dagkorpralerna på det sättet befriades från ansvaret. Den i och för sig dråpliga historien är måhända överdriven så som dylika historier så lätt blir, men någon sanning ligger det väl ändå bakom den.

Efter en tids beredskapstjänst i Mellansel och Sundsvall under första världskriget återtog Blom sin dagkorpralssyssla på Alfta kompani, och där blev han sedan kvar till 1917. Det året upplöstes triumviratet "kapten, fanjunkarn och jag". Redan på våren avgick fanjunkarn med pension efter 32 års tjänst, hyllad med käpp med silverkrycka "från befäl och underbefäl på Alfta kompani", och på hösten samma år blev 118 Blom chef för "fjärde bataljonen", dvs. regementets stora svingård, där han fick kommandot över 150—200 grisar. Där hade också Blom sitt eget lilla krypin, där han ofta höll till dygnet om.

Där fick han också 1923 sin första kontakt med den nyutnämnde regementschefen överste Stålhane, som var mycket intresserad både av svingården och — kråkjakt. Kråkornas morgontidiga kraxande i trädkronorna kring överstebostället störde översten i hans morgonslummer, och för att råda bot för detta obehag, tog han kontakt med Blom och föreslog att de tillsammans skulle köpa en uv att skjuta kråkor för. De satsade 75 kronor per man till köpet. Blom byggde en inhägnad bakom svinhuset åt uven, och vid regementets sophög en riskoja, där översten och Blom träffades som jaktkamrater kl. 3 om morgnarna och hade uven kopplad som lockbete därutanför. Blom skötte uven, översten bestod brännvin och smörgåsar, och när de hade fällt några kråkor lade översten hagelbössan åt sidan med orden:

— Nu ska vi ha slaktsupen, Blom!

Den uven lockade otaliga kråkor i fördärvet, och Blom levererade säckvis med kråkfötter till Hälsovårdsnämnden och kvitterade där ut 25 öre paret. Även uven blev berömd vida

omkring, och ibland gjordes små jaktutflykter till omgivningarna på motorcykel med översten i sidvagnen och Blom med uven på bönpallen bakom föraren.

År 1937 lämnade indelte furiren 118 Blom Hälsinge regemente och drog sig på ålderns dagar tillbaka till sin ägandes gård i Gävle efter 44 års militärliv. Fjorton år tidigare hade hans mångårige kompanichef, sedermera majoren O. P. Grundell nått pensionsåldern och överlåtit sitt kompani i yngre händer, och med åren blev kontakten alltmera sporadisk mellan det gamla triumviratet.

Fanjunkaren, sedermera löjtnanten A. Wickberg, blev den förste i trion, som 1944 lämnade jordelivet 78 år gammal. Major Grundell, som var årsbarn med sin f. d. dagkorparl, gick bort vid 89 års ålder 1961, och två år senare avled slutligen furir Blom som 91-åring.

"Kaptenen, fanjunkaren och jag" hade därmed bara blivit ett kort avsnitt i regementets minnesdigra vardagshistoria.

Erik Wickberg

EN GÖTEBORGARE VID HÄLSINGARNA

Förre distinktionskorpralen, snickaren, Hjalmar Olsson på Tredje Tvärgatan i Gävle är en pigg och vital 76-åring, som väl erinrar sig sina sex år — 1909—1915 — som nummer 13/2 Olsson på Alfta kompani. Han hade tjänat beväring på Backamo, Kungl Bohusläns regemente, men fann inget arbete på västkusten efter avslutad rekrytutbildning. Det var ju storstrejkens dagar. Men krigsmakten annonserade efter fast anställda och det blev Alfta kompani på Kungsbäck, som fick mönstra in den spänstige 20-åringen. Där blev triumviratet Grundell-Wickberg-Blom hans närmaste befäl under de kommande åren. Bland plutonchefera erinrar han sig särskilt de två första: löjtnanterna Holmström och Boman.

Det blev korpralskola direkt för den pigge göteborgaren och i april 1910 var han som färsk korpral färdig att ta emot den första rekrytkullen tillsamman med det andra befälet på Alfta kompani. Sedan följde underofficersskolan, som gav befordran till distinktionskorpral i september 1911. Inte utan stolthet visar Olsson upp sitt betyg, undertecknat av självaste regementschefen, överste Carl A Fock. Och minsann, det är ett verkligt fint betyg med 9-poängare både i historia, geografi, befälsföring, exercis, fälttjänst och gymnastik. I räkning och ett par andra ämnen fick han 8-or.

Kompanichefen, kapten Grundell, fick således ta emot — vilket han sedermera vitsordade i Olssons slutbetyg — "en kunnig, rask, energisk och ordningsam" distinktionskorpral på sitt kompani.

Sin sista tjänstgöring under de sex kontraktsåren fullgjorde Olsson som befäl och instruktör vid Intendenturskolan i Sol-

lefteå och fick även för denna tid ett hedrande slutbetyg av dåvarande löjtnanten i Intendenturkåren D. Wickbom.

På hösten 1915 återgick Olsson till civil verksamhet. Han hade före sin militärtjänst utbildats till möbelsnickare och fick först kondition hos konsul P G Landströms snickeri på Köpmangatan och sedermera hos AB Möbelproduktion, där anställningen varade till pensionsdagen för nio år sedan.

— Skogsbränder förekom ofta förr i tiden, berättar Olsson. Alltid skulle vi militärer hjälpa till. För en jättebrand i Bräcke 1912 blev det en söndag storlarm av musikkåren i stan, skyndsam uppställning och snar avtransport norrut. Efter tre dryga marschmil nåddes ett toppbrandområde i storskogen, där det blev svettigt en hel vecka. Dåligt med mat och dryck var det också till en början, innan trossen hunnit klara underhållstjänsten.

Underbefälet på Alfta kompani 1912. Stående fr. v.: korpral 15 Rådlund, vicekorpralerna 7 Forsberg och 10 Dahl, sjukvårdskorpral 14 Magnusson, korpralerna 11 Lundin och 6 Gustavsson samt vicekorpral 3 Satz. Sittande: korpralerna 16 Andersson och 8 Sverin, distinktionskorpral 1 Forsberg, korpralerna 13 Olsson, 12 Persson och 18 Johansson.

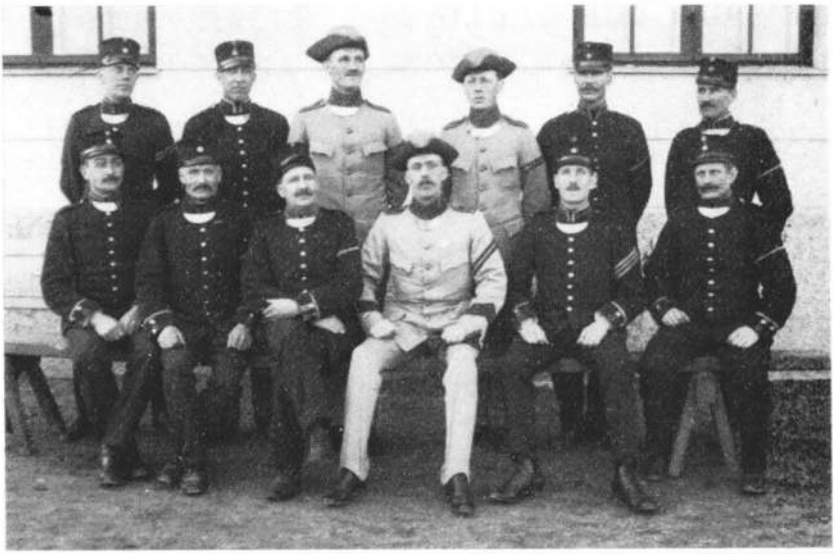
Från Norrala minns Olsson en annan storbrand, då han slapp slita i skogen själv utan skulle svara för koket och matlagningen tillsamman med bl. a. sergeanterna Wiberg och Hjelm. De lyckades låna en gammal pannmurspanna för detta, hällde i vatten och plockade i uppbrutna konservburkar för att värma. Men armolen på burkarna glömde de torka av och när vattnet började koka välte förstås en och annan burk. Nu var goda råd dyra! Raskt krigsråd och beslut att tömma alla burkar, fiska upp etiketterna och röra till en kraftig köttsoppa med en aning (!) armoltillsats! Hungriga, skogsbrandsläckande soldater åt den dock med god aptit — så ock kockarna själva!

Efter krigsutbrottet 1914 beordrades Olsson bland annat till Alfta för att klara av en hämtningstransport av ett 50-tal man av 1905 års klass, som gjort sin rekryt, men nu skulle in för att få vinterutbildning, den första, som Olsson kan erinra sig ha förekommit. För egen del behövde Olsson inte längre bort i vakt- och beredskapstjänst än till Bönan, där han förde befälet över ett 20-tal soldater, i första omgången hälsingar, senare skåningar. De var förlagda i trakten av gamla kägelbanan och hade post vid lotsstationen. En särskilt stor och stark soldat hade tidigare varit besvärlig för befälet och tilläts ej ens bära vapen. Men Olsson, som var en praktisk man, ordnade till bekvämare förläggning, matbord och bänkar och till och med servis att äta på. Därmed vann han även den motsträvige bjässens förtroende, så att denne senare ej ens ville därifrån!

Arrest och andra bestraffningar för sina soldater ville kapten Grundell inte gärna ha. På den tiden kunde också en kompanichef ta till "lämpliga medel" utan att riskera inblandning av MO eller annan högre myndighet. Olsson med sitt glada västkustlynne och sin friska humor var då sin kompanichef till god hjälp många gånger.

— Vi var inte mindre än elva göteborgare på regementet ett tag berättar Olsson: ett helt fotbollslag alltså, som också spelade mot Sandviken men fick stryck med 8—0.

Med ungdomlig stolthet visar Olsson upp tre silvermedaljer: alla första pris i fälttävlan — och en medalj: första pris i orientering samt skidlöparmärket både i brons, silver och guld, vilka erövrats senare. I fotboll gick det alltså dåligt för Alfta kompani men i fältidrott bättre. Det svarade Olsson för.

Regementets dagkorpraler 1913. Stående fr. v.: Olsson/ 2. komp, Thorin/livkomp, Andersson/4. komp, Håkansson/9. komp, Norén/matsalen och Kring/ 6. komp. Sittande: Augustsson/10. komp, Nord/8. komp, Snäll/5. komp, Jernberg/ 7. komp, Aronsson/12. komp och Blom/3. komp.

Som distinktionskorpral hade man på den tiden en lön på 5: — kr var tionde dag plus en månadslön på 30: — kr. Inte mycket efter våra mått mätt. Men det räckte väl till dagligt kaffe på det första tillfälliga marketenteriet i B-kasern på Kungsbäck: 11 öre för en stor kopp och två kubbar. En dubbelask Fennia kostade 50 öre. I nuvarande snickarverkstaden, som flyttats ner från Mohed, inreddes — som däruppe på lägret — det första marketenteriet. Det förestods av Johanna — med tillnamnet Andersson — och fru Björn. Underbefälet disponerade ett eget rum, där de kunde suga på sin Fennia eller pipa, smutta på sitt kaffe och ventilera sina upplevelser under dåtida soldatliv på Kungsbäck.

Sven Bratt

OM SPLIT OCH MEDLING I SVENSK-NORSK UNION

C. O. Bartels

En tecknares syn på unionskrisen

Genom freden i Kiel 1814 stadfästes den statsrättsliga föreningen mellan Sverige och Norge. Den bestod fram till 1905 under beteckningen svensk-norska unionen eller enbart unionen.

Under 1814 växte i Norge fram en stark nationell proteströrelse mot Kieltraktaten och med Norges självständighet som mål. Sedan medlingsförsök av bl. a. Kielfredens garanter misslyckats, utbröt 28/7 det två veckor långa kriget mellan länderna som slutade med konventionen i Moss.

Karl Johan gjorde under unionens första skede fram till 1829 misslyckade ansträngningar att skapa en intimare förening mellan Sverige och Norge. Stortinget 1833 medförde en ny och stark opposition i form av mot byråkratien misstänksamma men icke direkt unionsfientliga bönder.

En *första* blandad unionsrevision arbetade 1839—44 med bl. a. krav på ett gemensamt utrikesdepartement. Resultatet blev emellertid endast obetydliga förändringar i enbart norsk favör.

Fram till 1850 inträdde en i huvudsak lugn tid i unionsfrågan. I slutet av året och fram till 1861 pågick den s. k. ståthållarstriden. Benämningen hänför sig till det förhållandet att stortinget haft bestämmelser i grundloven om kungens ståthållare och uttalat sig för en statsminister i Kristiania (Oslo) som regeringschef.

1865—67 föreslog den *andra* blandade unionsrevisionen en ytterligare bearbetning av tidigare förslag angående en fastare förening med Sverige. Förslaget föll emellertid med stor majoritet 1871.

Vid Oskar II:s trontillträde 1872 förekom stridigheter om dels statsrådens deltagande i stortingets förhandlingar ("statsrådssaken") och dels vetostriden dvs. kungens absoluta veto i grundlagsfrågor. Stridigheterna pågick till 1884, då vänsterpartiets ledare Johan Sverdrup blev statsminister. För partiet med sin parlamentariska hållning blev målet i unionsfrågan att skapa en egen norsk utrikesorganisation.

Åren från 1885 och fram till sekelskiftet karaktäriseras av demonstrationer och motdemonstrationer i Sverige och Norge. Bl. a. upprepade stortinget 1898 sitt beslut om att den norska handelsflaggan skulle föras utan unionstecken, nya gränsfästningar mot öster anlades etc.

Den *tredje blandade* unionsrevisionens arbete (1895—1898) redovisades i fyra oförenliga förslag.

1902 tillsattes den *sista* blandade unionskommittén, som förordade skilda konsulatorganisationer och svensk eller norsk utrikesminister. Den 24/3 1903 utfärdade de båda länderna den s. k. *kommittén* enligt vilken varje land skulle få eget konsulatväsen.

Det i unionsfrågan betydelsefulla året 1905 avslutades förhandlingarna officiellt 7/2 utan att ha lett till något resultat och krisen blev akut.

Sedan kung Oskar vägrat antaga den av stortinget antagna lagen om eget norskt konsulatväsen och då han nu icke kunde bilda någon norsk regering, fattade stortinget 7/6 beslut om

att kungamakten i Norge upphört och att som en följd härav föreningen med Sverige upplösts. Mot stortingets beslut reagerade man i Sverige, där stämningen var förbittrad.

Den i Sverige 2/8 bildade nationella samlingsregeringen arbetade med stor energi i unionsfrågan. Beredskapsåtgärder av militär natur vidtogs. En på svenskt initiativ utlyst folkomröstning visade att nära 100 % av norska folket önskade utträda ur unionen.

Den slutliga uppgörelsen träffades i Karlstad 31/8—23/9 icke utan dramatik och stridigheter mellan 4 svenska och 4 norska delegerade. Uppgörelsen, den s. k. Karlstadskonventionen, innebar i stort upprättande av en neutral zon mellan Sverige och Norge samt demontering av fästningsverk inom zonen, förbud mot utbyggnad av Kongsvingers fästning, lapparnas rätt till renbete, ömsesidig fri transitotrafik under 30 år samt utnyttjande av gemensamma sjöar och vattendrag.

Efter godkännande av de båda ländernas regeringar och folkrepresentationer undertecknades konventionen i Stockholm 26/10 samma år av svenske utrikesministern F Wachtmeister och norske fullmäktigen T v. Ditten, och samma dag avsade sig Oskar II den norska kronan.

Efter i runt tal 90 år hade Kielfredens bestämmelser om den svensk-norska unionen definitivt bragts ur världen.

Ivar Hillström

NÄR FREDEN BRÖT UT EFTER FEM KRIGSÅR

Det sista krigsåret randades och med de allierades framgångar blev frågan om Norges befrielse aktuell. Liksom i krigets första skede blev — även i dess sista — utvecklingen i Norge kritisk för Sverige. Redan i januari gick 1. bataljonen I 14 till Tärna i Lappland. Ingenting hände emellertid och tiden ägnades åt vinterutbildning i fjällen. Snö och kyla saknades ingalunda och redan uppmarschen från Storuman blev en prestation. Fem dygns marsch och för varje dag som gick sjönk temperaturen. När man kom fram till förläggningsplatsen, visade termometern på minus 42 grader!

I mars ersattes de äldre värnpliktiga, som var krigsplacerade vid 2. bataljonen I 44, med 1944 års rekryter. Efter organisering och utrustning transporterades denna bataljon till Härjedalen.

Under vintern och våren avlöste inkallelserna varandra precis som tidigare. Kriget på kontinenten närmade sig dock sitt slut. Den mest uppmärksammade av de långa krigsårens alla beredskapsinkallelser blev den, *som icke blev av* i maj månad 1945.

I samband med och strax före de tyska stridskrafternas kapitulation på kontinenten blev norgefrågan alltmer brännande. I Norge var nämligen läget i slutet av april mycket oklart. Hur skulle de tyska trupperna ställa sig till den kapitulation av huvudstyrkorna, som kunde tänkas ske på tysk mark? Det hade ryktats om en möjlighet till tysk vägran att underkasta sig en ovillkorlig kapitulation. Av denna anledning kallades ytterligare svenska förband in och organiserades i gävletrakten.

I det rådande läget var det naturligt, att man från svensk sida inte bara diskuterade utan även planlade en svensk insats i vårt västra grannland för undvikande av ett meningslöst

blodbad. Även för Danmark hade planer gjorts upp för ett eventuellt ingripande. De tänkta operationerna mot våra grannar i väster gick under benämningarna Rädda Norge (RN) och Rädda Danmark (RD).

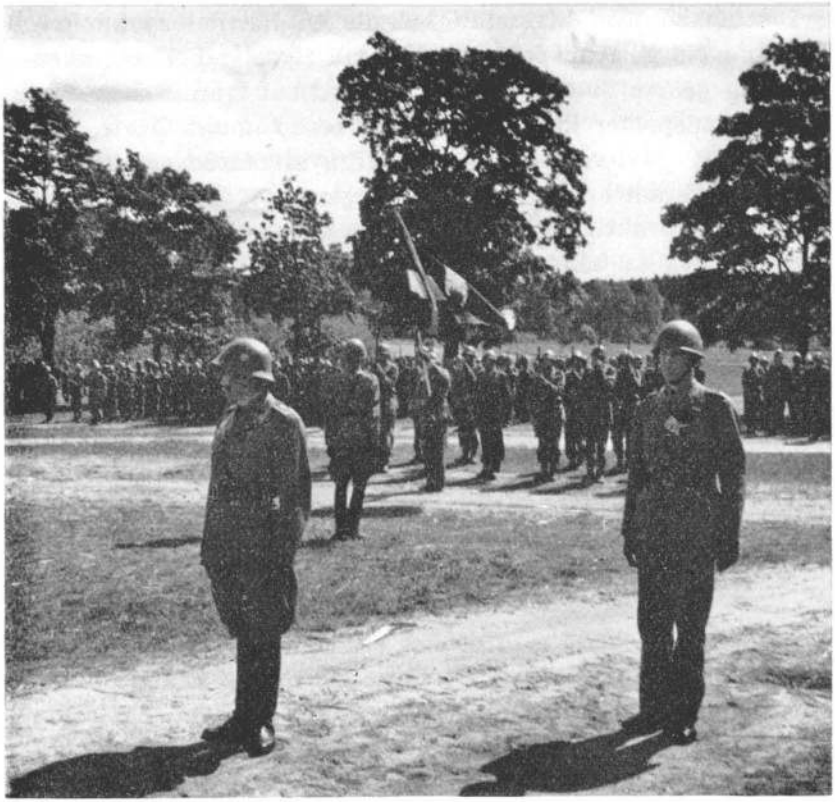
Vad beträffar operationerna mot Norge hade man planlagt, att en fördelning med mera om cirka 30.000 man från Härjedalen närmast skulle inta Röros. Bland de förband, som utsetts för denna operation, fanns även enheter ur vårt regemente. Vidare skulle 15.000 man från Värmland och 30.000 från Bohuslän-Dal sättas in i riktning mot Oslo. Karaktären av RN var väpnad intervention i syfte att med minsta möjliga blodsutgjutelse förmå de tyska trupperna till snabb kapitulation.

Även norska förband, de så kallade polistrupperna, skulle deltaga i RN. Som kuriosa i detta sammanhang kan här nämnas, att norrmännen hade övningar i Sverige med bl. a. en stor fälttjänstövning i Hälsingland.

Operation RN kom aldrig till utförande. Mycket talar nämligen för att dessa svenska planer blev kända av tyskarna och att de därmed bidrog till en fredlig avveckling av den tyska ockupationen. Vissa hälsingeförband, som avsetts för RN, blev av denna orsak aldrig inkallade.

Så blev freden till sist verklighet. Från och med den 7 maj skedde en successiv avveckling av beredskapen vid regementet. Vid halvårsskiftet sattes värnpliktslagens § 28 ur kraft, den paragraf på vilken beredskapsinkallelserna grundats. Den 15 maj meddelades, att alla inkallade skulle hemsändas; 43:orna skulle dock kvarhållas en tid. Återgång till fredsfot skulle ske efter den 1 juli. Regementets många beredskapsförband påbörjade skyndsamt ilastningen på järnväg och förflyttades till hemorten för avrustning.

Under den nära sexåriga beredskapstiden hade förband ur regementet varit grupperade för försvars- och bevakningsuppgifter på många platser långt från hembygden: i Värmland, Härjedalen, Jämtland, Norrbotten och Lappland. Regementet återgick nu till sitt mera fredliga värv i sin stora uppgift att bevara vårt fosterlands fred och frihet.

Regementschefen avtackar den sista beredskapsbataljonen

I Högbo troppades fanan framför den sista beredskapsbataljonen ur regementet. Referat i pressen lät bland annat så här:

— HÄLSINGAR I FÄLT NÅGOT ATT LITA PÅ! —
— REGEMENTSCHEFEN GER MANNARNA ETT GOTT BETYG! —
— SISTA BEREDSKAPSBATALJONEN HEMMA! —

— Det har varit en mycket påkostande tid, främst för den aktiva personalen men även för reserv- och värnpliktigt befäl, yttrade överste Hamnström i Norrlandsposten. — Tyg-, int- och motorsamt sjukvårds- och hästdetaljerna har också haft ett jättearbete. Men många erfarenheter har gjorts och nu är det bara att trycka på knappen, för att allt åter skall fungera, om det skulle behövas. Även den meninga personalen har haft att utstå många påfrestningar. Som slutomdöme om hälsingesoldaten i fält kan jag säga, att han varit lojal, arbetsam och rejäl.

*

I samband med krigsslutet skulle en hel del ryska krigsfångar i Norge transporteras åter till Ryssland. Detta skedde med tåg genom Sverige och vidare med båt från svensk hamn. Dessa transporter kom att gå över bland annat Gävle, vilket gjorde att gävleregementet och försvarsområdesstaben blev hårt engagerade i denna fråga. På regementet hade man skaffat sig en god praktik på detta område under den tid, som våra förband fick ta hand om flyktingar från finska sidan under de finsk-tyska striderna uppe i Tornedalen.

Den som under dessa ryssfångarnas dagar hade mest att bestyra på regementet var regementsintendenten, kapten Georg Lundberg. Denne ansvarade bland annat för att matfrågan löstes tillfredsställande. Varje fartyg skulle vid avfärden från Gävle medföra livsmedel för fem dagar. Man stuvade ombord kollin med femtio portioner i varje. Mycken materiel kom med järnvägsvagnar, som det var svårt att lossa i brist på personal.

I Hagaström hade man ordnat ett läger för de ryska krigsfångarna. Genom regementets försorg hade bl. a. åttio tält för tjugo man i varje rests inom förläggningsområdet. Ett rekrytkompani arbetade en hel dag med detta. Pionjärer drog staket runt området och inredde matsalsbaracken. I Strömsbro hade inretts en speciell militärbarack för bacillbärande ryssar.

Den första rysskontingenten gick från Oslo på kvällen den 14 juni. Sedan följde flera tåg i veckan med olika antal ryssar, från trehundra och upp till åttahundra man. Den största transporten kom i slutet av juni. Den var större än vad regementet hade resurser för. För att kunna klara förplägnadstjänsten var man tvingad att begära hjälp bland annat från SGS i Valbo, som i all hast fick leverera mängder av charkuterivaror.

Med varje tåg från Norge följde en så kallad tågpluton, som ansvarade för bevakning av fångarna under transporten till Gävle. Samtliga dessa plutoner bestod av personal från regementets 43:or. Flertalet soldater tyckte denna form av tjänst var mycket trevlig. I Oslo gavs det alltid tillfälle till litet fritid före återresan till Gävle och de hade då tillfälle att se sig omkring i den ännu något segeryra staden.

Ryssarna, som kom hit, var som regel glada och trivdes här. Förhållandena i Hagaström var troligen betydligt bättre än i fånglägren i Norge. Klädseln var inte alltid den bästa. Detta rättades till genom att man gav dem svenska militära persedlar. Balalaikamusik och kosackdans hörde till ordningen för dagen i lägret. I den ryska officersförläggningen bjöds ofta på trevlig underhållning. I en ortstidning kunde man läsa, att *halva Valbo* på kvällarna begav sig till Hagaström för att höra och se de levnadsglada ryssarna. Regementets musikkår gav även några uppskattade konserter.

Det sista rysståget kom till Gävle i mitten av juli. Den 9 augusti lämnade den sista ryska fångkontingenten staden.

Men det var inte bara händelser utanför vårt land, som inverkade på verksamheten på regementet. Samtidigt som kriget pågick och närmade sig slutet skulle även utbildningen ha sin gång, precis som all annan "fredstjänst".

Precis som i våra dagar hade man problem med att hushålla med tilldelade medel. Detta gällde både pengar och materiel av olika slag. För att få folk att inse vikten av sparsamhet anordnade man med början redan 1943 så kallade *sparutställningar*.

Då var det lätt att hitta exempel på vanvårdade och illa åtgångna materielsorter. *Nu,* 1945, var det betydligt svårare.

På regementet anordnade man i juni en sparutställning, som kallades "Minnet av en årsklass". Den ville ge rekryterna ett synligt bevis på hur nödvändigt det var med sparsamhet. En särskild "skräckkammare" iordningställdes med materiel, som genom felaktigt hanterande, slarv, vanvård, okynne o. dyl. blivit fullständigt förstörd. Den 13 juni rapporterade Norrlandsposten:

> SPARUTSTÄLLNING VID I 14
> *— En sparutställning pågår vid Hälsinge regemente i övre marketenterisalen. Utställningen öppnas i dag klockan 1530. Sparofficeren vid regementet, major Ejnar Jacobsson, håller ett sparföredrag, vari han framlägger en del synpunkter på sparsamhetskampanjen inom det militära. En sparfilm kommer också att visas.*

*

— VEM TAR HAND OM REKRYT PÅ PERMIS? —
— NY IDÉ PRÖVAS VID HÄLSINGE REGEMENTE —

Denna tidningsrubrik stod att läsa strax efter inryckningen av den nya årsklassen 1945. Överste Hamnström hade kommit med förslag, som gick ut på att förbättra soldaternas förhållanden i staden i samband med veckosluten. Då var inte som nu bilen var mans egendom, utan flertalet var kvar på regementet över lördag—söndag. Förslaget innebar att de värnpliktiga skulle tas om hand av familjer och tillbringa lördagsaftonen i hemmiljö. För att i någon mån göra rätt för sig skulle de utföra arbete av något slag, exempelvis trädgårdsarbete eller annat som gav avkoppling. Regementet skulle förmedla kontakten mellan värdfolket och de värnpliktiga. Kontaktman var regementsadjutanten.

Vad säger dagens soldat om denna form av personalvård? Om den fick någon större omfattning känner författaren inte närmare till.

*

Detta var några anteckningar från sista krigsåret för tjugo år sedan. De har nedtecknats för att ge en liten bild av hur livet tedde sig för dem, som under beredskapsåren gjorde tjänst på Kungsbäck och skrev några viktiga blad i regementets historia. Kanske kan de också väcka något litet minne till liv hos hälsingesoldaterna från den tiden!

Knut Björkenstam

KÄLLBERGS KOMPANI
ETT 25-ÅRS JUBILEUM

Den 17 april 1940 ryckte 80 landstormsskolkompaniet in på Brynässkolan i Gävle. 150 välmående civilister fick sin tillvaro upp-och-ner-vänd i den utrymda skolan. Kompanichefen, kapten David Källberg, tog emot och lät av misstag dela ut spritt nya uniformer i stället för landstormens modell "ä" med trekantiga hattar.

En månad efteråt, den 17 maj, var mannarna så goda vänner, att de bildade kamratföreningen Källbergs kompani. Sedan dess har medlemmarna troget samlats varje år under sitt valspråk — Strid till sista man! Den 9 maj i år firade Källbergs kompani sitt 25-årsjubileum med bland annat korum, Silvanumbesök, stadsrundtur och kompaniafton på Baltic.

Stående från vänster: Carl Kullberg, Yngve Wahlberg, Olof Pettersson, Ivar Larsson, Nils Theander, Harald Olsson, Gösta Östlin, Arvid Sarin och Edvin Lagerberg. Sittande från vänster: Arthur Thyrestam, Erik Forsberg, Sture Wiklund, Gösta Åström, John D. Eriksson, Sven Lundberg och Gösta Peterzén. Foto 1959.

MUSIKDIREKTÖRENS KUNGSBÄCKSMINNEN

Musikdirektör Ivar Widner berättar här några minnen från sin tid som chef för hälsingarnas musikkår åren 1923—1932.

Carolus Rex i tio minuter

Med stor pompa invigdes södra stationen — 1925 tror jag — med konung Gustav V i spetsen och massor av honoratiores. "Hälsingarna" var med och spelade och ett exakt tidsschema var uppgjort. Detta sprack emellertid totalt till mångas förtvivlan, inte minst min.

Vid ett visst avsnitt, beräknat att ta ca två minuter, skulle kungen med följe göra en förflyttning, varvid musikkåren skulle spela Marcia Carolus Rex. Kungen träffade någon intressant "gubbe" och behagade därför dryga ut tiden med väl tio minuter och under tiden fick vi dra marschen om och om igen. Den är tjatig att utföra en gång och nu blev det förfärligt. Jag våndades och svettades och till slut slog jag av musiken men fick genast en vink om att vi måste fortsätta. Till råga på allt var det radioutsändning, så nog måtte lyssnande älskare av den marschen fått sitt lystmäte väl tillgodosett.

I Nathan Söderbloms armar

Musikkåren medverkade också då platsen för Staffanskyrkan invigdes av ärkebiskop Nathan Söderblom. Som avslutning på högtidligheten utförde den förstärkta kyrkokören, ackompanjerad av musikkåren, Beethovens Lovsång. Efter den började ärkebiskopen gå fram mot oss för att vilja avtacka. Jag blev ivrig och gick honom till mötes, med påföljd att jag snavade bland all bråten och nästan föll i armarna på honom. Sedan dess kan jag alltså skryta med att ärkebiskop Söderblom "hjälpt mig på fötter".

En minnesrik midsommarafton

Dåvarande regementschefen, överste Stålhane, var en mycket temperamentsfull man. En midsommarafton, vädret var mjukt och underbart — till skillnad mot somrarna nu för tiden — var det fullt med folk i Boulognerskogen. Döm om vår häpnad, då översten helt plötsligt kommer framrusande till estraden och säger: — Ni får ögonblickligen avbryta musiken här och i stället spela hemma på Kungsbäck, musiken där låter jämmerlig!

På dansbanan där pågick nämligen midsommaraftonsbal, och jag måste i ärlighetens namn medge, att jag vid fördelningen av musikpersonalen inte tagit de sämsta till "Skogen". Översten, som för övrigt var mycket intresserad för musikkårens uppgifter, var emellertid vänlig nog att låta oss fortsätta sedan jag vidtagit lämpliga omplaceringar. Aftonen blev räddad på båda ställena.

Översten fick dirigera

Musikkårens övningslokal, den s. k. musikladan, var belägen inte så långt från överstebostället, och översten inspekterade oss litet då och då. En förmiddag, då övningarna pågick för fullt, kom han i sällskap med en fin äldre herre, som befanns vara den mycket välkände författaren, folkbildaren, KFUM-entusiasten m m översten Emil Melander (1856—1930). Den

varmt religiöse överste Melander sade sig närt en önskan hela sitt liv, ännu ouppfylld, den nämligen att en gång få anföra en militärorkester.

Nu skulle emellertid saken kunna ordnas. Finska rytteriets marsch, som används som defileringsmarsch vid Norrbottens regemente, där överste Melander en tid var major, ansågs bäst. Noterna lades fram, jag överlämnade taktpinnen till honom och under musikkårens säkra ledning slog han takten, och han såg omåttligt salig och lycklig ut. Äntligen hade önskedrömmen förverkligats. Belåtna och tacksamma avtågade de båda gentlemännen.

Ivar Widner

HUR JAG BLEV DU MED KUNGEN

I denna årsskrift har jag förut berättat några historier om den originelle kaptenen Janne Högman. Det fanns förvisso på regementet även andra kamrater som var i hög grad originella.

Kaptenen Pontus Silverstolpe var kompanichef på 4. komp. Vid en inryckning skulle ett visst antal värnpliktiga uttagas till signaltjänst, några från varje komp. Denna tjänst ansågs av de värnpliktiga mycket fördelaktig. Vid det tillfälle varom här handlar stod skrivet på reg.order: "Till denna tjänst skall från varje komp uttagas vakna och pigga pojkar etc". Till den ändan ställde alltså kapten S. upp sitt kompani i komp.korridoren, redogjorde för uttagningen, gick därefter från högra flygeln, pekade på den första och frågade: "Vaken och pigg"? Ja kapten! Så till nästa man med samma fråga och svar, osv. Inom ett par minuter var uttagningen till signaltjänst klar från 4. komp.

Kaptenen Sven Sandberg var en lång tid vapenofficer. Under min tjänst som kulsprutechef hade han även hand om reparationer av kulsprutemateriel, kärror m m. Av någon anledning hade någon misshällighet uppstått oss emellan, varför vi på en tid ej talade med varandra. Emellertid hade jag inlämnat några

kulsprutekärror på reparation till vapenofficeren. Det dröjde ganska länge innan jag återfick dem, varför jag på grund av ovanstående nödgades *skriva* och fråga när kärrorna färdiga kunde återlämnas till kompaniet. Tillbaka fick jag även en skrivelse vari det stod: "Ang. kulsprutekärrorna se Marcus ev.g. 13 kap 32 versen." Då jag förväntad slog upp Nya Testamentet och läste, stod där följande: "Om den dagen och stunden vet ingen, icke ens änglarna i himlen, utan Fadern allena."

Kaptenen Gustaf Biörck var en stor skämtare och berättare. Hela hans kroppshydda skvallrade härom. Efter middagarna i off.mässen sutto vi alltid runt "kopparbordet" och undfägnades med hans historier. Vid ett sådant tillfälle anlände en afton en ung reservofficer A. till mässen, där han bockade sig vid dörren för kamraterna. Biörck som var äldst i laget hälsade honom välkommen och frågade: "Du har ju nu avlagt examen vid Tekn. Högskolan?" Ja, kapten. "Och är färdig civilingenjör?" Ja, kapten. "I elektriska facket?" Ja, kapten. "Skulle Du då vilja vrida på strömbrytaren, för här börjar bli litet mörkt."

Under min kommendering som ung löjtnant vid Studentkompaniet i Östersund hade jag bl. a. som troppchef på plutonen d.v. dist.korpralen, sedermera fanjunkaren och löjtnanten *Johan Öhrn,* nyligen bortgången. Öhrn var en genuin hälsingeknekt, litet butter och kärv, samt skrädde aldrig orden i sin befälsföring. Därtill en utomordentlig historieberättare. Han var trots detta mycket omtyckt av sitt manskap. Vi officerare, plutonchefer, brukade vid skjutbanan stå bakom en vägg för att höra Öhrns instruktioner till vissa studenter vid skarpskjutningen. Vid något tillfälle lyckades tydligen en av pojkarna ej åstadkomma något resultat i skjutningen. Vi hörde då följande anmärkning från Öhrn: "När en ligger på trihundra meter, å sir tavla, å ä medicine kandidat, å skjuter bom på bom, då ä man dj-t dum å förb-t slö tillika".

Ett annat minne: Under en fälttjänstövning i Jämtland för många år sedan låg jag under en rast i en skogsbacke med mitt ksp-kompani. Det kom då rapport, att H. M. Kung Gustav V var i annalkande. Jag anmälde mig för kungen, som hälsade mig med orden: "Hur har Du det här då?" Sedan kungen avlägsnat sig hörde jag några mannar som resonerade. En av dem utbrast därvid: "Hörde ni att han var Du med kungen". Jag steg tydligen åtskilligt i deras aktning. *Eric Wennsten*

KRIGSMANS ERINRAN I MODERN VERSION

Genom generalorder nr 942, 21/5 1965 med ändring till Tjänstgöringsreglementet för krigsmakten kapitel 2 moment 1 har krigsmans erinran följande lydelse:

"Sedan Ni nu som soldater inträtt i rikets tjänst erinrar jag Er om vad detta innebär.
Det svenska försvaret skall verka för att vår fred och vårt oberoende bevaras. Det skall värna vår frihet att själva forma vår rättsordning och vår kultur. Blir Sverige angripet, skall försvaret med vapenmakt hindra att vårt land faller i angriparens hand. Försvarets styrka och landets säkerhet beror på Er personliga insats. Värdet av denna Er insats bestämmes av de kunskaper och färdigheter som Ni förvärvar under Er utbildning och av Er vilja att fullgöra de uppgifter som möter Er.
Såväl i fred som krig skall Ni samvetsgrant och efter bästa förmåga fullgöra Edra uppgifter och lyda givna order. Ni skall vara verksamma mot allt som kan äventyra landets säkerhet. Genom Ert personliga föredöme skall Ni främja samhörighet och god anda inom försvaret.
Om krig kommer, skall Ni med ståndaktighet och motståndsvilja till det yttersta försvara vårt land."

Återblick och synpunkter

Krigsmans erinran har gammal hävd i vår krigsmakt och seden torde kunna härledas till Gustav Vasas krigsartiklar av år 1545.

Fram till 1887 var det i stor utsträckning brukligt, att den som skulle tillträda en statlig befattning var skyldig *avlägga ed.* Även soldaterna avlade *trohetsed* till konungen icke bara i hans egenskap av regent utan kanske framförallt därför att han även

var kommenderande fältherre. När således edsavläggelsen — med något undantag — avskaffades år 1887 tillkom för krigsmaktens del *Krigsmans erinran.* Denna erinran bygger både i språk, form och till innehåll på den gamla krigsmannaeden: orden är kärva och kärnfulla, präglade av sin tids sed och patriarkaliska uppfattning. De från § 16 i 1809 års regeringsform bekanta orden om att konungen bör "ingens samvete tvinga eller tvinga låta utan skydda var och en vid en fri utövning av sin religion", syns inte ha varit relevanta vid utformningen av ordalydelsen i det kravföreläggande, som krigsmans erinran avsågs vara.

Soldateden finns kvar i ett flertal länder. Sålunda skall varje soldat i Sovjetunionens väpnade styrkor avlägga ed. I USA får soldaterna avge ett högtidligt löfte inför flaggan och i Schweiz skall de avlägga ed både vid första tjänstgöringen och när de inkallas till beredskapstjänstgöring eller vid krig. I Storbritannien, Frankrike och Finland har eden en religiös formulering. I den finska soldateden av i dag finns vissa textavsnitt, som såväl till form som innehåll syns vara hämtade ur Gustav Vasas krigsartiklar av år 1545.

I våra grannländer Norge och Danmark förekommer däremot ingen krigsmannaed eller någon motsvarighet till krigsmans erinran.

Under arbetet med utformningen av nu gällande Tjänstgöringsreglemente för krigsmakten diskuterades två olika alternativ till krigsmans erinran. Man ansåg, att en högtidlighet borde äga rum i samband med inträdet i första tjänstgöring, varvid medborgaren-soldaten meddelades de principiella skyldigheter han hade att iakttaga som soldat. Någon återgång till soldateden i en eller annan form var inte aktuell, men erinrantraditionen borde bibehållas.

Viss kritik hade framförts mot erinrans religiösa moment, vilka stred mot religionsfriheten.

Under arbetet framlades två förslag till utformning, där alternativ 1 behöll det religiösa momentet, medan alternativ 2 saknade denna utformning med dess diktatformulering.

Efter ingående överväganden fastställdes alternativ 1.

Regementets kalk av Gustaf Cederström

Under senare år har enskilda värnpliktiga gjort invändningar främst mot de avsnitt i *erinran,* som säger att krigsman skall frukta Gud etc. Detta strider mot religionsfriheten och kränker samvetet, motiverar de. Ingen kan befallas till att omfatta en viss religiös tro.

Invändningar har också gjorts mot det ålderdomliga språket, vilket är svårt att förstå, ja kanske obegripligt för dagens ungdom.

Efter ett par rättsfall, där två värnpliktiga vägrat deltaga i krigsmans erinran på grund av samvetsbetänkligheter och blivit dömda härför, i ena fallet till dagsböter och i det andra till disciplinbot, tog pressen upp frågan om krigsmans erinran till debatt. Från flera håll gjordes gällande att eftersom deltagande i krigsmans erinran är obligatoriskt, måste det vara angeläget, att erinran omformuleras, så att innehållet inte strider mot religionsfrihetens principer. I den allmänna debatten har det också hänvisats till att de allmänna samlingarna i gymnasiet nu är utformade så, att religionsfriheten inte kränkes. Därför

har det synts angeläget, att krigsmans erinran snarast bringas i överensstämmelse med vad som åsyftas i regeringsformens 16 § och vars innebörd ytterligare understrukits i religionsfrihetslagen. Vidare har hänvisats till FN-stadgan om de mänskliga rättigheterna.

Det har också framhållits som orimligt, att befalla någon att omfatta en viss tro. Detta strider mot kristendomens innersta väsen, som ju är evangeliserande — uppsökande. Och enligt kyrkan själv, kan en trosupplevelse endast grundas på det fria personliga avgörandet.

Ytterligare har påpekats, att allmänbildningen hos den svenska ungdomen nu är väsentligt bättre än vad den var för bara några tiotal år sedan. Sålunda deltog för 30 år sedan endast var nittonde svensk i åldern 15—19 år i heldagsundervisning, medan i dag var tredje ungdom går i dagskola. Dessutom har stora delar av ungdomen genom det fria och frivilliga bildningsarbetet tillägnat sig sådana kunskaper om både sig själva och om samhället, att krigsmans erinran i dag väcker inte bara en tyst opposition utan även en viss lust till att opponera — i en eller annan form.

I debatten har även framförts krav på att krigsmans erinran bör avskaffas. Utöver ovanstående skäl har bl. a. anförts, att erinran icke fyller någon egentlig uppgift. De skyldigheter, som soldaten har att iakttaga, kan meddelas honom på annat sätt i samband med utbildningsrutinen.

Mot detta har andragits, att det föreligger ett behov av allmän samling under högtidliga former. Det har en psykologisk betydelse, att hela förbandet samlas, för att var och en skall kunna bli erinrad om vad krigsmakten syftar till, vad värnpliktstjänsten innebär och vad den ställer för krav på den enskilde soldaten. Rent praktiskt fyller sammankomsten dessutom uppgiften att kollektivt meddela de nyinryckta vissa allmänna skyldigheter, som de har att iakttaga. Med hänsyn härtill bör krigsmans erinran bibehållas och deltagandet vara obligatoriskt.

I den nu fastställda formuleringen av erinran är befallningstexten: *Krigsman skall frukta Gud* etc borta. Därför kan knappast någon anföra samvetsbetänkligheter genom att hänvisa till religionsfrihetslagen.

De andliga värdena, vårt kulturarv och våra friheter, vårt oberoende och vår rättsordning, allt det vi vill slå vakt om, det som för oss är omistliga tillgångar, finns med. Texten är mera konkret, den talar om krigsmaktens fredsbevarande uppgift, om vaksamhet, lojalitet och samhörighet.

Den nya erinran är anpassad till dagens språkbruk och bör kunna förstås och uppfattas av de flesta. Därmed torde den också vara lättare att acceptera än den tidigare med sin delvis deklamatoriska stilkonst och ett ordval, som kan vara svårt att begripa för dagens ungdom.

Meddelanden från Försvarsstabens Personalvårdsbyrå nr 3/1965

Kamratföreningen

försäljer från lager:

Bocken 1961	Allmän del	Pris 5:—
Bocken 1962	Staben	Pris 5:—
Bocken 1963	Livkomp	Pris 5:—
Bocken 1964	Färnebo kompani	Pris 5:—
Bocken 1965	Forsa kompani	Pris 5:—
Bocken 1966	Alfta kompani	Pris 12:—
Med Hälsinge regemente i beredskap		Pris 4:—
Kamratföreningens nål		Pris 3:—

Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på postgiro 583580, Redaktion Bocken, Gävle, med angivande på talongen om önskad leverans.

Inryckning

Hälsoprov

ETT SOLVARV

i kronans kläder

1965

Vapenprov

Utryckning

JANUARI

REGEMENTET INSPEKTERAS

Nyutnämnde infanteriinspektören, överste O. Rudqvist, besökte på måndagen (25/1) för första gången I 14. På bilden ovan ses överste Rudqvist längst till höger tillsammans med överste Axel Henriksson. I mitten kapten Alf Sjögren från arméstaben.

FÖDELSEDAGAR

60 år 13/1 förvaltare Helmer Nygren. Han avgår m. pension den 1/4 efter mer än 40 år vid reg. Nygren började som volontär 1922, blev furir 1925, sergeant 1931 och förvaltare 1948, vilket senare år han tillträdde som kasernvårdsförvaltare.

*

— 85 år, 20/10, hederssergeanten Johan August Sääf, Gävle.

— 85 år, 28/1, f d soldaten Erik Krig, Gävle.

— 70 år, 5/1, kaptenen i reg reserv J. E. Hedenmalm, Bollnäs.

— 70 år, 30/1, musikfanjunkare Curt Larsson, Härnösand.

— 60 år, 3/1, förste förrådsförman O. O. B. Ek, Gävle.

TILL FN-TJÄNST

Till tjänst i FN-bataljonen 3B har uttagits lt B. Nilsson, fj Bender och öfu Olshage.

Kn N. B. Norlander, I 14 reserv, har erhållit förlängt förordnande i reserven t. o. m. 31/12 1966.

— Major Ingvar Sjödin, har beviljats avsked från 1 februari. (21/1).

NÄR KOMMER ETT NYTT MARKIS?

Tidigt 1900-tal finns rikt representerad i den lokal som f. n. utgör regementets marketenteri för värnpliktiga soldater. 90 stolar för 1000 man får plats bland pelare och ormbunkar.

Efter tio års väntan har äntligen fortifikationsförvaltningen satt ett nytt marketenteri överst på önskelistan. Det är ett stycke historia som skrivs om förvaltningen får den begärda miljonen. Det skulle betyda att regementet får sin första helt nya byggnad inom regementets område, sedan soldaterna flyttade från Mohed till Gävle 1909. (13/1).

VAPENVÄGRARNA

bör få utföra arbeten, vars avkastning kan komma en u-landsfond till godo. Ett förslag härom har förelagts vapenfriutredningen av försvarsminister Sven Andersson. 21/1, TT).

Åtta dagars arrest kostade det en värnpliktig vid I 14 att dricka pilsner inom regementsområdet och komma berusad till arbetsplatsen.

RATIONELLT

Såväl ett rationellare utnyttjande av personalen som kostnadsminskningar genom minskat övertidsuttag skulle vinnas genom en omläggning av dagbefälstjänsten vid förbanden konstaterar försvarets arbetstidsberedning i en skrivelse till försvarsministern. (13/1, TT).

RYMMARE

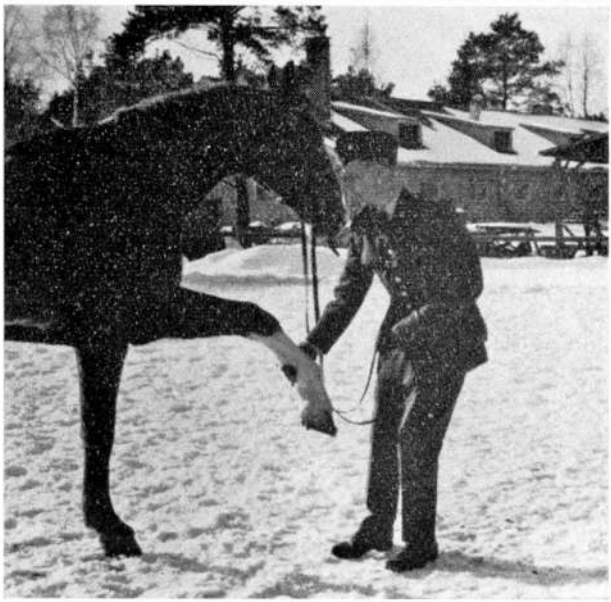
Tre hästar från reg "rymde" på onsdagen från övningar på Lilla fältet. Efter en dryg halvtimme kunde hästarna tas om hand på Parkvägen. Några skador har inte rapporterats i hästarnas spår. (21/1).

ACKORDSHÄSTAR

I 14 Gävle söker fodervärdar för längre tid än 1 år för ett tiotal medelstora draghästar i ålder från 5 år.

FEBRUARI

STALLCHEFEN AVTACKAS

Många bevis på uppskattning fick i lördags (18/2) stallchefen vid I 14, överfurir G. Th. Bengtsson, som den 1/4 avgår med ålderspension efter nära 25 års tjänst i armén som högt meriterad och välkänd hästkarl. Ovan stallets artige Vitfot, som hälsar i vardagslag, representerade de fyrbenta och lyfte höger fram till farväl av sin och kamraternas trogne vårdare.

SKARPT PÅ CYPERN

En svensk FN-patrull på Cypern under befäl av löjtnant Staffan Ohlsson I 14 blev på tisdagen (2/2) beskjuten på nordöstra delen av ön. Samtliga svenskar i patrullen klarade sig oskadda.

MASKINCHEFEN 50 ÅR

50 år 8/2 sjöingenjör Nils Bergfors. Han är född i Härnösand där han avlade sina studier. Efter några år som maskinbefäl erhöll Bergfors anställning vid försvaret, först vid T 3 och sedan 1948 är han maskinchef vid I 14.

"TIONDE I SEGRARTAGEN"

10 komp. vann överlägset RegM i skidstafett den 13/2 med 4 komp som god tvåa. Ovan det segrande laget. Fr. v. 94 Simonsson, 52 Persson, 40 Arvidsson, 125 Söderström, 140 Stenborg, 157 Svensson, 2 Larsson, 80 Olsson, kn Måhlén och 45 Berg.

UR RULLORNA

Regementsläkare S. Holmquist har beviljats avsked fr. o. m. 1/5 1965.
— Följande reservbefäl avföres ur reg reserv. Fr. o. m. 1/1 1966: kn Looström, Karling, G. R. Eriksson, lt Bäckström och Wikblom samt från 1/1 1967 lt Kallin, fj G V A Johansson och Josefsson.
— Fj Svacke förordnas i arvodesbefattning såsom stabsuoff vid I 14 fr. o. m. 1965.
— Fj Lundbäck förordnas i arvodesbefattning såsom hvuoff vid Fo 21 fr. o. m. 1/10 1965.

FÖRSVARSKONFERENS

50-talet fackliga förtroendemän deltog på tisdagen (2/2) i den av Folk och Försvar, FCO och TCO ordnade försvarskonferensen på I 14. Som upptakt bjöds realistiska övningar. Lika realistiska blev de översikter kring krigsmakt och vårt totalförsvar som gavs av experter från försvarsstaben och försvarsdepartementet.

VM-UTTAGNING

Fänrik Erik Olsson från I 14 placerade sig på andra plats när den första uttagningstävlingen till militära VM på skidor i Andermatt i Schweiz på onsdagen hölls i Ånn. (19/2).

UNDERHÅLLNING

Tisdagens underhållning i soldathemmet var ett nytt initiativ i regementets personalvårdande strävande. Militärpastor Bertil Grunnesjö hade inbjudit frälsningsarmén att medverka. Drygt 100-talet värnpliktiga hade hörsammat kallelsen till sammankomsten, som inleddes med sång, musik och bön i soldatkyrkan. (4/2).

EXTRA LEDIGHET

För att bereda utryckande personal möjlighet att besöka arbetsförmedling har åldersklassen övningsuppehåll den 22.

MARS

DET LIDER MOT "MUCK"

Dan före muckardagen den 20/3 ringlade sig långa ormar av värnpliktiga över kaserngården. Alla hade en säck på ryggen. Och den bar de i bästa jultomtestil. Det där med jul kan passa bra in i sammanhanget. För visst är muckardagen en riktig julafton för dem som räknat pinnar i tio månader.

JUBILAR

50 år, 21/3, kapten I B H Strindberg. Fk vid reg 1940, löjtn 1942, kapten 1948. Kurs för batC 1955, för PV-off 1957, för pressoff 1959. Förordn vid Fst/PV 1962. Avsked med pension 1/4 1965.

NY MAJOR

Till mj vid reg fr o m 1/3, kaptenen vid I 20 J. G. Wickbom.

NYA FURIRER

Vid en ceremoni på soldathemmet på fredagen (12/3) avslutades regementets instruktörsskola I. Chef för kursen har varit kn Bengt Nilsson. De nya furirerna är: Kjell Ellebo, Bengt Fernquist, Tommy Hedin, Jan Olov Castell, Jan Larsson, Lars Lundberg, Jan-Olov Svenneke, Rolf Stödberg, Per Söderlund, Anders Wengrud och Curt Ögren.

HÄLSING TILL USA

Lt Gert Fröderberg avreste på lördagen (13/3) med flyg till New York. Avsikten med tjänsteresan är omkring tre veckors vistelse i USA för fallskärmsstudier.

REGEMENTETS BÄSTE SOLDAT

För utmärkt uppförande, goda karuktärsegenskaper och god personlig färdighet överlämnade på fredagen (19/3) överste Axel Henriksson regementets belöningsmedalj i guld med diplom till kompaniernas "bäste soldater". På bilden ses fr. v. i främre raden Hans Andersson, Söderhamn, Lars Olsson, Bollnäs, Kenneth Hillgren, Strömsbro och Christer Lindberg, Gävle. I bakre raden fr. v. Lars-Erik Larsson, Bollnäs, Sven Berg, Edsbyn och Anders Myrman, Gävle.

VERKSTÄLLD SKJUTNING

De senaste veckorna har vakter patrullerat i varje korridor i C-kasern. Orsaken är att någon en natt sköt skarpt på matsalsklockan. Uret stannade på tjugo minuter över fyra. Skottet vållade ingen större skada. Det allvarligaste i sammanhanget torde vara att det finns gott om bebyggelse i skottriktningen. En bom på urtavlan kunde därför ha blivit ödesdiger. (20/3).

OMVÄXLING

Hälsinge regemente fick under hela onsdagen och torsdagen en drastisk övning i konsten att klara sig utan rikstelefon. Ett kabelfel gjorde att all regementets telefontrafik via televerket och regementets egen växel avbröts på onsdag morgon.

STORRENGÖRARE

Bland dem som på grund av ryska snuvan fick stanna hemma hör ovanstående trio: T. Björnsson, G. Stenberg och Arne Larsson.

APRIL

NYTT AUTOMATVAPEN

Försvarets nya eldhandvapen, automatkarbin 4 skall ersätta kulsprutepistol m/45 o. automatgevär m/42. De bästa egenskaperna från dessa båda vapen förenas nämligen i automatkarbinen, som är kortare än ag, har större skottvidd än kpisten men nästan lika hög eldhastighet som denna. Vikten, 5 kg, är något högre än de båda föregångarna.

DAMER PÅ BESÖK

De flesta damer har fått nöja sig med att betrakta en kasern från utsidan. Men på torsdagskvällen (8/4) fick ett 60-tal gävledamer chansen att se insidan av A-kasern. Visiten där gjordes vid ett studiebesök på regementet som Gävle kvinnoföreningars samarbetskommitté arrangerat för sina medlemmar. På bilden ovan bekantar sig fr. v. fruarna Karin Eriksson, Mildred Berglund, Birgit Ankarcrona, Margareta Berne och Astrid André med ekonomibiträde Ruth Hamqvist i manskapsköket.

ÅRSMÖTEN

Det blev ett lugnt årssammanträde med I 14:s idrottsförening under ledning av ordföranden kapten Erik Persson. Ärendena klubbades igenom i rask följd och hela styrelsen fick förnyat förtroende. (10/4).

*

I 14:s skytteförening har avhållit sitt ordinarie årsmöte under ordförande kapten O. Rydvalls ledning. Verksamhetsåret har förflutit utan några större framgångar och präglats av rutinmässigt arbete. (1/4).

Kn Strindberg förordnas fr o m 1/4 i en för pensionerad offcier avsedd befattning vid Fst/PV.

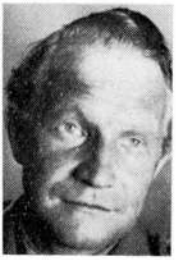
KLIPSKA HERRAR

Företagsnämnden vid I 14 har beslutat föreslå regementschefen att fanj K. G. Nässert och N. Svacke samt förrådsman G. Dunder skall belönas för sina förbättringsförslag. Förslagsställarna föreslås få respektive 150, 200 och 50 kronor. (9/4).

FN-UTBILDNING

Kapten Gunnar Fredriksson har blivit uttagen att deltaga i en militär kurs för FN-observatörer med deltagare från de nordiska länderna. 36 officerare deltager i kursen, som är den första av denna internationella karaktär och omfattning. (14/4).

FÖDELSEDAGAR

50 år, 15/4, kapten N E Rune. Fänrik vid reg 1940, löjtn 1942, kapten 1948. Krikshögsk 1951—53. Militärassistent i Gävle 1951—55, förordnad som 1:e byråinsp vid Cfs 1961. Avsked med pension 1/10 1965.

*

60 år, 3/4, förvaltare A F Karlsson. Volontär 1925, fu 1928, sergeant 1935, fj 1942, förv 1948. Tygförvutb 1943 o. 1946. Tygförv vid regementet 1941—1964.
Avsked med sjukpension 1/12 1964.

*

— 70 år den 4/4 förre chefen för I 14 överste Hans Berggren, Åbyggeby.

— 50 år den 18/4 kaptenen i regementets reserv Karl Folke Landfors.

MAJ

FEM INSKRIVNINGSCHEFER

Mönstring av inskrivningschefer på I 14 före officerskårens årliga veteranmiddag: fr. v. överstelöjtnanterna Eric Hammarström, Arne Dyberg, Stig de Berg, major K. G. Holm — blivande inskrivningschef — överstelöjtnant Knut Björkenstam och överste John Sundstedt. Trettioen veteraner ställde upp vid årets middag. (22/5)

GAMLA KRIGARE

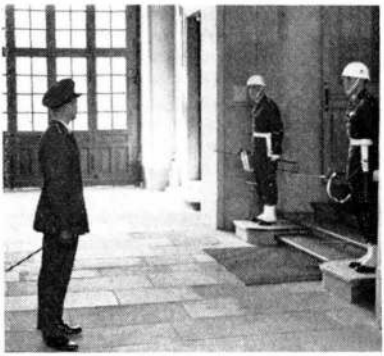
55 år, 15/5 övl Stig de Berg. Övl de Berg har fått sin huvudutbildning v. ingtrp, där han blev fk 1931. 1961 blev han inskrivningsch vid Io 14. Han har fungerat som lärare vid olika militära högskolor. 1938—39 tjänstgj. han som biträdande militärattaché i London.

*

85 år, 26/5, f. d. soldaten Lars Nyberg, Rengsjö.

Löjtnant Hörner elev vid Militärhögskolan, armélinjens allmänna kurs 1965/1966.

I 14 PÅ HÖGVAKT

Vakthavande kapten B. Nilsson visiterar dubbelposterna vid kungens våning. Posterna fr. v. H. Birgersson och U. Lewenhagen. (8/5).

700 NYA REKRYTER

Det blåste hårda vindar över Gävle på onsdagen (19/5), då 700 rekryter för första gången följde snitslingen till sitt kompani. På bilden ovan Leif Ask från Spånga.

AVLÖNING VAR 14:e DAG

Regeringen har nu bestämt att de värnpliktiga skall få ut sina penningbidrag endast två gånger i månaden mot för närvarande tre. Det är försvarets civilförvaltning som lagt fram förslaget i samråd med ÖB.

INGEN EDSAVLÄGGELSE

Ett generellt förbud mot användning av svordomar i det militära, medförande ansvar, kan inte komma ifråga, anser MO, men det skulle vara av värde om de som har att leda befälsutbildning erinras om att de bör inskärpa betydelsen av vårdat språk.

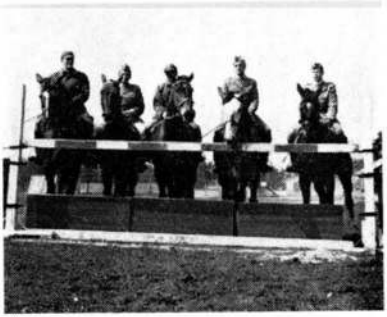
I 14 TILL JAPAN

Krigarna på I 14 kommer så småningom i Japans TV. På fredagen gästades regementet av tre man från ett japanskt TV-bolag, som filmade de olika momenten i utbildningen. Filmen skall ingå i en TV-film om den svenska neutraliteten. (15/5).

KRIGSMANS ERINRAN

som skulle ha hållits i dag (22/5) vid I 14 har inställts. Detta med anledning av att "Krigsmans erinran" har arbetats om.

ATT LEVA PÅ HOPPET

På fredag (28/5) inleds Gävle fälttrittklubbs tredagarsmeeting vid I 14. Det stora evenemanget blir SM i fälttävlan som gäller som uttagningstävling till nordiska mästerskapen i Hamar. Ovan fr. v. öfu E. Thimper, kn Lars Nilsson, rustm Å. Wiklund samt kn O. Barkander och R. Wiebe.

JUNI

TYSKT FLOTTBESÖK I GÄVLE

Tidigt på morgonen den 14/6 inlöpte i Gävle hamn en enhet ur den västtyska flottan bestående av nio motortorpedbåtar, ett tankfartyg och depåfartyget Dithmarschen och under befäl av fregattenkapitän Rudolf Arendt. Ovan en bild av torpedbåtarna vid Norra Skeppsbron.

BRA GJORT, HÄLSINGAR

I 14 hävdade sig utomordentligt väl vid militära mästerskapen i fälttävlan i trakten av Kristinehamn. Lagsegern gick för andra året i följd till regementet. (4/6).

INRYCKNING OCH GENERALINSPEKTION

Den tredje och sista inryckningen för i år ägde rum 8/6. Det var ett 150-tal blivande värnpliktiga underofficerare, som vandrade in genom kaserngringarna till intendenturförrådet för att få sin utrustning. I augusti nästa år rycker de ut som värnpliktiga sergeanter.

Militärbefälhavaren, general M. Murray företog på fredag sin årliga inspektion av den nya åldersklassen på Kungsbäck. (18/6).

SEMESTERVIKARIER

anställes vid I 14:s matinrättning. Helst med vana från storkök. Ring husmor och beställ tid för personligt besök. (1/6).

FRÅN REGEMENTETS DAG 1965

Från medaljutdelningen vid regementets dag den 13/6. Fr. v. stabsch mj K. G. Holm, tjf regch övl S. de Berg, ekonomibitr Olga Wallström, kn F. Brolin samt mj J. Wickbom.

BELÖNINGAR

Överste Axel Henriksson har utnämnts till kommendör av Svärdsorden, första klassen och till riddare mj J. G. Wickbom och kn F. Brolin. Svärdsmedaljen tilldelades rustm K. E. Persson.

— Sadelmakare Roland Hedlund har tilldelats Patriotiska Sällskapets silvermedalj av första storleken efter 25 tjänsteår och ekonomibiträdet Olga Wallström silvermedalj av andra storleken efter 23 tjänsteår. (11/6).

HÄLSINGEBEVÄRINGAR

och befäl tillhörande 7 komp ä och y, vilka gjorde sin värnplikt 1915 samt 2 tunga komp, vilka gjorde sin värnplikt 1941, kallas till sammankomst vid I 14 i samband med reg dag 13 juni. Samling vid resp komp kl 10. Gemensam middag i reg matsal på tid som senare bestämmes.

MILJONÄRSKA

Efter 23 års tjänst som köksbiträde gjorde på torsdagen (24/6) fru Olga Wallström sitt sista matlagningspass i regementsköket. En miljon pojkar beräknas hon ha bespisat under årens lopp.

Kn Gert Nilsson har av MB förordnats från 1/7 1965 tv upprätthålla arvodesbefattningen som kasernoff

JUBILAR

50 år, 15/6, fj Martin Lundbäck, född i Gävle och anställdes vid I 14 1935. Efter att ha genomgått AUS blev han sergeant och sedan 1954 är han fanjunkare. F. n. tjänstgör Lundbäck som hvuoff vid Fo 21.

JULI

BEFÄLSBRIST

Korpral Inge Olsson instruerar eleverna i instruktörsskola I, krp L. Karlström, K. Söderberg och Ch Scheéle.

Befälsbristen vid I 14 är kännbar men inte katastrofal. Det största problemet vid regementet är rekryteringen av värnpliktiga- och reservofficerare. För närvarande sker tvångsrekrytering till underofficersutbildningen och kan problemet med rekryteringen av de värnpliktiga officerarna icke lösas på annat sätt kan en tvångsuttagning även bli aktuell för denna kategori.

AVGÅENDE VAKTCHEF

50 år, 22/7, rustm E A D Andersson. Fast anställd vid K 4 och K 3 1930—56. Överfurir vid I 14 1956. Kvmkurs 1960, brandkurs 1963. Fast vaktC. Avsked med pension 1/10 1965.

Regch, öv A. Henriksson beordras som tj MB för 2 milo 24/7—8/8.

FÖDELSEDAG

60 år den 12/7 ekonomibiträdet O. E. Wallström, Gävle.

KVINNLIG VÄRNPLIKT

Lottorna minskar i antal och det största bekymret för lottakårerna är att få tag på intresserade kvinnor som vill utbilda sig. Den svenska lottarörelsen har på några få år krympt från 100.000 medlemmar till 90.000. Om inte rekryteringskurvan vänder sig och börjar stiga, måste samma tvång som för männen tillämpas — det vill säga allmän kvinnlig värnplikt.

FOTBOLLSMÄSTARE

Det blev Livkompaniets lag, som blev regementsmästare i fotboll. Ovan stående fr. v. L. Bergström, J. Pettersson, Å. Johansson, Ch. Lange, C. Svedberg och L. Sandin. Knästående fr. v. N-G Runhem, H-E Hammarström, S. Axling, U. Bergsten och O. Nyström.

UPPFINNARE

Regementet har utdelat följande belöningar för förslag:

Förrådsarbetare B. Sohlén har tilldelats 75 kr för förslag om hopfällbar bärmes.

Förste tyghantverkare N-E Eriksson 150 kr för förslag om kontrollinstrument för elverk.

Armétekniker K. R. Edvall får 200 kr för en anordning för skottställning av Grg m/48 C. (22/7).

HINDERMÄSTARE

Femte kompaniets "jägare", dvs. första och andra spaningspluton, dominerade helt tisdagens (20/7) regementsmästerskap i hinderlöpning. De tre första platserna gick till 5 komp med Esbjörn Nordlund, GIF som knapp etta före Bollnäs fotbollsstjärna Hasse Alftberg.

HJULBRIST

Det har förekommit flera bilstölder och stölder ur bilar under den senaste tiden. Ofta är det bilarnas extrautrustning som tillgrips. Den sista stölden var ovanligt fräck. Någon som tydligen behövde ett bilhjul plockade helt enkelt av ett sådant från en parkerad personbil. (25/7).

UR RULLAN

Till öv i armén fr. o. m. 1/7 övl i reg reserv D. I. Stiernspetz.

Kn B. Stålmarck har förordnats i arvodesbefattning såsom bitr moboff vid Fo 21.

Offasp Hiedland, I 15 har transporterats till I 14 fr. o. m. 1/7.

FOTBOLL I DAG

Regementsmästerskapet
på Kungsbäcks IP
1800 Livkomp—10 komp
1845 3 komp — 8 komp

AUGUSTI

PLUTONCHEFSSKOLAN

— Ni har visat er äga anmärkningsvärt goda kunskaper och färdigheter, sade ställföreträdande militärbefälhavaren, överste Anders Grafström, då han på tisdagen (24/8) förrättade slutinspektion av plutonchefsskolan. Ovan fr. v. öv Grafström, kn O. Barkander, övl N. Hjelmström, övl S. de Berg samt serg B. Östlund och styckjunkare S. Åström, de två sistnämnda lagledare från I 21 och A 4 i den pågående femkampstävlingen vid reg.

BÄSTE SOLDATEN

Christer Lange, Krylbo, korades till plutchskolans bäste soldat, då skolan på fredag (27/8) hade officiell avslutning i soldatkyrkan. Han fick mottaga regementets guldmedalj och diplom som bevis på sina kunskaper och färdigheter och för sitt goda kamratskap.

I det civila är Lange mest känd som cf i GGIK:s ishockeylag och som framgångsrik ungdomsledare i hemmaföreningen, Krylbo IF.

FRIA RESOR?

Fri resa till i huvudsak valfri plats inom riket bör de vpl berättigas till vid ledighet, anser försvarets civilförvaltning. En framställning härom har förvaltningen avlåtit till regeringen i samråd med ÖB. (26/8).

FORDON INHYRES

Personbilar, småbussar, Combibilar, lastbilar, skåpbilar, släpvagnar med flak inhyres 14—30 dagar inom tiden 17/9—20/10.
Tygavdelningen I 14
Gävle

PERSONALVÅRDEN

Kn Ivar Hillström (t. h.) lämnar av och personalkonsulent Göthe Larsson tar vid. I 14 byter personalvårdare 1/8.

Hillström har varit anställd vid reg sen 1950 och personalvårdsoff från 1958 till 1960 sen personalvårdskonsulent. Han tillträder nu en befattning vid försvarsstabens personalvårdsbyrå.

Larsson har helt civil utbildning. Han kommer närmast från P 1 i Enköping.

Allt är väl på I 14 säger kn Hillström. Visst har rekryterna problem, men det hade de väl förr också. De hade bara ingen att vända sig till med sina bekymmer.

Soldaterna i Gävle har samma problem som övriga norrlänningar. Avstånden är stora redan här och det är svårt att hinna hem på permission. Konsulenten får ta emot de värnpliktigas problem, som kanske inte är precis desamma som förr. Man gifter sig tidigare och får ofta ekonomiska problem. Frun eller fästmön får kravbreven på avbetalningar och konsulenten får hjälpa till att söka anstånd, när huset blir fullt med halvavbetalade hushållsmaskiner.

SOLDATHUMOR

Värnpliktige Svensson tycker att hans kängor är för små och vill byta dem.
Fanj L: — Får ett par sockor plats i dem?
S: — Ja.
F: — Ryms två par sockor?
S: — Jodå.
F: — Då är de ju tillräckligt stora.
S: — Men var skall ja ha fötterna då?

*

Korpralen testade 102 Andersson och frågade:

— Om land skjuter ut i sjö, vad kallas månne det!

Tystnad.

— Jo, de kallas landtunga. Men omvänt — om vattnet skjuter in i land, vad kallas det?

— Det blir la sjötunga då . . .

*

Övl A. Dyberg, regementets reserv, har förordnats som ordf. i inskrivningsnämnden för Stockholms södra inskrivningsområde. (23/8).

LÄNGRE FRITID?

STOCKHOLM (TT). En uppmjukning av bestämmelserna om fritid för underbefäl av lägre grad än furir begärs hos regeringen av Försvarsväsendets underbefälsförbund. (22/11).

FÖDELSEDAGAR

50 år 29/8 övl Nils Hjelmström. Offex 1939, kn vid generalstabskåren 1949—1955 med bl. a. placering vid försvarets kommandoexp. 1957 major vid I 13 och utboff vid I 14 från 1962. Åren 1956—1959 tjänstgj. han som rådgivare vid Etiopiska försvarsstaben.

*

— 75 år fyller 12/8 fanj i reg reserv Bror Johansson, S. Valbo.

SEPTEMBER

INMÖNSTRING FÖR REP.

I dag (15/9) är det stora inryckningsdagen för höstens repövning på Kungsbäck och i västra Gästrikland. Ett anspannsförband organiserade häromdagen och i går inmönstrades ett hundratal hästar. På bilden ovan återser Sune Hellström, Kjessmansbo och Anders Thelin, Sandviken hästarna Tripp och Barock, som de kände igen sedan förra repövningen. De unga ryttarna är Christian Hazelius och Camilla Poloni, som red in hästarna till inmönstringen med start från Torsåker.

LÅNGHÅRSFRITT PÅ I 14

På I 14 finns inga soldater med uppseendeväckande långt hår. Det finns många skäl som talar för att det är olämpligt med långt hår under vpltjänstgöringen. Skulle någon dyka upp kommer han att uppmanas att klippa sig. (28/9).

NYA SERGEANTER

På torsdagen (2/9) var det avslutning på en elvamånaders kurs på AUS i Uppsala. Armén erhöll ett nytillskott på 115 nya sergeanter. Från I 14 märktes sergeanterna S. G. Fors, K. S. Kvist och S. L. Pettersson.

Till kaptener vid I 14 löjtnanterna K. E. Björk, G. Fröderberg och A. Järvestad.

UR RULLORNA

Kn S. A. Wiberg skall vara aspirant vid generalstabskåren från oktober i år till 30/9 1966.

— Som fk på aktiv stat har antagits offaspirant N. R. Hiedland.

Avsked från 1 april nästa år har beviljats kaptenerna I. Rylander, O. Törnbom och G. Jakobsson.

Överbefälhavaren, general Rapp, skall personligen leda den krigsmaktsövning med omkring 27000 man, som skall äga rum i Norrland 3—10 oktober. Övningen omfattar förband ur samtliga försvarsgrenar. Större delen av Norrland ingår i övningsområdet liksom Bottenhavet och Bottenviken. Övningen avser främst invasionsförsvar. (30/9).

PIPLUT SOM BROBYGGARE

Gavleån begåvades med ytterligare en bro på torsdagen (2/9). Det var en pionjärplut från regementet som på en timme monterade upp den 74 meter långa krigsbron mellan Boulognerskogen och Valls äng. Bron skall användas vid frivilliga försvarets dag på söndag.

ETT MAMMUTPROV

Patrull Hans Sandberg, livkomp, tog hem en överlägsen seger i I 14-rekryternas årliga gruppfälttävlan. Det var nog tur att patrullen ledde med hela 35 min före de avslutande grenarna i lördagsetappen, där skjutningen blev en svår stötesten. Hela sju timmar mellan täten och kön vid start för sista sträckan ger en bild av ansträngningsgraden och påfrestningarna i detta mammutprov. (27/9).

*

Sandvikens GK:s Anders Fahlén, 5. komp var helt överlägsen vid RegM i terränglöpning, som avgjordes i fredags (17/9). Han segrade på tiden 16.23.

UDDEMANTALSKASSORNA

Länsstyrelsen har fastställt ett av kommunalstämman i Hamrånge fattat beslut om avveckling av stämmans förvaltning av bl. a. uddemantalskassan vars tillgångar vid utgången av 1963 utgjorde kr 99.170. (7/9).

FRITIDSBETÄNKANDE

STOCKHOLM (TT). Behovet av fritidsverksamhet bland de värnpliktiga är stort, konstaterar Soldathemsutredningen, som nu överlämnat sitt betänkande till försvarsministern. En kraftig utveckling har skett av förbandens ordnade fritidsverksamhet, men resurserna är trots detta otillräckliga. (14/9).

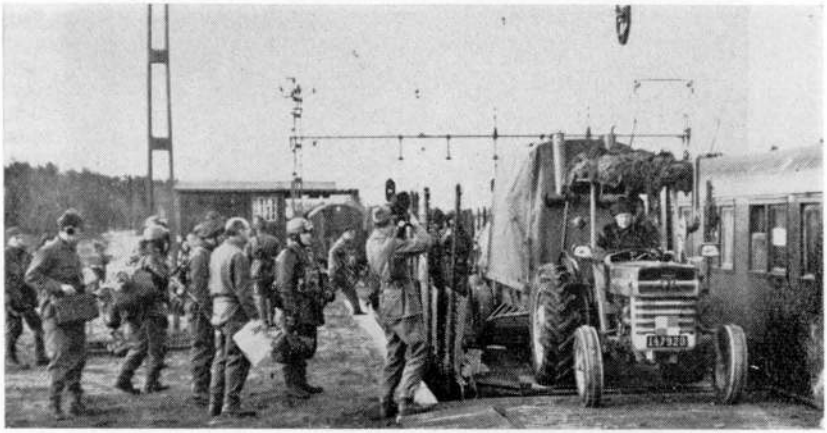
EN 50-ÅRING

50 år 28/9 f. d. regläk Stig Holmqvist. Studex i Stockholm 1934. Med lic-examen vid Karolinska institutet 1942. Mellan 1950 och 1965 tjänstgjorde Holmqvist som regläk v. I 14. Fr. o. m. i år övergår han i civil tjänst.

OKTOBER

FRÅN HÖSTKRIGET 1965

De förband som deltagit i krigsmaktsövningen i Norrland har genomfört sina uppgifter på ett förtjänstfullt sätt, uttalade överbefälhavaren, general Torsten Rapp, i sin slutgenomgång den 10/10. Anda och disciplin har varit god. De speciella problem som sammanhänger med övre Norrlands försvar har under övningen fått en allsidig belysning.

NY ÖVERSTELÖJTNANT

Fr. o. m. 1/10 har till övl vid reg utnämnts övl vid generalstabskåren Per Hugo Winberg med placering som utbchef. Han är född 1920, blev officer 1942, övl 1964 och har varit lärare på militärhögskolan sedan 1959.

PÅ REGEMENTSORDER

— Till lt i reg reserv har antagits S. B. Sandberg.

— Offasp Hegrelius har antagits till fänrik på aktiv stat.

— Tandläkare J. I .E. Lundgren har fr. o. m. 1/10 förordnats till försvarstandläkare vid regementet.

MODIG KRIGARE

— Ni har hedrat ert regemente. Med de orden överlämnade överste Axel Henriksson regementets belöningsmedalj till gävlesoldaten Gert Halling, som räddat en man ur ett brinnande hus under Norrlandsmanövern. (15/10).

EN NY KULL SOLDATER

Värnpliktsinskrivningen för Io 14 inleddes den 5/10 i Sandviken. Den nye inskrivningschefen, överstelöjtnant K. G. Holm och fanj Apelgren med Per Einar Rantatalo framför bordet.

HEJA HÄLSINGAR!

I 14 visade än en gång sin klass och jämnhet i orientering vid gårdagens arrmémästerskap i budkavle i Strängnäs. Hälsingarna belade en hedersam bronsplats bland landets alla regementen. (21/10).

MEDALJ TILL CHEFEN

Vid Gävleborgs civilförsvarsförbunds årsmöte på torsdagen tilldelades överste A. Henriksson förbundets guldmedalj och kapten R. Lené erhöll medaljen i silver. (2/10).

HEMVÄRNSOFFICER I GÄVLE

MB har fr. o. m. 1/10 och tills vidare förordnat kapten H. Idenmark som hvoff vid Fo 21.

EN 65-ÅRING

65 år fyllde den 30/10 överstelöjtnant Knut Björkenstam, Gävle.

UTBILDNINGSPROBLEM

Här diskuterar chefslottan Davida Hedhammar, öv S. S. Ankarcrona och utb.off O. Dahlström kursproblem med E. Lundgren, Gävle, K. Littke, Skutskär och A. B. Junker, Ockelbo vid en expkurs i Älvkarleby. (21/10).

NOVEMBER

KLART FÖR RIVNING

I dagarna har renoveringen av C-kasernen börjat med Skånska Cementgjuteriet som huvudentreprenör. Ombyggnaden har beräknats till 1,5 milj kronor och till 1 augusti nästa år skall den nya rekrytomgången kunna flytta in. De nya soldaterna får i vår börja harvandet på Marma.

SOLDATER TESTAS

På onsdag (17/11) inleddes den militära inskrivningen på I 14. I år genomförs den delvis efter helt nya principer, som bl. a. medför att de blivande soldaterna måste stanna på regementet i två dagar. Försöksmönstringen sköts av ett stort antal läkare, psykologer, sköterskor och assistenter. Den nya testen går ut på en oerhört noggrann hälsokontroll vid sidan av en omfattande psykologisk test.

Utnämningar: till överfurirer vid reg har utnämnts furirerna Lundqvist, Thuresson, Ågren och K. G. Jansson. (15/11).

50 år, 4/11, förre regementspastor Lewis Nyberg, Strömsbro.

HUNDAR PRÖVAS

Det bästa hos människan är hunden. Det visste vi.

— Men minhunden är bättre — eller åtminstone både snabbare och säkrare — än minsoldaten, försäkrade kapten Torsten Hjelm i samband med en förevisningsövning med en avdelning minhundar från arméns hundskola i Sollefteå. (23/11).

FBU-JUBILEUM

I kväll (27/11) samlas omkring 170 personer till en gala på stadshuset i Gävle för att fira Frivilliga befälsutbildningsförbundets, FBU, 50-åriga tillvaro i Gävleborg. Vid jubileumsfesten kommer bl. a. arméchefen, generallöjtnant Curt Göransson att närvara.

OVANLIG FLYGBAS

Det lär inte bli någon fotboll för rekryterna på I 14 de närmaste dagarna. Fotbollsplanen har nämligen förvandlats till flygbas. Det är arméns helikopterskola i Boden som med tre Augusta Bell och tre Aloutte lagt beslag på planen för att under veckan bedriva samövningar med infanteristerna (2/11).

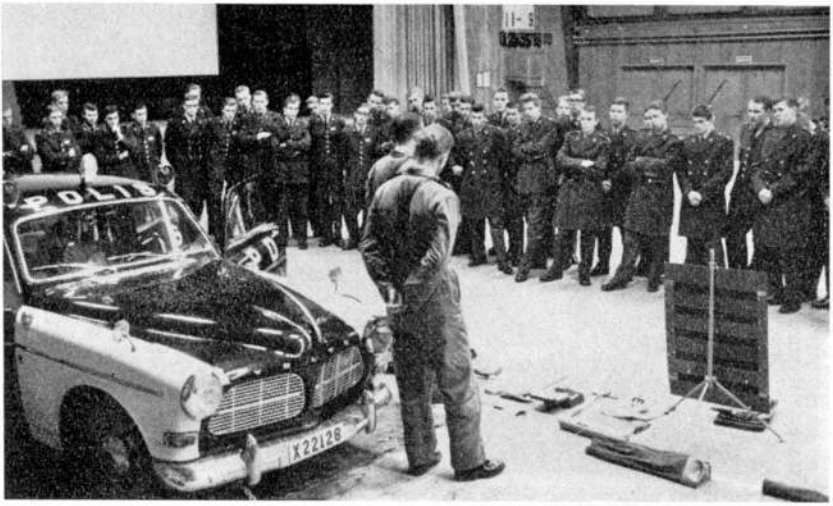
FLITIGA PÅ FRITIDEN

I den sedvanliga fritidsundervisningen bland soldaterna på I 14 deltar cirka 170 man i de olika studiegrupperna. Danskursen på Folkparken och maskinskrivningen på Facitskolan har även i år fått den största anslutningen. Nedan på bilden danslärare Gunnar Rapp, Giraff Club, instruerar Rolf Jansson, Valbo, i modern vals tillsammans med Lena Lundqvist. Per-Olov Lundqvist och Karl-Göran Holmqvist, Avesta passar på att lära den rätta fattningen.

DECEMBER

SÄKRARE JULTRAFIK

Polismännen Lars Sundberg och Alf Norberg har kört in sin radiobil i Exercishuset. På bilden är de båda poliserna sysselsatta med demonstration av bilens extrautrustning, som plockats ut på golvet.

Ett unikt initiativ för ökad trafiksäkerhet har tagits i Gävle. Regementet i samarbete med Gävlepolisens utbildningsgrupp ordnar undervisning för inneliggande åldersklass. Från de värnpliktigas sida var uppskattningen stor och det är meningen att undervisningen skall fortsätta under första tjänstgöringen. Som avslutning har man tänkt sig ett rally med trafiksäkerhetsinslag. (7/12).

SCHACKMÄSTARE

I 14 fortsätter att övertyga i korpschacket och vann i sjätte ronden, som spelades den 14/12, en överlägsen seger över Polisen med 2½—½.

SKIDMÄSTARE

Anders Fahlén visade god form vid tisdagens skidtävlingar över en mil arrangerad inom I 14. Tävlingen är ett led i den träning och utbildning som ett 10-tal vpl genomgår sedan mitten av oktober. (30/12).

FÖDELSEDAGAR

75 år, 14/12, major Eric Wennsten, Gävle.

— 60 år, 15/12, förrådsförman K. G. W. Dunder, Gävle.

— 60 år, 30/12, major Sture Söderström, Västerås.

— 55 år, 14/12, förvaltare H. G. Fisk, Gävle.

KAPTEN AVGÅR

50 år, 5/12, kapten I K-G Rylander. Fk vid reg 1940, löjtn 1942, kapten 1948. Krigshögsk 1947—49. KompC vid AUS 1958—64. Tjl med C-avdrag 1964—66. Avsked med pension 1/4 1966.

JULFEST

I dag (18/12) är det dags för välförtjänt och efterlängtad julpermission för åldersklassen. Kvar blir endast en mindre vakt- och beredskapsstyrka, som bl. a. skall se till att Marmalägret inte blir översnöat och utkylt under ledigheten. De kvarvarande behöver inte sakna julbordets läckerheter och på julafton blir det både julklappsutdelning och dans kring den jättehöga julgranen i matsalen.

Hela helgen är det extra bioprogram och TV-rummen i Soldathemmet och på markan är alltid öppna under sändningstid.

PÅ REGO

Rustm Michelssons kommendering till Jägarskolan upphäves fr. o. m. 1/1 1966.

— Öfu Bengtsson skall tjänstgöra vid Jägarskolan under tiden 1/1 1966—31/3 1969.

Främjare: kn Kjessel, I 14 (arméns jägarskola) skall 2—9 januari stå till Skid- och friluftsfrämjandets förfogande. (7/12).

MEDALJREGN

I samband med en högtidlighet i Trefaldighetskyrkan i Gävle och Marma kyrka överlämnade regementschefen svärdstecknet till fanjunkare Nils Svacke och svärdsmedaljen till rustmästarna Edvard och Sven Jonsson samt Rune Lundström. Rustmästare Börje Falk, som är kommenderad på annat håll, har även tilldelats svärdsmedaljen.

SLUTOMDÖME

Inskrivningschefens, övl K.-G. Holm, slutomdöme från årets inskrivningar är: fina grabbar med gott uppträdande.

Av över 2300 inskrivna har 90 ynglingar blivit tillfälligt frikallade och 55 har ansetts olämpliga till militär utbildning. De som önska vapenfri tjänst håller sig under 15. Huvuddelen av dem som mönstrat i år kommer inte att få göra sin värnplikt nästa år. Det är omöjligt att suga upp de stora årskullar, som finns nu. (18/12).

GOD JUL

Regementspastor Bertil Grunnesjö tänder altarljusen i Soldatkyrkan

VI OCH VÅRT KOMPANI UNDER REKRYTÅRET

REGEMENTSSTABEN

Regementschef		överste A Henriksson
Stabsavd. med exp	stabsch	mj Lybeck
	expföreståndare	fv Fisk
	expuoff	fj Berlin
	till förfogande	mdir Mårelius (deltidstj)
	kanslibitr	fru Thimon-Westerlund
skrivcentral	kanslibitr	fru I Jansson
	kontorsbitr	fru G Jansson, frk Myhrberg, fru Nordfors
fasta radiostn	ch	öfu Fredman
budcentral	ch	rustm Olsberger
rättsvårdsdet	auditör	rådman Ormegard
	v. auditör	rådman von Post
	straffregförare	fv Fisk
	förhörsledare	övl de Berg
själavårdsdet	militärpastor	stiftsadj Grunnesjö
personalvårdsdet	personalvårdsoff	kn Idenmark, fr o m 1/10 kn E Persson
	konsulent	kn Hillström, fr o m 1/8 kons G Larsson
	bibliotekarie	rustm Olsberger
rekryteringsdet	rekryteringsoff	mj Bendrik kn Bratt, Strömberg, fv Julander, 1. thv N E Eriksson, rustm Wickström
Utbildningsavd	utbildningsoff	övl Hjelmström, fr o m 1/10 övl Winberg
	adj	kn Kindström
	repövnledare	kn Idenmark, fr o m 1/7 kn E Persson
	central bef-grupp	kn Barkander, G Jacobsson, fv Allevik, Bodecker, Julander, o. Pedersén, fj Nässert
	inre utbanordn	rustm Ygerth
	yttre utbanordn	rustm L Persson
Mobiliseringsavd	moboff	mj Bendrik
mobdet	bitr moboff	kn Sundberg
	kry- o. signoff	lt Hörner
	expuoff	fj Hälsingdal
	kanslibitr	fru G Carlsson

personaldet	personaloff	kn Bratt
	registrator	fv Hälsingdal
	expuoff	fj Hjelm
	kanslibitr	frk Lindqvist, Wallgren
	kontorsbitr	fru M Johannesson, Bergström M Larsson, Laesker, M Olsson o. K. Andersson
Tygavd	tygoff	kn Rydvall
		kn Heljestrand (A4), fr o m 1/9 kn Almér
	motoroff	kn Lingblom
	expuoff	fj F G Nilsson
	kanslibitr	fru G E Nilsson
	kontorsbitr	frk Berglund
tygförråd	tygförvaltare	fv H Johansson
	förrådsförmän	förste ffman Åkerlund, T Eklöf ffman Björnkvist
	förrådsmän	förste fman Hillblom fman Hemlin, Söderberg, Berg
tygverkstäder	tygverkmästare	förste tvm A V Carlsson
	tyghantverkare	förste thv Bodin, N E Eriksson
	armétekniker	förste ate Muhrén, A A Jönsson, Svensson, ate Edvall, Jengvert, Bergkvist, K O Johansson, Dahlén o. K Pettersson
skjutbanor	ch	öfu Fredman
övnmtrlförråd	ch	fman Dunder
Intendenturavd	regint	kn Palm
	expuoff	fj Eliasson
	kontorist	fru Hedin
	kanslibitr	fru Sjödin
	kontorsbitr	frk Hansson
intförråd	intförvaltare	fv Lundgren
	förrådsförmän	förste ffman J Carlsson, ffman E I Andersson
	förrådsmän	förste fman Skoglund, H Persson, fman A Carlsson, E G Andersson, Rehnström, Wickholm
	sömmerskor	fru V Hansson, frk S Persson
matinrättning	köksföreståndare	frk B Ericson
	bitr »	frk Arrhenius
	kokerskor	fru Lydell, frk A Andersson, fru Kärrstedt
	ekonomibitr	fru Hamquist, M Magnusson, Engstedt, Holm, Rung, Wallström, A Melin, Stödberg, Selén, Forsman, Svanberg, A Johansson, S Melin, Jernberg, A Persson, G Andersson, K Olsson

Sjukvårdsavd	regementsläkare	dr Holmquist, fr o m 1/4 vakant
	bataljonsläkare	vakant
	expföreståndare	rustm Reidle
	till förfogande	rustm Söderberg
	tandläkare	tandläk Dahlgren, fr o m 1/10 tandläk Lundgren
	översköterskor	fru S Johannesson, frk Karlberg
	undersköterska	fru M Pettersson
	sjukvårdsbitr	fru Lindh, Elmqvist, Wihrén
	tandsköterska	fru Almén
Veterinäravd	ch	kn Barkander
	veterinär	besiktn.-veterinär Hässler
stalltjänst	stalloff	kn Barkander
	stallchef	rustm G Karlsson
	hovslagaröfu	öfu Thimper
Kasernvårdsavd	kasernoff	kn G Nilsson
	kasernuoff	fv Nygren, fr o m 1/4 fj Ågren
	förrådsuoff Marma	fj Lindman
kaserndetalj	ch	rustm Sandin
maskindetalj	maskinch	maskinch Bergfors
	förste maskinist	maskinist Bergengren
	reparatörer	förste rep Rydberg, Nordström, Lind, rep Karlsson, Westergren
	värmeskötare	vsk Hedlund, Hillman, Åström
Kassaavd	kassach	fv Sjöström
	kontorsskrivare	fru Hedenström
	kontorist	frk Thunstedt
	kanslibitr	fru Lenner, Eklund
	kontorsbitr	fru Röstlund
Brandtjänst	brandch	kn Fernquist
	vice brandch	fj Lindström
	brandmästare	rustm Lindström, öfu I Svensson
Verkskydd	verkskyddsledare	fv Nygren, fr o m 1/4 fj Ågren
	stf »	rustm Sandin
Dag.- o. vakttjänst	dagmajor	övl Holm, fr o m 1/10 mj Palm
	vaktchefer	rustm Jegebrant, Calissendorff, Nyström, öfu Ersholt
Inskrivningsexp	inskrivningsch	övl de Berg, fr o m 1/10 övl Holm
	expuoff	fj L P Gustavsson
	kanslibitr	frk Öberg
	kontorsbitr	fru Brofeldt
Bataljonsstab	ch första bat	mj Holm, fr o m 1/10 mj Palm
	ch andra bat	mj Wickbom
	expuoff	fj Svacke

LIVKOMPANIET

Chef: kn Strömberg
Stf: kn B Nilsson

Adj: Rustm Wikström, Wendin

Instruktörskola I

Chef: fk Svanbom

Korp 450205-775 Karlström, Gävle
Korp 450304-771 Söderlund, Gävle
Korp 450702-753 Olsson, Gävle
Korp 451103-785 Vesterlund, Gävle
Korp 460716-807 Jägare, Sollefteå
Korp 461117-761 Karlsson, Gävle
Korp 470429-755 Schéele, Gävle

Läkarpluton

Chef: lt Callenmark
Stf: serg Albertsson
Instr: fu Castell

461004-723 Hellstrand, Falun
451214-713 Haglund, Alfta
451029-731 Lundqvist, Grängesberg
450823-873 Lindström, Gävle
450518-165 Lundkvist, Avesta
450125-491 Englund, Edsbyn
440502-711 Wiklund, Falun
440418-333 Berg, Falun
450426- 81 Sivander, Stockholm
450611- 53 Eriksson, Stockholm
450924-141 Sandback, Grythyttan
451116-115 Blom, Söderfors
451212-335 Dackman, S Valbo
460304-821 Olsson, Johanneshov
460502-121 Gustafsson, Johanneshov
460612- 69 Kåberg, Nacka
460806-165 Arvidsson, Stocksund
460816-771 Holmberg, Uppsala
451228-623 Lilja, Stockholm
460525-787 Bergsten, Bergby
430704- 17 Österlund, Stockholm
431011-641 Helgesson, Degerfors
450108-219 Linnér, Jakobsberg
450109- 51 Forselius, Lidingö
450121- 67 Nyman, Stockholm
450325-735 Dalborg, Säter
450328-193 Bråkenhielm, Djursholm
450403-101 Tyréus, Stockholm
440419- 39 Wallin, Stockholm
450129-107 Åhman, Göteborg
450616- 9 Heiskanen, Sundsvall
451223- 49 Modéer, Roslags Näsby
460514-147 Wirell, Bergsbrunna
460708-855 Weiland, Norrviken
460903-101 Nyhlin, Upplands Väsby
461117-147 Åhlander, Uppsala
391223-141 Barany, Uppsala

Förberedande plutonchefskola, skyttetjänst

Chef: lt E Danielsson
Stf: fu Lundqvist

430220-103 Ström, Gävle
440422-793 Svanberg, Gävle
440515-785 Söderström, Sandviken
440515-787 Söderström, Sandviken
440707-759 Holmgren, Gävle
440802-751 Höglund, Gävle
441112-755 Jonsson, Ovanåker
450124-107 Jonsson, Nacka
450202-765 Mineur, Gävle
450310- 67 Gustafsson, Hägersten
450425-731 Åkelid, Voxna
450528-759 Gustafsson, Storvik
450602-731 Perers, Näs Bruk
450610-953 Johansson, Sandviken
450819-753 Skogh, Hedesunda
450823-945 Isaksson, Gävle
450903-753 Hammarström, Ockelbo
450908-773 Hagberg, Gävle
460126-755 Sandberg, Valbo
460323-761 Eriksson, Gimo
460328-469 Stolpe, Gävle
460407-763 Fredh, Edsbyn
460508-775 Dahlström, Gävle
460512-707 Risberg, Hofors
460628-757 Carlberg, Gävle
460706-751 Olmårs, Alfta
460803-751 Wester, Ockelbo
460817-755 Westberg, Gävle
460820-753 Persson, Gävle
481117-739 Jarlgård, By Kyrkby
470928-825 Holum, Gävle
450103-761 Lindgren, Söderhamn
420320-753 Lidén, Bollnäs
460525-787 Bergsten, Bergby
450605-777 Hedblom, Sandviken
450914- 39 Persson, Bromma
480903-777 Jonsson, Hudiksvall
450628-571 Hedberg, Gävle
460818-775 Olsson, Bollnäs

Förberedande plutonchefskola, pansarvärnstjänst

Chef: lt Björk

460202-765 Daabach, Vallvik
450703-773 Karlsson, Sandviken
450728-757 Olsson, Hofors
450829-473 Lindblom, Gävle
450925-761 Nyström, Sandarne
460206-143 Persson, Tierp
460303-235 Kreutz, Älvkarleö
451028- 33 Edström, Vällingby
440723-771 Nordin, Bollnäs
440805-713 Engmér, Avesta
440905-753 Schön, Rengsjö
450104-757 Eklund, Gävle
420426-775 Berglund, Torsåker

Stf: fu Nordfors

460321-757 Söderblom, Gävle
460404-755 Strömberg, Iggesund
460525-753 Sundberg, Gävle
460716-757 Gällstedt, Sandviken
460822-123 Bergström, Marmaverken
461126-755 Söderlind, Gävle
450916-773 Hillström, Sandviken
420817-757 Jonsson, Furuvik
450120-105 Mandell, Sollentuna
450519- 53 Tennstedt, Bromma
450119-697 Olsson, Forsbacka
450317-761 Johansson, Gävle
450522-731 Kloow, Avesta

Förberedande plutonchefskola, stabstjänst

Chef: lt H Jansson

450414- 55 Boltenstern, Lidingö
450612- 65 Aggefors, Enskede
450109-141 Hedin, Uppsala
460503-127 Ahrberg, Uppsala
460522- 3 Rönnberg, Älvsjö
450739-759 Perlman, Forsbacka
440127- 89 Ek, Stockholm
450117- 83 Hellströmer, Stockholm
451008-143 Hultén, Uppsala
450525- 81 Wernstedt, Uppsala
450420-193 Hjort, Norrköping
461023- 21 Nilsson, Gävle
411115-715 Grew, Bollnäs
460529-309 Lindström, Westervik
460711-231 Thurfjell, Linköping
430916-213 Hugosson, Motala
420418-751 Ljungborg, Hudiksvall
441022- 81 Pettersson, Stockholm

Stf: öfu Lewin

441207-755 Larsson, Gävle
450909-197 Hellqvist, Motala
440211-301 Rosenberg, Västervik
440323-325 Forsberg, Motala
430624-939 Hedberg, Fränsta
430829-753 Eng, Färila
440121- 17 Jakobsson, Stockholm
450907-821 Lindgren, Östersund
440703-905 Olsson, Norrköping
451230- 5 Oreström, Johanneshov
431226-751 Ohlberger, Hudiksvall
460725-683 Håkansson, Gävle
460905-779 Sund, Sandviken
440713- 83 Orrby, Stockholm
380412-795 Arvedson, Uppsala

Befälsskola I

Chef: lt Lundén

460120-771 Sundell, Vallsta
460311-761 Sjöstrand, Forsbacka
461229-757 Svedberg, Gävle
460423-773 Nordlund, Sandarne
470902-757 Hedberg, Strömsbro
460813-773 Ekendahl, Gävle
471009-761 Johansson, Gävle
460515-693 Åkerblom, Sandviken
441205-125 Andersson, Krylbo

Stf: öfu Laurén

461010-777 Jansson, Söderhamn
470525-761 Sjöström, Gävle
480603-775 Söderblom, Gävle
480630-753 Hjelm, Gävle
481015-593 Bengtsson, Gävle
450830-777 Andersson, Hudiksvall
450413-761 Båtsta, Sandviken
460329-695 Lindberg, Östervåla

SÄNGSTRÄCKNING MODELL 65

Arméstaben har nu äntligen fått ut den efterlängtade, lättförståeliga handboken i sängsträckning — nu i populärutgåva. Att boken har dröjt beror på den alltid lika brännande frågan huruvida sängsträckningen skall utföras från vänster eller höger sida. Efter långa, svettmödande diskussioner på arméstaben, främst mellan de starkaste opponenterna, *ÖB* och korpral *Kolknekt Svensson,* har man äntligen kunnat enas i detta delikata tvistemål. Då den brokiga kommittén var helt överens om att korpral Kolknekt Svenssons förslag var det avgjort bättre framför det mindre genomförbara från ÖB:s sida, sitter den förstnämnde nu fortfarande kvar som tjänsteförrättande chef på *Sträckningsdetaljen.*

Operativ SO (*sträckningsofficer*) är f. n. överfurir *Gladiator* (4 streck). Kontrollerande chef VO (*visitationsofficer*) är major *Trudel Plakat,* om vilken det må nämnas att han har 25 års klanderfri visitation bakom sig. För underhållssektionen svarar rustmäst *Bolfrid Täpp,* som bl. a. sköter om *statistikbokföringen* av icke klanderfria sängar (motsv.). Som *teknisk rådgivare* fungerar från och med i år armétekniker *Hilmer Halt,* som dels a) har rent taktiska uppgifter dels b) kommer med förslag till nya handgrepp. Dessutom finns naturligtvis den obligatoriska staben av 3007 kontrollanter och instruktörer.

Några valda moment ur de mest väsentliga delarna i denna nya, oersättliga publikation:

Kap I, § 4, mom 2
Bädda aldrig på fastande mage!
Undvik att se på en obäddad säng!
För lättare sängsträckning:
sov ej med skidor påtagna!
Du skall icke ha begär till din
nästas säng!

Kap II, § 7, mom 9
Innan du lägger dig, glöm ej att ta befälet över din säng! Tag därvid de tre reglementerade stegen ut till vänster och kommendera högt och tydligt: Givakt! Gå därefter fram till sängen och kommendera med bestämd och rapp röst: — Manöver — om sängen är godtagbart sträckt!

Då du väl har bestämt dig för att sängen verkligen skall bäddas, tar du ett morskt steg framåt, stirrar rakt fram i koncentration några sekunder och därefter fattar du liksom i trance någon av sängkläderna, lägger det på stolen och där står du skälvande inför det alltid nya i denna svindlande uppgift, som du vet kontrolleras upp i högsta instans.

Sängsträckningens genomförande är ej någon enkel procedur. Första åtgärd: lär dig känna dina sängkläder, ta upp dem, känn på dem, bred gärna ut dem på golvet och betrakta deras storlek, svep dem omkring dig och säg för dig själv: Detta är mitt, detta är mitt!

Därefter en rask kontroll av sängbottens befintlighet och ev. slitage, vilket omedelbart rapporteras — samt de fyra ben, som distanserar sängen från golvet.

Tryck lätt mot sängbotten med handen — tummen i marschriktningen — tag ut ev. hörselvadd och lyssna efter missljud. Öka trycket efter hand till dess att missljud uppstår. Dylika rapporteras givetvis.

Madrassen skall vara väl infettad och kuddvaret urdraget. Samspelet mellan underlakan och madrass bör nämligen ske friktionsfritt, varför en kontroll av detta bör ingå i den månatliga tillsynen.

Fatta därefter kudden — helst med båda händerna — och prova ut en lämplig plats i någon av sängens kortsidor. Om osäkerhet uppstår vid kuddens placerande i sängen, gör en provanliggning och stick därefter in kudden exempelvis under huvudet.

Skulle kudden däremot upptäckas under fotbladen, stig raskt upp och vänd sängen. Gör därefter helt om och utför en ny provanliggning. Skulle kudden ånyo upptäckas under fotbladen, sök samband med HO (*handgreppsofficer*) på ditt hemförband.

Grip överkastet och smyg försiktigt från höger fram mot den intet ont anande, blottade sängen och bred därpå snabbt och tyst ut överkastet över sängen. Fatta i fjortonde rutan från högra kanten och pressa in den ytterligt omsorgsfullt mellan sängbotten och madrass. Skulle någon som helst friktion uppstå därvidlag: ominfettning av madrass! Fortsätt hela högerkanten ned men ogärna längre.

Gör därefter vänster om, därefter ett steg framåt, därefter höger om, därefter ett hopp framåt, därpå höger om och nu bör du befinna dig på vänster sida om sängen. Fortsätt där motsvarande arbete fast nu med fattning i fjortonde (!) rutan från *vänster* räknat. Skulle du mot förmodan ha tagit femtonde rutan har du sträckt dig för långt och sängen är osträckt. Emellertid kan osträckthet även bero på sänghalmen, som vid fukt och väta sväller och får ett abnormt utseende. Arbeta metodiskt och lugnt, men var hela tiden på bettet.

Övergå sedan till sträckning av kudd- resp. icke-kuddända. När detta är slutfört har du klarat av den så benämnda *insträckningen.* Nu återstår *grovsträckningen:* den tillgår så att alla större veck runtom slätas ut. Därpå kommer *detaljsträckningen,* då småvecken smeks ut. När detta är avslutat övergår du till den verkliga *finsträckningen,* under vilken du rättar till de mest malplacerade dammkornen.

Du ålar dig därpå försiktigt ut i korridoren och anmäler i vanlig ordning sängen såsom varande bäddad och sträckt till VO, vars uppgift som bekant är att *visitera inspektion av kontrollen av finsträckningen* av sängen. Till den ändan är han utrustad med vattenpass, visitationsväska innehållande bl. a. sträckningsindikator 21 och inrättningsdosimeter 11 — — —

Slutord:

Ett gott råd av en erfaren: Ligg aldrig i din egen säng, ty allmänt vedertaget gäller: Som man bäddar får man permis!

Agne Grev *Börje Hjort* *Bengt Oreström*

Teckningar av V E Danielsson

3. KOMPANIET

Chef: kn L Nilsson

Adj: rustm Lundström

Eldledningspluton

Chef: lt Lindström
Instr: öfu Höglund

Stf: öfu P R Persson, t o m 15/10

430816-753 Lindgren, Gävle
440225-751 Qvist, Hedesunda
440404-777 Bladh, Gävle
440526-617 Anderzén, Hofors
450821-891 Nyström, Gävle
420410-757 Vahlund, Hofors
431009-751 Adolfsson, Gävle
431214-753 Sjöström, Hofors
440305-179 Petersson, Sandviken
440203-937 Storne, Ovanåker
440527-761 Almberg, Söderhamn
440614-111 Evaldsson, Gävle
440807-753 Sundberg, Gävle
440826-777 Eriksson, Avesta
441004-751 Momqvist, Gävle
440427-753 Jonsson, Ockelbo
440823-755 Hedbom, Hofors
441003-753 Rudman, Alfta
450116-757 Andreasson, Gävle
450129-703 Nilsson, Stockholm
450129-777 Svennberg, Sandviken
450113- 3 Lind, Stockholm
450122- 71 Jelving, Stockholm
450319-115 Axelsson, Stockholm
450411- 49 Bagge, Solna
450501-775 Göte, Sandviken
450617-731 Lindström, Avesta
450522-779 Schultz, Sandviken
450621-751 Jonsson, Gävle
450708-733 Nilsson, Turinge
450708-751 Jäder, Sandviken
450425-771 Blom, Ljusne
450930-133 Karlsson, Stockholm
460916-753 Englund, Sandarne
450417-543 Sternlind, Stockholm
440925-755 Jansson, Hofors
450715-941 Grönqvist, Lund
450718-771 Skoglund, Gävle
451017- 7 Adamsson, Stockholm
450701-773 Holmgren, Järbo
460221-143 Tegelberg, Stockholm

Första Pjäspluton

Chef: fj Hägglund
Instr: fu Svenneke

420628-751 Lundström, Gävle
440513-755 Westin, Gävle
440826-751 Jonsson, Bollnäs
441209-777 Löf, Sandviken
450128-731 Overmark, Avesta
450310- 33 Johansson, Stockholm
451016- 11 Palmblad, Krylbo
460309-755 Harrbäck, Gävle
440314-933 Kojonen, Forsbacka
440409-751 Kristiansson, Bollnäs
441109-751 Östling, Gävle
450101-125 Ask, Stockholm
450109-669 Hultin, Gnesta

Stf: rustm Försäter

450119- 33 Franzen, Stockholm
450620- 45 Flood, Stockholm
450126-771 Astner, Lottefors
450212-757 Möller, Gävle
450317-123 Ussaar, Upplands Väsby
450419- 33 Axelsson, Stockholm
450427-779 Olsson, Österfärnebo
450502-711 Ström, Julardo
450902-731 Anderses, Folkärna
451021- 69 Palmgren, Stockholm
460802-943 Landvall, Solna
460304-753 Ottosson, Gävle
430531-775 Löfstedt, Vallsta

Andra Pjäspluton

Chef: serg Ö Andersson,
fr o m 1/9 serg Wing

430721-595 Larsson, Hofors
440302-753 Westlund, Gävle
440504-715 Landegren, Sandviken
440519-753 Persson, Storvik
440921-755 Westh, Hofors
450111- 69 Slättås, Stockholm
450324-717 Lundén, Avesta
450915-945 Wessling, Gävle
431129-713 Andersson, Krylbo
440606-757 Lindblom, Söderhamn
440624-779 Jonsson, Sandviken
440824-757 Ferm, Ockelbo
441201-147 Finnström, Gävle
450108-121 Lindström, Huddinge
450121-771 Brodin, Bollnäs

Stf: öfu Y Larsson

450204-625 Linderheim, Gävle
450323-125 Spannel, Solna
450404- 69 Alexandersson, Stockholm
450424-755 Samuelsson, Gävle
450601-757 Leksell, Sandviken
450611- 55 Gren, Stockholm
450621- 5 Wilhelmsson, Stockholm
450717-945 Engström, Strömsbro
450806-105 Johansson, Sollentuna
450822-761 Jonsson, Sandviken
451007-719 Blomqvist, Avesta
451121-127 Uddefeld, Arbrå
451216-777 Lindström, Sandviken
451218-127 Andersson, Nynäshamn
460918-753 Olsson, Hedesunda

Kompanitross

Chef: rustm Lundström

460831- 67 Bergqvist, Stockholm
450212-939 Jansson, Stockholm
450225-821 Hallberg, Ockelbo
451119-939 Ahlqvist, Handen
450506-777 Olsson, Söderhamn
450528-943 Strid, Stråtjära

450610- 65 Andersson, Trollbäcken
441001-751 Jonsson, Bergvik
450603-785 Wejland, Gävle
451113-131 Ljusberg, Nynäshamn
451025- 3 Arehall, Stockholm
361128-945 Tiainen, Mackmyra
450413-761 Båtsta, Sandviken

ADERTONHUNDRATAL NITTONHUNDRASEXTIOFEM

C-kasern skulle renoveras denna höst. Vi hörde till dom, som skulle flytta ut till Marma-lägret.

Putsrumsryktena hade florerat en längre tid om detta läger — fyra mil söder Gävle. Så klart att alla visste hur det såg ut där — — fast ingen varit där! Men obesvarade frågor fanns det gott om ändå. Skulle vi bli färre i varje rum? Fanns det

Granat fyr! Tredje-kompanisterna 128 Jonsson, Söderhamn, 6 Johansson, 104 Ask och 107 Flood, Stockholm, 129 Wejland, Gävle, 108 Åstner, Bollnäs och 105 Hultin, Stockholm.

rinnande vatten? Kunde vi smyga ut och in som vi ville? Det skulle ju inte finnas något kasernstaket därnere?

Visst måste det bli skönt att lämna C-kasern av modell 1909. Med minst sexton man på varje logement — — tre toalettstolar på 111 man och i bästa fall också tre vid pissoaren — — vid trängande behov! Och bara kallt vatten i tvättrummet!

Flyttningsdag! De sista prylarna packades ner i persedelpåse och jutesäck och lastades. Skåp och sängar kånkades ut till förrådsbodarna.

Så stod vi där i dörren till vårt tomma, ödsliga logement: ett förfärligt stort rum — högt i tak, kallt och ogästvänligt. Tänka sig: där hade vi sexton bott, sovit, levt bus — besvurit och förbannat de mest skilda saker. Men också trivts och haft roligt ibland åt soldatlivets vedermödor.

Men alldeles tomt var det inte. Våra blickar sökte sig till logementspinuppan på väggen mellan fönstren — — inbjudande — — eggande! Skulle hon få sitta kvar? Eller medföras till Marma? Nej, hon kunde väl få stanna. Vi hade ju flera i packningen med dit ut. Vi kunde väl dela med oss. Kanske

behövde någon av rivningskarlarna muntras upp av henne och som vi glädjas och eggas av hennes nakna skönhet.

Vi fantiserade och småpratade under tolkningen till Marma. Hur skulle det bli? Det måste det väl! Eller skulle det inte? Fortfarande mest obesvarade frågor.

Mungiporna, som stått på neutralläge — kvart i tre — rasade snart ner på tjugo över åtta vid framkomsten! På förläggningsbaracken läste vi årtalet 1884! C-kasern var dock byggd 1909! Kan man alltså bo i äldre hus? Vi föstes och rasade in i ett rum, fullsmockat med skåp och sängar: en — två — tre — — — — — tjugoåtta! Otroligt, 28 grabbar i samma rum! Det hördes ett samfällt, resignerat JASSÅ! Tur i alla fall att vi lämnade vår favoritpinuppa på C-kasern. Här fanns ingen plats för henne: väggarna täcktes helt av skåp och sängar.

Den efterlängtade, härliga känslan att få tvätta sig efter utfärden blev inte långvarig. Tvättrummet! Ja, skulle det kallas tvättrum? Tio små smutsiga tvättfat med varsin ålderdomlig kran med kallt vatten. Vad hade vi väntat förresten? Eller inbillat oss! Och bara en enmans-pissoar! Var det allt? Nej då, rekordet innehas av vårt ute-, torr- och kalldass, ett hundratal meter från baracken. Öppet dygnet om har vi konstaterat!

Tänka sig, vår gamla kära C-kasern! Den var faktiskt bättre! Fast det kunde ju ingen inbilla sig. Var är det bäst. På Kungsbäck eller Marma? En onödig tanke och fråga. Det är lika bäst — eller illa — var man är. Man skulle nog varit ett par år yngre och fått flytta in i en nyrenoverad C-kasern.

PGW-Marma

4. KOMPANIET

Chef: kn Fernquist

Adj: fj Lindström

Specialpluton

Chef: fj Sjödin

Stf: fu Fernquist

440207-773 Dahlqvist, Edsbyn
450209-771 Persson, Hedesunda
450210-777 Fisk, Ljusne
450321-761 Engvall, Sandarne
450424-771 Persson, Gävle
450505-751 Jonsson, Alfta
450505-771 Karlsson, Gävle
450514-777 Höglund, Viksjöfors
450520-755 Ström, Gävle
450618-775 Möller, Gävle
450802-771 Eriksson, Bollnäs
450820-755 Åström, Gästrike-Hammarby
450823-773 Hallgren, Sandarne
450824-773 Lundqvist, Strömsbro
450829-755 Tillman, Gävle
450830-771 Emilsson, Norredsbyn
450915-143 Eklund, Gävle
451007-753 Blomgren, Bollnäs
451007-775 Wikholm, Gävle
451012-103 Jakobsson, Solna
451016-775 Fredin, Oppalaby
451104-755 Uggla, Sandviken
451202-771 Nordin, Sandviken
460914-775 Käck, Söderhamn

Körcentral

Chef: öfu I Svensson

400128-935 Hietanen, Hilleby
401207-939 Hadfy, Bollnäs
440426-775 Brink, Kilafors
450111-751 Thor, Edsbyn
450309-801 Forslund, Hofors
450416-775 Johansson, Gävle
450518-771 Eriksson, Kilafors
450521-771 Svedberg, Bollnäs
450712-751 Beiron, Bollnäs
450712-755 Lorenzen, Sandviken
451008-759 Jonsson, Bollnäs
451107-773 Strömberg, Gävle
461221-757 Wikström, Gävle

Arbetsavdelning

Chef: rustm Essingmo

Stf: öfu Norin

420112-935 Edelbrock, Horndal
420417-757 Brodin, Gävle
430501-787 Svensson, Sandviken
440108-773 Olsson, Rengsjö
440113-753 Jansson, Sandviken
440209-753 Persson, Alfta
440222-145 Davik, Gävle
440302-827 Hansson, Gävle
440329-759 Bergström, Sandviken
440331-757 Westergren, Gävle
440410-753 Åkerberg, Storvik
440412-763 Andersson, Ockelbo
440626-763 Svensson, Gävle
440911-759 Nordahl, Ljusne
441011-305 Hägg, Söderhamn
450109-753 Nylund, Gävle
450112-753 Holmberg, Hilleby
450114-771 Larsson, Bollnäs
450121-753 Andrén, Hofors
450121-785 Östin, Ljungaverk
450126-947 Jansson, Storvik
450207-755 Jansson, Gävle
450214-759 Johansson, Sandviken
450215-773 Åsberg, Hamrångefjärden
450224-713 Pira, Hofors
450225-757 Söder, Hilleby
450228-939 Eriksson, Arbrå
450306-755 Norgren, Järbo
450312-755 Andersson, Hedesunda
450318-759 Wanke, Forsbacka
450326-761 Stoltz, Gävle
450330-771 Hansson, Sandviken
450404-943 Wahlén, Sandviken
450405-667 Eriksson, Söderhamn
450406-711 Stefansson, Avesta
450410-775 Olsson, Åmotsbruk
450416-773 Hägg, Farsta
450429-779 Wallin, Rengsjö
450503-755 Persson, Hofors
450508-753 Wikström, Hälsingmo
450510- 1 Fridfelt, Hägersten
450511-575 Sjögren, Söderhamn
450516-711 Vengelin, Avesta
450520-765 Larsson, Hälsingmo
450522-751 Johansson, Gävle
450524-759 Haraldsson, Lingbo
450721-787 Svensson, Krylbo
450803-779 Johansson, Söderhamn
450812-775 Pettersson, Rengsjö
450814-939 Nordström, Mackmyra
450815-693 Åström, Bollnäs
450818-719 Blom, Gävle
450820-777 Hedblom, Arbrå
450824- 3 Schytz, Hägersten
450830-755 Bergström, Gävle
450831-711 Pettersson, Hofors
450831-761 Stjernstedt, Mackmyra
450904-753 Larsson, Lindefallet
450905-155 Eriksson, Gävle
450908-161 Sandberg, Sandviken
450911-775 Persson, Ovanåker
450911-777 Ljung, Hofors
450912-775 Johansson, S Valbo
450919-771 Jonesson, Sandviken
450921-785 Andersson, Gästrike-Hammarby
450929-771 Berglin, Järbo
450929-779 Holmberg, Hofors
451004-755 Vikberg, Stråtjära
451005-773 Eriksson, Järbo
451006-939 Olsson, Hägersten
451009- 3 Berglund, Enskede
451009-939 Karnatz, Hofors
451010-751 Söder, Gävle
451015-757 Jansson, Gävle
451015-771 Persson, Arbrå
451021-755 Berggren, S Valbo
451022-761 Boström, Söderhamn
451025-773 Engh, Edsbyn
451026-771 Berggren, Norrsundet
451101-757 Jansson, Gävle
451101-779 Larsson, Torsåker
451104-757 Hellström, Gävle
451105-755 Hillblom, Gävle
451111-771 Långmo, Edsbyn
451112-753 Lindén, Hofors
451117-757 Damberg, S Valbo
451118-765 Nilsson, Gävle
451118-843 Nilsson, Forsbacka
451120-765 Olsson, Gävle
451121-753 Jonsson, Ockelbo
451210-753 Forsberg, Gävle
451212-147 Åberg, Högbo
451221-753 Hedström, Österfärnebo

450525-777 Bäckman, Sandviken
450526-709 Söder, Hofors
450530-753 Hult, Gävle
450602-751 Thuresson, Alfta
450606-761 Holmqvist, Gävle
450609-757 Eriksson, Hofors
450609-771 Olsson, Kilafors
450610-771 Thunberg, Gävle
450613-771 Andersson, Hamrångefjärden
450614-753 Persson, Hofors
450620-751 Jonsson, Viksjöfors
450621-755 Johansson, Ockelbo
450622-775 Larsson, Torsåker
450622-777 Olsson, Vallsta
450626-751 Löv, Hedesunda
450717-755 Andersson, Hälsingmo
450717-765 Axzell, Söderhamn
451227-827 Forsberg, Horndal
451231-773 Östberg, Torsåker
460104-755 Granath, Gävle
460131-489 Johansson, Gävle
460216-781 Johnsson, Sandviken
460305-777 Olsson, Norrala
460314-777 Andersson, Vallsta
460318-759 Ljung, Åshammar
460319-755 Ahlström, Bollnäs
460502-751 Hansson, Gävle
460606-757 Forsberg, Gävle
460611-771 Wängelin, Arbrå
461009-731 Olsén, Avesta
461103-711 Lundqvist, Köping
461104-753 Karlsson, Gävle
461127-755 Hansson, Järbo

RÄDDANDE ÄNGLAR

Käraste Ni, alla våra fans!

Redan en månad efter vårinryckningen här på Kungsbäck märktes en tilltagande oreda på alla håll och kanter. Vårt kompanibefäl var de första, som insåg att något måste göras för att rädda situationen: vi skulle offras för att ställa allt till rätta. Vi slets från den uppskattade (!) exercisen och placerades ut mest överallt för att få läget under kontroll. Redan efter en vecka var krisen övervunnen och det började ordna till sig.

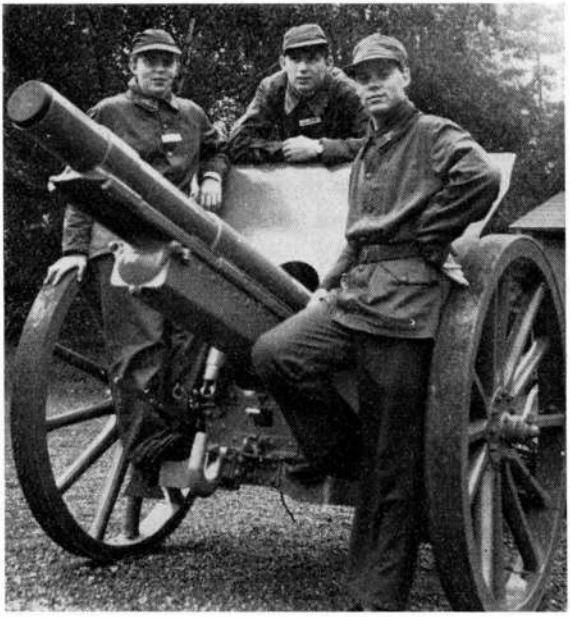
Långt före revelj, innan någon av skyttesluskarna på de andra kompanierna tänkt på att sticka näsan över sängöverkastet, är det full fart i våra logement. De tidiga passen börjar: grabbarna till stallet, köket och mässarna ska iväg för att ordna morgonkäket åt hästarna, åt sömndruckna grabbar på kompanierna och åt det morgonpigga befälet. Hur tror Ni det skulle gå, om inte dessa trogna slavar pallade sig upp i ottan. Jo, då fick minsann hela bandet klara sig själva eller äta på odiskade tallrikar och själva mocka åt hästarna och tömma gristunnorna i köksslasken. Och vilket morgonhumör skulle inte befälet ha med hungriga magar! Det vore nog inte muntert för exercerande plutoner under förmiddagspasset!

Vi har ett annat gäng, som också är rätta grabbarna på rätt plats. Det är körcentralens säkra bilförare, som ska vara på plats, beredda för utryckning och körningar redan klockan sju. Bilarna pysslar dom om på "lediga" stunder. Men mest kör dom för befälet, från regementschefen till yngste furiren. Många

gradpersoner vill förstås gärna köra själva, men säkrast går det nog, när våra killar håller ratten — både på vägarna och i terrängen. Och viktiga godstransporter klaras på löpande band varje dag både till markan, matsalen och förråden.

Ett par grabbar, som är fotografer, har räddat Kungsbäcks ekonomi! Det trodde Ni inte! Jo, dom har tagit foton — över tusen — till alla nya identitetskort. Och framkallat och kopierat också. Det blev säkert en ordentligt sparad slant. Tänk, vilken kosing en civil fotograf tagit för det jobbet! Och vilka snygga kort det blev på alla killar! Kort, som man ibland måste visa opp, när man ska in genom vakten, eller när man ska öka bankkontot efter avlöningsdagen, då man blivit rik och fått hela 4:— kr pr dag!

Ja, vet Ni vad, det är så många ställen här på "-bäck", där vi klarar skivan, både åt befälet, dom civilanställda och så förstås grabbarna på kompanierna. Ta t. ex. gänget på skolhuset: dom städar och håller snyggt i alla lektionssalar och ser till att filmer visas och alla andra grejer finns på plats. Dom har

Paus i gräsmattsklippning och kanonputs: Tord Uggla, Sandviken, Leif Wickman, Gävle och Erik Engvall, Söderhamn.

det hett om öronen vid regnväder, då både befälet och plutonerna gärna vill hålla sig inne! Eller killarna på skjutbanan, som spikar, lappar och lagar allt, som dom andra skjuter sönder! För att inte tala om alla våra jobbare i förråden, på verkstäderna och hela gänget som ska hålla parken och annat snyggt och prydligt!

Tack alla Ni för Era trevliga fans-brev! Men Ni måste komma ihåg att skriva riktiga adresser. För annars får våra "postisar" på budcentralen extra jobb att leta reda på Era krigare. Dom grabbarna har säcken full ändå. Och det vore väl synd om nå't brev kom till fel kille, eller hur?

Skriv snart igen! Nu kilar jag till mitt jobb: plikten kallar!

571 Höglund

*

Kompanichefen: — Finns här någon som är musikalisk?
— Ja, jag kapten; jag är musikdirektör i det civila.
— Bra, flytta då in pianot i matsalen.

5. KOMPANIET

Chef: kn Alnevik

Adj: rustm E Jonsson

Första spaningspluton

Chef: serg Österdahl
Instr: fu J H Larsson

Stf: Öfu Åsåker

420304-935 Hedin, Fagersta
440509-757 Åkerberg, Kungsgården
440526- 37 Norström, Söderhamn
440608-841 Carlsson, Gävle
440621-771 Olsson, Bollnäs
440904-777 Alfberg, Edsbyn
450115- 75 Lidén, Vällingby
450207-755 Jansson, Gävle
450217-943 Hed, Ockelbo
450220-751 Söderström, Gävle
450313-141 Abrahamsson, Älvsjö
450322- 41 Karlsson, Vällingby
450323-821 Fischerström, Gävle
450418-167 Iversen, Bandhagen
450419- 5 Götlund, Huddinge
450429-765 Öbrink, Mackmyra
450514-755 Törnlund, Strömsbro
450519- 83 Pettersson, Enskede
450521-127 Nilsson, Sundsvik
450523-751 Hägglund, Oppalaby
450528-763 Fahlén, Gästrike-Hammarby
450602-947 Jonsson, Ovanåker
450608-757 Biller, Söderhamn
450616-773 Krigh, Kilafors
450619-755 Norman, Bollnäs
450701-713 Hellberg, Hofors
450723-755 Skoglund, Ockelbo
450928-935 Svanberg, Vallvik
451011-573 Klahr, Sandviken
451027- 57 Julin, Hägersten
460123-751 Åberg, Gävle
460223-687 Lindfors, Gästrike-Långnäs
460807-773 Söderström, Gävle

Andra spaningspluton

Chef: fk Hegrelius — Stf: fu Hedin

Instr: fu Wengrud

450107-141 Liljekvist, Skutskär
450711-755 Olander, Söderhamn
450725-773 Pettersson, Gävle
450804-775 Olsson, Edsbyn
450810-757 Harrysson, Gävle
450906-751 Svedberg, Alfta
450911-779 Eriksson, Österfärnebo
450928-769 Hedblom, Ockelbo
450929-773 Johansson, Jäderfors
451009- 3 Berglund, Stockholm
451024-775 Åslund, Axmarby
451027-771 Eriksson, Vallsta
451031-753 Löfman, Söderhamn
451031-777 Johansson, Edsbyn
451108-775 Olsson, Edsbyn
451116-755 Skyttberg, Gävle
451130-755 Jonsson, Ockelbo
451210-751 Norman, Runemo
451215-853 Persson, Gävle
451224-771 Englund, Axmarby
451227- 87 Bülow, Stockholm
460104-759 Vikström, Ovanåker
460108-773 Lundqvist, Torsåker
460223-943 Sundström, Sala
460227-141 Söderström, Tobå
460305-953 Törnberg, Sandviken
460316-775 Eklund, Edsbyn
460320-775 Rickström, Sandviken
460330-763 Haesert, Sandviken
460425-753 Södergren, Storvik
460611-693 Bergman, Karbenning
460823-805 Edlund, Kungsgården
460824-751 Jansson, Hofors
460914-777 Nordlund, Gävle
461019-757 Carlsson, Gävle
461106-931 Heimonen, Gävle

Signalpluton

Chef: fj Hedin — Stf: öfu Lönnberg

410420-783 Nyqvist, Ockelbo
430928-755 Andersson, Skutskär
440301-753 Thunarf, Sandviken
440414-731 Westin, Horndal
440516-775 Eriksson, Gävle 2
440921-761 Svensson, Norrala
441217-757 Johansson, Ockelbo
450110-755 Berglind, Söderhamn
450202- 39 Larsson, Stidvig
450420-713 Lundborg, Borlänge
450423-777 Bertilsson, Högbo
450425-393 Ståhl, Hägersten
450509-755 Nilsson, Tönödal
450513-509 Johansson, Knivsta
450516-841 Forsström, Bandhagen
450630-133 Morath, Spånga
450727-759 Bromander, Gävle
450818-773 Andersson, Sandviken
450930-751 Wester, Söderhamn
451011- 87 Hellblom, Stockholm
451013-733 Salling, Avesta
451016- 57 Löw, Bromma
451019-123 Valrud, Spånga
451022-755 Virén, Hofors
451125-753 Pettersson, Mackmyra
451216-751 Bäcklin, Gävle
451221-297 Jonsson, Bandhagen
460106-777 Westlund, Torsåker
460330-757 Axelsson, Sandviken
460705-243 Rödsedt, Sandviken

BRA FÖR KONDITIONEN

Att vara jägare vid I 14 är odiskutabelt mycket fysiskt krävande, men att åsidosätta den psykiska faktorn, som många gånger kanske är den mest väsentliga vid ett elitkompani, vore felaktigt.

Tänk er en grabb, som hämtas från en civiliserad miljö, där han som fortskaffningsmedel använt bil för förflyttningarna mellan hemmet och kontorsstolen. Helt plötsligt står han inför fakta: uttagen till elitsoldat vid infanteriet, där hans främsta fortskaffningsmedel skall bli hans mjuka, liljevita fötter, vana vid lättrampade lågskor.

Alla är spända på uppgiften, men ingen kan sluta förundra sig över varför i all sin dar all denna packning skall medföras? Frågan står fortfarande öppen, all den stund Staten utrustat oss med ryggsäckar, vars enda uppgift tycktes vara att samla regn. För fader Pluvius förklarade oss krig redan första dagen. Efter en kort tid hade han sänt sina täta strålar genom våra oimpregnerade ryggsäckar, så att alla våra persedlar nådde samma surhetsgrad som munvinklarna i våra ansikten. De enda, som tycktes glädja sig åt Pluvius raseri, var befälen, som helt frankt förklarade att detta bara var bra och skulle stärka stridsmoralen!

Första dagens uppdrag bestod i att "reka" anspannsväg genom mark, som av ymnig växtlighet att döma aldrig trampats av mänsklig fot. Den tycktes oss än mer olämplig för halvvilda hästar. Senare skulle det visa sig att kompanichefens förmodan bekräftades: i dessa sumpmarker skulle hästarna utan svårighet fånga kräftor med svansen!

Ingen kunde dock undgå att smittas av den entusiasm med vilken vår plutonchef gav sig i kast med arbetet. Hade bara våra kartor och kompasser i någon mån stämt med våra önskningar skulle de 4 km gått på beräknade 4 timmar — inte som nu på 6 timmar!

Väl ute ur skogen — lunch: fläsk med löksås, så välpackad att den mesta tiden gick åt till att öppna stridsförplägnadsslangens plasthölje. — — —

Klockan 16: nästa punkt på vårt digra jägarprogram — eldöverfall på fi, 3,5 mil från denna enkla rastplats. — — —

Krigslist — — — kringgående rörelse — — — fi i ryggen — — — in på en nästan oframkomlig skogsväg. Vi far fram i ett rasande tempo, trots att mörkret börjat falla och den slingrande grusvägen blir allt svårare att upptäcka. Efter cirka 7 km:s färd syns den inte alls. Allt har dock sin förklaring, vägen har helt plötsligt övergått i tät skog.

Plutonchefen och ställföreträdaren rådgör villrådiga på viss distans. Ingen blir förvånad, men många kanske förb—de över avslöjandet: — Vi har åkt ett stycke för långt, men det är ju bara bra för konditionen.

Plutonchefen ser de desperata ansiktsuttrycken hos sina tappra och inflikar i deltagande ton: — Alla kan vi begå små misstag.

På telegraferingsrummet: Lars-Erik Almberg och Bertil Berglund, Söderhamn, Gösta Ståhl och Thorbjörn Forsström, Stockholm tar in en station på mottagaren och reder ut transmitterns remsa.

Alltnog, vi hittar fienden och utför eldöverfallet, som mot naturens alla regler blir väl genomfört.

Då vi samlas kring cyklarna för hemfärd är nattmörkret ett faktum. Alla kastar längtansfyllda blickar mot stugfönstren intill vägen som lyser så välkommnande. Bilarna som passerar framstår inte längre som ett fortskaffningsmedel utan som människans enda sätt att överleva.

Dessa fem mil blev mest händelserika för de flesta av oss. Efter två timmar i sadeln bad vi att få stanna och äta — — — efter tre timmar gav vi upp denna trägna bön och bad att få stanna och vila. — — — Då allt var fruktlöst fortsatte vi — — — alla i tigande gräl med våra överordnade. Efter fyra timmar började dock en del — trots befälets högljudda böner och hot — att somna på cyklar, bredvid cyklar och i vilsamma stenrös — — —

6. KOMPANIET

Chef: kn Wiebe

Adj: öfu B Eriksson

Första skyttepluton

Chef: lt S Ohlsson

Stf: fu Hållander

Instr: fu Stödberg

451224-755 Norgren, Gävle
450611-757 Svensson, Njutånger
450405-213 Dahlborn, Vällingby
450607-757 Landin, Hofors
450524-735 Karlsson, Horndal
450217-755 Engstrand, Sandarne
450926- 1 Österberg, Hägersten
451007-777 Rubensson, Edsbyn
451124-753 Wiklund, Gävle
410216-751 Jonsson, Bollnäs
450402- 87 Linde, Stockholm
450515-641 Hillbom, Ljusdal
470726-753 Erixon, Gävle
450422-711 Jonsson, Avesta
451212-711 Karlsson, Horndal
450707-753 Ullström, Runemo
450817-751 Persson, Runemo

450901-775 Thyr, Rengsjö
451004-759 Wahlman, Valbo
450903-755 Wiberg, Jädraås
450601-775 Hillman, Hagaström
451124-775 Wasberg, Vallvik
451118-753 Berggren, Gävle
451008-737 Stööp, Gävle
451018-937 Söderström, Vallvik
450530-757 Jonsson, Gävle
450712-775 Törnqvist, Trönö
450923-757 Ravstis, Gävle
450922-719 Friberg, Mackmyra
450408-755 Jäderström, Sandviken
450607-777 Vallin, Järna
450614- 33 Eriksson, Stockholm
460508-751 Gustavsson, Gävle
460618-753 Roth, Sandviken

Andra skyttepluton

Chef: fk Östblom

Stf: fu J Larsson

450802- 65 Henriksson, Stockholm
450804-331 Olsson, Horndal
451015- 83 Grönberg, Hägersten
451207-773 Eriksson, Edsbyn
440424-935 Erixon, Avesta
450211- 67 Persson, Johanneshov
450516-757 Johansson, Söderhamn
450926-773 Nyåker, Gästrike-Långnäs
451105-753 Engström, Oppalaby
450910-871 Sandström, Krylbo
451212- 65 Lindberg, Söderala
460304-153 Bromark, Skärplinge
390225-785 Hörnell, Fagersta
450720-773 Larsson, Järbo
450806-713 Johansson, Avesta
451220-771 Sundell, Edsbyn
451123-755 Vallblom, Storvik
450801-773 Persson, Edsbyn

460225-731 Rönnqvist, Avesta
451226- 47 Glückman, Bromma
451101-751 Wiberg, Gävle
451116-751 Enros, Iggesund
450604-773 Strid, Torsåker
450322- 83 Eriksson, Stockholm
450520-783 Hedström, Hofors
451206-753 Jonsson, Bergvik
450730-107 Eklund, Solna
451111-717 Björklund, Gävle
450809-123 Lindberg, Svartsjö
450810-777 Wahlén, Österfärnebo
450918-713 Olsson, Horndal
450807-753 Backman, Sandviken
451130-751 Larsson, Bollnäs
451020-771 Sandblom, Bergby
450103-897 Sundström, Gävle

Stab och tross

Chef: serg S Persson

Stf: fu L Nilsson

470122-765 Norgren, Bollnäs
460418-773 Larsson, Bollnäs
450908-757 Holm, Hofors
450601-751 Skog, Hagaström
450327-771 Hedqvist, Bergvik
460911-759 Karlsson, Gävle
460707-775 Lindqvist, Sandviken
451223-413 Collin, Vällingby
450529- 1 Jansson, Älvsjö
451124-773 Andersson, Norrala
451203-773 Westman, Strömsbro
450701-759 Legnestam, Gävle

451206-751 Modig, Alfta
450510-799 Björk, Harnäs
451218-933 Viström, Forsbacka
451201-773 Karlsson, Hästbo
460430-755 Klang, Gästrike-Långnäs
451115-717 Dolk, Falun
461017- 59 Bryngelsson, Sandviken
451122-753 Larsson, Gävle
450914-753 Nordström, Hofors
461118-759 Löfstedt, Sandviken
460412-755 Leino, Gävle

Platsen är Lenåsberget, beläget drygt 2 mil norr om Sandviken.

Stabs- och trossplutonen var förlagd i två tält på ett avstånd av cirka 400 meter ifrån varandra. De hade inget annat samband med varandra än en telefonledning mellan trosstältet och kompanichefen. Den senare bodde i en jaktstuga alldeles intill stabstältet. Skytteplutonerna hade sina regnskyddstält lite' varstans i terrängen.

Skogsveckans sista kväll var kommen. Strids- och packtrossens personal, sammanlagt åtta man, skulle på kvällen vid någon okänd tidpunkt överfallas av första skytteplutonen, som alltså utgjorde fiende. Det var därför särskilt viktigt med poster denna kväll. Tre dubbelposter utsattes på de ställen, där man hade bästa överblicken över det eventuella slagfältet. Klockan var omkring 2000, då det började skymma och man såg bara konturerna av träd och buskar. Dessutom blåste det en aning. Därför tyckte man, att varje buske var en fiende, när den vajade. Men kors vad vi bedrog oss! Spänningen fanns i alla fall och alltmer vakna blev vi allihop. Hur vi än väntade, var det lika dödstyst som vanligt. Endast vindens sus hördes. Klockan blev både 2100 och 2200. Men rätt som det var hörde vi, att några krigare osäkrade sina "puffror", och då var det lugnast att osäkra själv också. Mycket riktigt!

Första skottet lät som ett kanondunder i den tysta skogen, striden kom i full gång. Vi såg en hel pluton komma på linje och det enda vi kunde göra var att skjuta snabbt och dyka ner i skydd. Sergeant R:s ljuva stämma ekade: "Framååt, förstööör"! Och det lät ju inte särskilt roligt för oss. Vi hämnades i alla fall och tog två fångar. När alla hade slut på ammunitionen blåstes striden av.

Fångarna ville nog bra gärna stanna i vårt tält den sista natten, men det gick ju tyvärr inte. Vänner blev vi i alla fall och "fienden" gick till sitt efter att ha vunnit slaget vid Lenåsberget mellan första pluton och trossen. Påstod dom i alla fall.

Befälselev 411 Legnestam

7. KOMPANIET

Chef: kn Åkerman
Stf: lt Björkenstam

Adj: öfu Högberg

Första skyttepluton

Chef: fk Hiedland
Instr: fu Castell

Stf: fu B G Jonsson

450917- 81 Molander, Tyresö
450828-753 Hellström, Hilleby
460131-713 Blomqvist, Avesta
450629-933 Gröschl, Sandviken
451202-841 Gyllenskepp, Gävle
451008-777 Blomberg, Järbo
451006-755 Carlsson, Gävle
451029-757 Andersson, Hälsingmo
450904- 65 Lindqvist, Bandhagen
450921-763 Engman, Stråtjära
451202-163 Kjellberg, Krylbo
450921-777 Westergren, Sandviken
450906-755 Löfgren, Gävle
451017-779 Hedlöf, Hofors
451127-753 Flod, Hilleby
460403-755 Lindström, Sandviken

450721-753 Westberg, Bollnäs
450930-763 Nyberg, Gävle
451221-773 Andrén, Strömsbro
450805-717 Persson, Avesta
450809-713 Nordin, Horndal
450830-751 Andersson, Arbrå
470317-753 Eriksson, Järvsö
460412-761 Hägg, Gävle
450427-137 Eriksson, Trångsund
451002-755 Andersson, N Valbo
451108-755 Sandberg, Gävle
451015-755 Larsson, Gävle
451201-755 Grip, Ockelbo
451230-755 Landström, Ockelbo
460710-759 Hedlund, S Valbo

Andra skyttepluton

Chef: fk Arnborg
Instr: fu Näslund

Stf: öfu S Thuresson

450331-753 Damberg, Iggesund
450627-773 Persson, Gävle
451105-807 Hillström, Sandviken
450601-333 Roslund, Hilleby
450702-693 Sjöblom, Avesta
450309-755 Andersson, Gävle
450121-755 Eriksson, Gävle
451215-751 Jonsson, Edsbyn
450612-755 Pousette, Gävle
460105-771 Johansson, Sandviken
450614-755 Lundqvist, Ockelbo
450714-759 Holm, Fors
451119-771 Eriksson, Rengsjö
451223-755 Olsson, Kilafors
451211-753 Larsson, Bollnäs
450904- 19 Hultman, Bromma
470816-141 Löfqvist, Bollnäs

450423-757 Bodin, Marmaverken
450208-775 Stenberg, Edsbyn
450509-777 Östlund, Söderhamn
450911-711 Tünong, Bergvik
460526-773 Fredriksson, Sandviken
450506-893 Engström, Hofors
450214-763 Eriksson, Gävle
450125-777 Asplund, Ljusne
451118-733 Dahlström, Hofors
451220- 37 Ahlin, Vällingby
460725-771 Norén, Bollnäs
450726-753 Krantz, Lingbo
450513-757 Söderqvist, Hälsingmo
450417-751 Sundström, Bollnäs
420606-751 Persson, Gävle
451203-771 Kjällström, Hamrånge
460226-777 Andersson, Sandviken

Stab- och trosspluton

Chef: serg Stenborg

Stf: fu Ellebo

460918- 65 Ohlsson, Enskede
451109-751 Zettlin, Hilleby
460507-757 Olsson, Avesta
450712-757 Lindroth, Gävle
450727-759 Persson, Gävle
451025-751 Jonsson, Gävle
460617-759 Elfstrand, Hudiksvall
461002-755 Turesson, Sandviken
460417-777 Jönsson, Kungsgården
450903-759 Persson, Sandviken

450501-119 Hartzell, Vendelsö
450403-695 Borg, Lingbo
450913-775 Grankvist, Strömsbro
450414-755 Ord, Gävle
450331-777 Embretzén, Edsbyn
451220-761 Hedqvist, Gävle
451108-757 Karlsson, N Valbo
450907-771 Hellman, Hamrånge
460208-775 Eriksson, Gävle
450323-129 Sjöberg, Österlövsta

451011-853 Lif, Kungsgården
450608-775 Dahlöf, Järbo
460606-935 Vengelin, Vallsta
450419-763 Pettersson, Gävle
421007-935 Peltonen, Hofors
450628-753 Nilsson, Söderala
450608-895 Salander, Tyresö
451029-735 Larsson, Hofors
461216-543 Lutti, Gävle
451221-783 Grelsson, Valbo

VÅTT ELDDOP

Vi hade hört rykten om strapatser. En och annan darrade i knävecken. Någon tänkte gå på sjukan, när det blev dags. Så en dag fick vi beskedet — om *skogsveckan*. Det hördes kommentarer i bakre leden: — Jag är ingen naturälskare och annat, som inte passar för tryck!

Låt oss förbigå cykelmarschen till nordvästra Gästrikland. Vi kom fram i alla fall. På det som skulle vara vår jägarbas grävde vi och svettades, svettades och grävde — och maskerade tills vi knappt hittade cyklar och oss själva. Och så bevakningen förstås: eldställningar både här och där och poster på alla farliga ställen. Ingen skulle upptäcka oss och ta oss på "sängen".

Befälselev Olsson och jag fick vårt elddop en kväll på ett spaningsuppdrag. Vi skulle ut och leta tag på andra plutons bas någonstans i skogarna. Först fick vi åka med "valpen" en bit, men se'n skulle vi klara oss själva mitt i mörka natten

Förhoppningsfulla rekryter: Sven Grankvist, Strömsbro, Thomas Jonsson, Gävle och Alf Carlsson, Valbo.

och skogen. Och allt mörkare blev det. Snart såg vi knappast handen framför ansiktet. Allt var spöklikt mörker och tystnad. Men vi hade förstås både karta och kompass att lita till.

Vi fann bäcken, som vi skulle fram till och över. Men vi såg varken bredd eller djup på den i mörkret. Och vi kom förstås inte att tänka på att det varit en regnig sommar. — Hoppa först du, sa' Olsson. Jag håller handen här. Den är nog inte så bred här i början. — OK, tänkte jag och tog sats. Jag missade bäcken men inte Olssons hand och där låg vi och plaskade i mörka vattnet! Vad vi sa'? Ja, tänk efter själv, om det lämpar sig för tryck!

Vår spaning efter andra plutons bas blev inte så intensiv efter doppet. Vi gav snart upp. Vem skulle inte ha gjort det i dyvåta kläder mitt i mörkaste Gästrikland. Vi hade ju fått vårt elddop i kallt bäckvatten! Och torkning av kläder i det varma tältet blev den naturliga fortsättningen på vårt spaningsuppdrag.

Befälselev Gröschl

8. KOMPANIET

Chef: kn Lingblom
Stf: lt Blom

Adj: rustm S A Jonsson

Första pansarvärnspluton

Chef: fj Brandström
Instr: fu Söderlund

Stf: öfu G Jansson

420519-757 Norberg, Iggesund
420813-775 Söderström, Wallvik
430215-713 Hyttsten, Avesta
440210-759 Broberg, Gävle
440306-755 Eriksson, Hofors
440331-777 Eriksson, Ljusne
441023-759 Jonsson, Söderhamn
450120-149 Holmkvist, Upplands-Fagerviken
450121-715 Eriksson, Avesta
450216-753 Ählén, Hilleby
450217- 17 Nyrén, Hägersten
450221-777 Åslund, Kungsgården
430920-753 Moberg, Oppalaby
431223-761 Flygare, Sandviken
440326-693 Hedlund, Gävle
450223-145 Hagman, Gävle
450228-751 Andersson, Gävle
450324-765 Eriksson, Sandarne
450418-775 Bergström, Årsunda
450421-771 Bengtsson, Hamrångefjärden
450430-761 Norén, Stråtjära
450510-755 Svedberg, Iggesund
450520- 77 Junestad, Johanneshov
440509-771 Salander, Gävle

440527-773 Persson, Bollnäs
450525-753 Kvarnström, Hofors
450528-755 Nilsson, Solna
450609-777 Hallin, Vallsta
450620-773 Persson, Strömsbro
450620-931 Karlsson, Valbo
450623-755 Westerberg, Gävle
450625-755 Jidåker, Gävle
450626-755 Sletten, Ockelbo
450725-753 Westin, Gävle
450728-323 Hägbom, Solna
450505-779 Björk, Söderhamn
440617-755 Zetterberg, Hedesunda
450120-753 Blomkvist, Storvik
450701-753 Karlsson, Ockelbo
450803- 37 Råberg, Tyresö
450805-773 Link, Bollnäs
450812-771 Gustafsson, Norrsundet
450812-777 Lindh, Gävle
450819-759 Wikström, Gävle
450825-763 Åsberg, Storvik
450825-787 Molin, Valbo
460824-755 Ädel, Gävle

Andra pansarvärnspluton

Chef: serg Mattsson

450216- 43 Creutzer, Skälby
450217-801 Nyström, Järbo
450319-733 Wester, Krylbo
450329-777 Eriksson, Gävle
450330-777 Engvall, Vallsta
450324-755 Hedin, Gävle
461011-713 Holmqvist, Avesta
461018-693 Strid, Lottefors
461021-755 Mattsson, Strömsbro
461219-773 Vestling, Enånger
450908- 69 Larsson, Johanneshov
450909-737 Lindström, Krylbo
450912- 5 Lundberg, Karlholmsbruk
450914-777 Persson, Årsunda
450916-101 Wallén, Sandviken
450919- 7 Karlstvärd, Hägersten
450920-753 Wallström, Marmaverken
450920-773 Berg, Kungsgården
450922-713 Persson, By Kyrkby
450928-937 Nylander, Lövriset
451005-691 Matsson, Avesta

Stf: fu K Ellebo

451006-741 Johansson, Krylbo
451012-751 Edvinsson, Alfta
451012-753 Östling, Hedesunda
451015-761 Ahl, Hofors
451017-759 Forsling, Hagaström
451022-771 Arvidsson, Arbrå
451027-803 Kristensen, Iggesund
451101- 7 Hjelm, Hägersten
451110- 65 Fernlund, Johanneshov
451110-145 Holmstedt, Gävle
451115-753 Nilsson, Söderala
451124-751 Skogqvist, Jäderfors
451127- 71 Eriksson, Söderhamn
451201-757 Andersson, Ockelbo
451202-773 Öst, Iggesund
451205-717 Wilhelmsson, Krylbo
451223-731 Sundgren, Avsta
451225-779 Ekstrand, Söderhamn
451229-751 Persson, Runemo
460305-753 Jonasson, Alfta
460526-731 Wallin, Ljusne

EN VERTIKAL NATT

När vi vaknade den morgonen, visste vi föga vad som väntade oss. *Bataljonsövning* vad säger det nyinryckta och oinvigda ynglingar.

Dock, vi fattade mod och tolklina, rycktes iväg av våra traktorer och flackade runt — som vi tyckte — halva vårt landskap, innan vi på kvällen gick i förläggning. Det skedde under en himmel, som öppnat sina slussar. Regnet öste ner och allt dröp av fukt. En lätt frågande stämning märktes, när troppchefen undrade: — Har andra gruppen fixat eldruskan utanför tältet?

Hur skulle ett genomsurt tält kunna fatta eld, när inte ens kaminen kunde? Synpunkten framfördes också, dock utan att tas i beaktande.

— 124! Fixa eldruskan! En och femtio lång! Enbuske! Utan att använda ficklampa! (Det var en mycket mörk kväll.)

— Ja visst, men hur ska jag hitta en enbuske i becksvarta natten? undrade en lätt desperat 124.

— Gå rakt fram! Förr eller senare — troligtvis senare — hittar Ni en lämplig, blev det föga uppmuntrande svaret.

Trots allt, eldruskan ordnades, det blev fyr i kaminen och den sordinerade stämningen i tältet förstärktes ytterligare av det typiska ljudet från en samling trötta soldater. Mitt i vilan kom emellertid nya order. — — —

— Va! Tror ni jag är dum, karl? — Ja' vet inte, kapten. Jag är ny här!

Uppbrott! — — — Bryt förläggningen! — — — Marschfärdiga!

Det sades, att vi skulle förflytta oss två kilometer på cykel och därefter gå 300 meter till en ny förläggningsplats, där tälten skulle finnas färdiga att resas.

— — — — — — Det blev långa 300 meter — — — — — —.

Vi gick i timmar genom kärr och vattensamlingar av smärre insjöstorlek, innan målet nåddes sent omsider. Vid den tidpunkten fanns det ingen i den blöta skaran som direkt hade svårt att hålla sig för skratt, men det skulle väl bli bättre så fort tälten blivit resta. Trodde vi, ja!

Snabba order kom. Fixa eldställningar, tältplats och granris m. m. Hämta tältet, 124! Ta tältlådan också! Den finns på Jonssons traktor. Traktorn ja, men är inte den kvar ...

Nu tystnade t. o. m. ordergivningen. Det gick upp för alla att Jonssons traktor stod med tältlåda och punktering kvar efter vägen oåtkomlig för våra ivriga tältresare.

Den massiva tystnaden bröts av en galghumorist:

— Grabbar, i kväll slipper vi resa tältet. Vi får lov att hacka näsan i en tall och sova vertikalt!

Det blev en lång natt, som ur övningssynpunkt kanske gav mycket, men ur värmesynpunkt gav den oss ytterst litet.

"Sexan"

*

— *Hur stor kan en pingvin bli?*
— *Tja, så där en meter.*
— *Inte större, tror du?*
— *Nej, knappast.*
— *Sablar, då har jag kört över en nunna.*

9. KOMPANIET

Chef: kn Sundler
Stf: lt Uhlin

Adj: rustm Höglund

Första pansarvärnstroppen

Chef: fj Bender

Stf: serg Elson

440909-751 Claeson, Bollnäs
441006-771 Aström, Sandviken
450717-761 Asklund, Gävle
450706- 51 Kollin, Stockholm
460117-755 Törnhult, Forsbacka
460205-895 Brodersson, Gävle
460421-711 Wretling, Avesta
460729-771 Blomberg, Järbo
450207-771 Thun, Sandviken
450525-663 Öhlund, Gävle
450531-845 Amundsson, Stockholm
450808-107 Söderblom, Gävle
451001-753 Hanning, Bollnäs
451004-761 Johansson, Söderhamn
451027-775 Larsson, Bollnäs
451119-123 Tholén, Sollentuna
451220-763 Falker, Bollnäs
451221-777 Eriksson, Ljusne

451225-751 Ekström, Hedesunda
451225-755 Holm, Sandviken
460402- 89 Sangler, Bollnäs
460425- 73 Hermansson, Sundbyberg
460402-753 Nordahl, Sandviken
460802-773 Engström, Bollnäs
450618-733 Holmqvist, Krylbo
441206-871 Nováng, Gävle
450205-129 Lagerqvist, Stockholm
450220-735 Sahlin, Hofors
450514-691 Gunnarsson, Torsåker
451211-755 Hemström, S Valbo
451219-751 Persson, Svabensverk
460122-777 Knutsson, Österfärnebo
460319-771 Söderlind, Rimsbo
460819-771 Lif, Ljusne
461114-759 Nordin, Gävle
450921-405 Hoitonen, Gästrike-Hammarby

Andra pansarvärnstroppen

Chef: fj Järnkrok

450531-149 Höglund, Söderala
450810-755 Zetterberg, Gävle
460103-691 Lidman, Sandviken
460321-761 Unger, Söderhamn
460712- 1 Löfstrand, Stockholm
460921-167 Hedberg, Krylbo
461113-553 Karlborg, Gävle
461230-627 Karlsson, Gävle
440511-759 Ålenius, N Valbo
450102-767 Larsson, Söderala
450205-105 Smedberg, Barkarby
450219-777 Karlborg, Norberg
430711-933 Wärnström, Avesta
450408-875 Olofsson, Bergby
450419-713 Bäckebo, Näs Bruk
450627-753 Törnblom, Bollnäs
450729-773 Björklund, Sandarne
450814- 3 Wengenroth, Stockholm

Stf: fu Sundell

450917-759 Eriksson, Kungsgården
451020-755 Kjellin, Gävle
451205-771 Göransson, Gävle
451214- 51 Lansing, Stockholm
460601-773 Molin, Kilafors
460316- 71 Lindholm, Stockholm
460404-771 Eriksson, Hofors
460917-751 Kvist, Hilleby
450717-773 Lydén, Rengsjö
450905-777 Eriksson, Rengsjö
451009-773 Andersson, Bergvik
451029- 1 Unby, Vrena
451122-733 Thorsberg, Folkärna
451127-771 Lennartsson, Bollnäs
450613-821 Norrman, Dravagen
450319-757 Ahlén, Gävle
450305-777 Helsing, Gävle

Skyttepluton

Chef: fj Sörqvist

450109-775 Nilsson, Sandviken
451015-751 Jansson, Gävle
451229- 37 Hibell, Stockholm
451123- 9 Gawell, Stockholm
460103-753 Aspenberg, Gävle
451209-935 Brost, Sollentuna
460122-731 Lundin, Gävle
460319- 65 Bjurvald, Stockholm
461006-127 Gyllenbåga, Gävle
461207- 21 Carenholm, Stockholm
421109-753 Carlsson, Gävle
430707-773 Wallberg, Torsåker
440310-761 Lindgren, S Valbo
441213-753 Modig, Sandviken
441228-773 Lindblom, Kilafors
450317-755 Lindeberg, Gävle
450416-145 Thelin, Stockholm

Stf: serg Qvist

450613-737 Sjöö, Bollnäs
450703-775 Larsson, Barkhyttan
450723- 65 Fredriksson, Stockholm
450814-129 Isaksson, Skå
450915- 73 Nilsson, Stockholm
450928-933 Jansson, Gävle
451001-771 Johansson, Norrsundet
451005-777 Högman, Sandviken
451007- 81 Westergren, Stockholm
451011-715 Westling, Avesta
451013-775 Bergström, Sandviken
451017-751 Arnesson, Alfta
451029- 83 Arbinge, Stockholm
451031- 11 Håkansson, Stockholm
451103-753 Berg, Harnäs
451202-753 Jansson, N Valbo

Pionjärpluton

Chef: rustm Lindström

440321-773 Lundgren, Gävle
440606-943 Lindberg, Bergvik
441120-755 Bodin, Gävle
450213-713 Phiel, By Kyrkby
450224-751 Bollner, Bollnäs
450301-755 Eriksson, Gävle
451201-805 Andersson, Ockelbo
460226-763 Modin, Söderhamn
430618-773 Nordén, Kilafors
440508-755 Carlsson, Gästrike-Hammarby
440703-761 Wahlström, Gävle
450110-431 Tegman, Stockholm
450327-761 Andersson, Tallåsen
450526- 9 Buller, Stockholm
450530-755 Bångö, Sandviken
450531-107 Nygårds, Stockholm
450607-757 Åberg, Lingbo

Stf: öfu C Bengtsson

450613-757 Sjöström, Lingbo
450622-743 Asplund, Avesta
450626-753 Oldberg, Sandviken
450630-775 Berglin, Ovanåker
450719-751 Karlsson, Gävle
450804-163 Igelström, Stockholm
450914-773 Boman, Hamrångefjärden
450910-777 Söderlund, Sandviken
450924-711 Johansson, Avesta
450924-751 Roos, Alfta
451105-905 Karlsson, Sandviken
451126-751 Olander, Lingbo
451129-755 Strid, Bollnäs
451129-825 Pettersson, Gävle
451130-735 Lithander, Avesta
451213-771 Björklund, Bollnäs
460430-753 Edbom, Gävle

OBALANSERAD NATTÖVNING

Solen stekte och svetten rann på ett långt led av förväntansfulla ynglingar. Skogsveckan hade alltså börjat. Framför oss låg ett par dagar av övningar, bad och glada upptåg, trodde vi — — —

Mot dagens slut började benen svikta, humöret komma i obalans och svordomarna blev allt tätare och kraftigare. Efter mycket om och men lyckades fänrik G i alla fall hitta en tillräckligt svårtillgänglig förläggningsplats och vi trodde alla att den säregna VA-maten skulle lagas och ätas. Nej minsann, här skulle ett riktigt skärmskydd byggas först. Efter ett par timmars slit och släp förklarades förläggningen beboelig och äntligen fick vi lugna våra knorrande magar.

Mitt i natten väcktes vi av ett illvrål. Alla trodde genast att fi var i busken och i vild fart och oreda besattes eldställningarna. Efter ett par minuter upptäcktes till vår stora förvåning, att någon hade tappat balansen på "stocken". Det fasansfulla vrålet var förståeligt men knappast förlåtligt: det hade stört allas vår ljuva slummer.

När vi följande morgon vaknade och skor och strumpor skulle "apteras", utbröt ett mindre slagsmål om de sönderbrända resterna av det som tidigare varit kronans så förnämliga persedlar — — —

Stridsorientering i mörker blev en ny, strapatsfylld och mindre trevlig bekantskap. Den 15 km långa förflyttningen till cyklarna skulle ske utan hjälp av vägar och stigar. Marschen gick från början gruppvis, men efter ett par kilometer var plutonen återsamlad i ett halvmeterdjupt och till synes milslångt kärr. För att få bukt med de tätt duggande svordomarna över dem som lagt banan, beslöt vi att ta en rast ute i myrmarken och få något värmande inombords. Något uppiggade anträdde vi åter marschen, men efter ett par kilometer var det endast hemlängtan, som fick oss att vada och vackla den återstående sträckan — — —

När vi efter veckans slut åter fick inta den 1800-talsmässiga C-kasern försvann underligt nog de dystra minnena och de lustiga om ock fåtaliga episoderna blev de dominerande.

LöNiBo

Trafikdirigering för cykelstyrkan

*

Vid Stockholms blodbad märktes en markant nedgång på slipsmarknaden.

*

10. KOMPANIET

Chef: kn Måhlén
Stf: lt Lindman

Adj: rustm Jegebrant
Stf: rustm Rönn,
fr o m 1/12 rustm Wendin

Trosspluton
Chef: fj E Jonzon
Instr: rustm K Persson

Stf: rustm Falk

Gruppchefskola

430110-773 Ärfelt, Ljusne
430530-699 Dunder, Strömsbro
440306-753 Grönlund, Gävle
440311-759 Haglund, Hofors
440624-715 Johansson, Krylbo
440906-771 Axner, Norrsundet
440925-759 Mellberg, Åshammar

450111-103 Cedenblad, Huddinge
450130-759 Sjöstrand, Gävle
450430-759 Lernbo, Söderhamn
460106-695 Björklund, Virsbo
460207-145 Jonsson, Bergvik
460421-757 Berglöv, Årsunda
460422-765 Ahrlin, Gävle

Övriga

440923-157 Eriksson, Knypplan
441015-759 Larsson, Gävle
450120-771 Lindqvist, Axmarby
450125-773 Larsson, Järbo
450131-757 Hedén, Hofors
450321-751 Persson, Alfta

450809-775 Persson, Sandviken
450819-771 Zackrisson, Norrsundet
450821- 33 Jonsson, Vällingby
450826-145 Thoresson, Västland
450905-751 Edström, Runemo
450907-779 Nyström, Årsunda

450321-759 Eriksson, Marmaverken
450401-697 Tkatjenko, Skutskär
450411- 35 Ekholm, Stockholm K
450504-753 Larsson, Bollnäs
450526-143 Andersson, Upplandsbodarne
450609-775 Ekstrand, Söderhamn
450614-115 Svensson, Stockholm K
450625-753 Lötberg, Bergvik
450701-757 Johansson, Gävle
450910-751 Ekström, Hofors
450914-775 Gustafsson, Gävle
450918-771 Persson, Kilafors
451014-775 Kring, Edsbyn
451030-733 Hallgren, Jularbo
451101-777 Wallin, Marmaverken
451105-731 Johansson, By Kyrkby
451122-755 Eriksson, Gävle
451130-753 Wiklund, Forsbacka

Anspannspluton
Chef: rustm Wiklund
Stf: fu Östlund

Gruppchefskola
450420-375 Lindberg, Kallhäll
450815-213 Englund, Söderala
451110-755 Hålén, Ockelbo
460308-753 Larsson, Bollnäs
460311-933 Achrén, Folkärna
460323-773 Engman, Kilafors
460713-757 Bodén, Holmsveden
461217-751 Åström, Gävle

Övriga
450111-710 Berge, Älvdalen
450403-753 Östling, Hedesunda
450427-755 Nyström, Oppala
450519-143 Lennartsson, Österfärnebo
450523-753 Sundqvist, Hilleby
450630-753 Vikström, Hofors
450713-751 Eriksson, Ockelbo
450719-753 Lundqvist, Ockelbo
450921-753 Löfstedt, Hudiksvall
451017-757 Persson, Ockelbo
451020-757 Eriksson, Ockelbo
451029-753 Andersson, Bollnäs
451030-751 Linder, Runemo
451031-757 Gustafsson, Hofors
451207-751 Eriksson, N Valbo
451212-759 Pettersson, Lingbo
451223-715 Sundberg, Österfärnebo
451227-685 Larsson, Östersund
460211-751 Andersson, Bollnäs

Sjukvårdspluton
Chef: fj Skytt
Instr: öfu Olshage
Stf: rustm Stålberg

Gruppchefskola
440803-779 Berggren, Järbo
440903-733 Åslund, Krylbo
450207-627 Hultgren, Iggesund
450326- 57 Falk, Johanneshov
450507-775 Olén, Edsbyn
450509-125 Andersson, Södertälje
450731-755 Runmark. Sandviken
450808-757 Carlsson, Gävle
450829- 39 Öhrn, Vällingby
460114-753 Forsberg, Sandviken
460217-763 Åslund, Sandviken
460908-759 Karlsson, Sandviken
461210-773 Sundqvist, Bergvik

Övriga
450131-587 Tommila, Stockholm
450205-715 Johansson, Avesta
450223-263 Karlman, Bromma
450306-751 Claesson, Gävle
450321-215 Nordin, Sollentuna
450415-769 Pettersson, Hagaström
450418-511 Ek, Stockholm
450429-763 Brandt, Söderhamn
450531-757 Johansson, Bollnäs
450702-711 Nilsson, Kallhäll
450703-143 Laurin, Gävle
450804-943 Brolin, Iggesund
450828-763 Nylén, Storvik
450921- 83 Lagerqvist, Johanneshov
451012-673 Andersson, Hägersten
451014-751 Ågren, Oslättfors
451021-773 Olsson, Sandviken
451028-105 Wannerdal, Solna
451030-755 Kivi, Iggesund
451101-773 Karlsson, Gävle
451119- 35 Eidhagen, Mackmyra
451202-695 Pettersson, Krylbo
460319-753 Önneby, Runemo

Rast under motortjänsten: Kjell Zackrisson, Norrsundet, Per Olof Lindqvist, Axmarby, Anders Svensson, Stockholm, Alf Persson, Alfta, Jan Ekholm, Stockholm, Mats Edström, Runemo, Tommy Andersson, Skutskär och Hans Nyström, Årsunda.

STÅENDE LINGONPLOCKARE

Det är en solig eftermiddag i oktober, träden lyser med gulröda löv.

Vid sjukvårdsbaracken står soldaterna uppställda tre och tre enligt rustmästare S order.

— Jaha krigsmän, sätt ihop bårarna!

Soldaterna ur de nio bårlagen får snabbt ihop dem och sårmarkörerna lyfts på. Efter ett femtiotal meter börjar det kännas lite i armarna.

— En sjukvårdssoldat skall kunna plocka lingon stående, ljuder rustmästarens röst.

Vi ser upp mot Åkermans kulle, dit första etappen sträcker sig. Pannan börjar kännas fuktig, då vi tar de första stegen uppför med den omkring 80 kg tunga sjukbåren. Men vi är snart uppe och lossar sårmarkören, som utvilad ser på sina pustande kamrater.

Efter en kort rast fortsätter färden utför, sanden glider under våra marschskor. Det är svårt att hålla balansen.

—Ni skall inte gå som mannekänger! En sjukvårdssoldat skall vara som en gorilla! Varenda fiber i kroppen skall vara spänd, ropar rustmästaren.

Han demonstrerar med sammanbiten min, hur det skall gå till. Vi kommer fram till stenmuren, där båren skall lyftas över. En del lyfter upp sjukbåren och går själva runt.

— Över!

Den ertappade går sakta tillbaka.

— En sjukvårdssoldat skall vara världens snabbaste soldat, skriker rustmästaren.

Och inom några sekunder är bårlaget över.

Tio meter kvar — — — äntligen framme! Vi sätter ner sjukbåren, tar av hjälmen och stridsselen och rättar till utrustningen.

— Rast vila! Vi lägger oss ner i gräset framför sjukvårdsbaracken och ser efter rustmästaren, som med lugna steg går mot mässen.

33 Carlsson

Kom ihåg!

Regementets Dag i Gävle

söndagen 12 juni 1966

KVARTERMÄSTARELEV BLAND KALSTA'TÖSERA

Vi var fjorton färska befälselever från Hälsingarna, som efter "skördepermissen" i somras beordrades till Karlstad, dit vi anlände med spända förväntningar inför det nya regementet och de månader, som stundade på den "förberedande kvartermästarskolan", men naturligtvis också mycket nyfikna på de mångbesjungna "Karlstadstösera" och "sola", som vi då sannerligen inte blivit allt för bortskämda med på I 14. Jag vågar nog säga, att vi blev mest besvikna på den meteorologiska myten "Karlstadssola", som vi snart kunde konstatera var rena bluffen.

Livkompaniets kvartermästarelever i Karlstad. Övre raden från vänster: Claes Kellander, Sture Åström, Gunnar Thorsén. Undre: Lars Spongberg, Tommy Magnusson, Göran Subenko, C-B Ekström, Nils Bexell, Bengt Ekeberg.

Men den svenske soldaten är ju som bekant inte bortklemad med vackert väder, och den bataljonsövning, som inledde vårt nya liv i busken, går till krigshistorien som den våtaste bland de våta, flottans övningar inräknade. Det var, inom parentes sagt, denna övning, som fick många av oss att undra, varför vi sökt till utbildningen på I 2. Skolan döptes raskt av soldathumorn till "kvarterjägarskolan", en benämning som dock snart under det kommande "busklivet" kom att ändras till först "kvartergrävarskolan" och sedan "pedalmästarskolan", allt i omedelbar anslutning till utbildningsprogrammets successivt fortskridande förändringar.

Vi vande oss emellertid snabbt vid den omväxlande utbildningen. Den ena dagen gällde det att lära sig måtten på arméns fältkistor, nästa dag reparation av traktorer eller kokning av mannagrynsvälling. Mesta tiden har vi emellertid tillbringat i lektionssalarna, ty det är förvisso inte litet, som en kvartermästare skall kunna klara av. "En kvartermästare skall kunna litet om allting", framhöll ett av våra befäl, och han kommer nog inte så långt ifrån sanningen.

"Kungl. Wermlands Reg:s musikkår" förtjänar ett omnämnande i sammanhanget. "När maten är som sämst, är musikkåren som närmast", heter det här, och står det stekt sill på matsedeln, hörs det alltid svängiga toner från matsalen. Två gånger i veckan hjälper oss vanligen musikkåren att "spela ner maten", och vid dessa tillfällen blir nog även den mätt, som i ortspressen stod bakom annonsen "Ätlig potatis upphittad på I 2".

Avslutningsvis kan avslöjas, att av de fjorton befälseleverna från Hälsingarna har det bildats ett sammansvetsat gäng, som håller samman i vått och torrt, och inom vilket ett enastående kamratskap råder. Det har t. o. m. gått så långt att vi accepterat 179 Igglunds snarkningar...

520 Wickberg

*

En präst kommer cyklande utan att hålla i styret.
En polis dyker upp och ropar:
— Hallå där, det är förbjudet att cykla utan att hålla i styret.
— Gud styr mig.
— Jaså, ja då bler det ännu värre; man får inte vara två på en cykel.

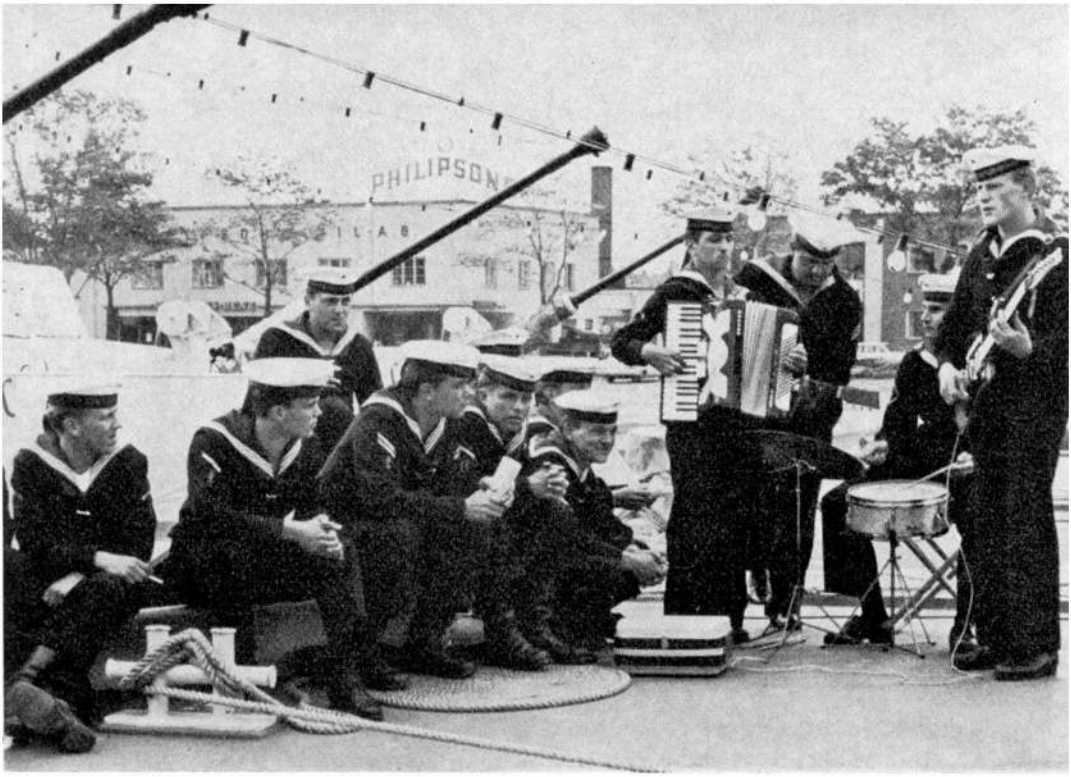
Svensk amazon

På högvakt

I gasmask

Tyska flottister i sta'n

Hemvärnaren

Samövning med helikopter

Klart för bärgning

Pansarskott över Gavleån

Säckparad vid utryckning

I FÄDRENS SPÅR
FÖR FRAMTIDS SEGRAR

Still going strong är ett ofta slitet uttryck i sportspalterna. När det gäller regementets orienterare och fälttävlare kan det med fog användas. Både i hemmaterrängen, i det civila och militära idrottsdistriktet och i rikssammanhang har våra fältidrottare hållit sig mycket väl framme och befäst regementets ställning som ett av de främsta i landet — kanske det allra främsta — inom fältidrotten.

I både civila och militära *orienteringstävlingar* finner man således genomgående våra skärmletare högt upp i prislistorna, av förståeliga skäl högre upp i de militära sammanhangen. Några av de främsta prestationerna är värda ett särskilt omnämnande.

Individuellt torde Karl-Erik Björks mästerskap i yngre oldboysklassen vid MM i orientering i Sollefteå vara värt den högsta poängen. Genom sina övriga framgångsrika bedrifter i skärmletandet får han utan tvekan utnämnas till årets "bäste soldat" i orientering.

I lagtävlingarna står som främsta prestation en 3:e placering i armémästerskapet i budkavle i trakten av Strängnäs. Laget besod av — i sträckordning: kn B Nilsson, fj E Jonzon, lt K-E Björk, fu J Castell och serg S Fors. Endast sex sekunder skiljde till 2:an, Svea livgarde.

Det var väl sedan helt i sin ordning att andra MID:s nattorientering och budkavle helt dominerades av de våra. Dubbelseger i seniorklass, 4:e plats i oldboysklass samt 2:a och 4:e plats i juniorklass blev facit på budkavlen. I nattorienteringen blev det guldpeng för senior/oldboys och silver för juniorerna.

På fälttävlansfronten kan regementet även detta år ståta med ett militärmästerskap: det andra i följd. Förra gången guldet gick till hälsingarna var 1963. Årets triumf hemfördes av löjtnanterna Karl-Erik Björk och Evert Danielsson samt fänrik

Benny Gustavsson med de individuella placeringarna 2—5—11. Hårsmånen efter — på 12:e plats — kom fänrik Erik Olsson. På distriktsplanet har fältidrottarna helt dominerat.

SM i fälttävlan blev — i den hårdare konkurrensen — en lika stor framgång med silverplats som resultat. Kapten Bengt Nilsson, löjtnanterna K-E Björk och Evert Danielsson svarade för prestationen; individuella platser: 6—13—27. I dessa kraft- och precisionsprov kan regementet nu visa en ypperlig meritlista under de senaste åren. Eller vad sägs om SM-lagplaceringarna 3—1—4—2 åren 1961—63—64—65 och MM-titeln i lag 1963 och 1965.

Militärmästarlaget i fälttävlan 1965: fänrik Benny Gustavsson, löjtnanterna Evert Danielsson och Karl-Erik Björk.

Även i den militära femkampen — där fänrik Rolf Svanbom varit den drivande kraften — har goda framgångar nåtts. Själv tog han hem mästerskapet både på regementet och inom II. MID och vid armémästerskapen för värnpliktiga i Uppsala hemfördes en hedersam 4:e placering av våra Svanbomtränade grabbar, bland vilka Nils Göran Fischerström gjorde bäst ifrån sig med en bronsplats. Lagmästerskapet i II. MID föll som en mogen frukt till regementet genom de två nämnda — Svanbom/Fischerström — med överfurir Bertil Munther som god 3:a i slutprotokollet.

Till glädjeämnena på idrottssidan hör också en liten men naggande god återväxt, som redan börjat visa framfötterna i större sammanhang. Kvartetten Benny Gustavsson—Göte Winberg—Jan Castell—Jan Larsson kommer säkert att låta tala

om sig ytterligare. En kvartett av årets värnpliktiga har väl hävdat sig i olika tävlingar och verksamt bidragit till poängplockningen. Kenneth Sundström, Sala, Valter Johansson, Jäderfors, Urban Olmårs, Alfta och Göran Kloow, Avesta får vi säkert se högt upp i de civila prislistorna, om de forsätter som hittills.

Inom *skytteföreningen* tränar och tävlar en liten och trogen skara, som fortfarande ger regementet ett gott skyttenamn. Om någon skall nämnas före de andra, torde rustmästare Sven Jonsson — säker och all round på alla tre vapnen — vara regementets starkaste kort. Men skytteföreningen måste tillönskas — och satsa på — en snar och välbehövlig rekrytering för att kunna hålla sin ställning och helst nå än bättre resultat.

Sven Bratt

RESULTATFACIT

JANUARI

Nyårssaluten, gevär

Klass F 5: 1. fj T Järnkrok; 2. fj K. Apelgren; 3. kn E Persson.
Klass F 4: 1. fj R Berlin; 2. öfu I Fredman; 3. fman A Karlsson.

Kretsfältskjutning, gevär, Hillevik

Klass F 5: 8. fj A Hjelm; 10. fj Järnkrok; 11. fj K Apelgren.
Klass F 4: 2. fj R Berlin; 4. öfu I Fredman; 6. rustm S Jonsson.

Kretsfältskjutning, gevär, Kratte masugn

Klass F 5: 8. kn Persson; 9. fj A Hjelm; 12. fj T Järnkrok.
Klass F 4: 2. fj R Berlin; 17. öfu I Fredman; 19. fman H Eriksson.

FEBRUARI

Militärmästerskap på skidor, Kiruna

15 km:
Off: 6. fk E Olsson.
Uoff: 7. fj H Lindström; 13. serg E Albertsson.
Vpl: 17. T Persson; 53. G Olsson; 75. L Johansson.
Lag: 4. I 14 (Olsson, Lindström, Albertsson, Persson och Olsson).
Patrulltävlan, 25 km: 3. I 14 lag 1 (fk E Olsson, fj H Lindström, vpl T Persson och O Simonsson); 19. I 14 lag 2 (kn J Måhlén, serg E Albertsson, vpl E Brickman och L Johansson).

II. MID fälttävlan på skidor, Östersund

Sen: 7. fk B Gustavsson; 9. fk E EOlsson; 27. serg Ö Andersson.
Y oldb: kn B Nilsson; 7. lt K-E Björk; 16. fj E Jonzon.
Vpl: 2. S Persson; 6. L Johansson; 10. E Brickman.
Lag, befäl: 3. I 14; Lag, vpl: 2. I 14.

RegM skidstafett 10×3 km

1. 10. komp; 2. 4. komp; 3. 5. komp.

RegM skidlöpning
Ä oldb: 1. fv Å Julander; 2. fj E Jonzon; 3. fj R Hälsingdal.
Y oldb: 1. fj H Lindström; 2. kn B Nilsson; 3. kn R Wiebe.
Sen, vpl: 1. vpl 94 Simonsson, 10.; 2. vpl 79 Åhrlin, 4.; 3. vpl 204 Olsson, 5.; 4. vpl 331 Warner, 7.
Sen, bef: 1. fk B Gustavsson; 2. öfu Höglund; 3. fk S Östblom.
Jun, bef: 1. krp R Stödberg; 2. krp A Lundberg; 3. krp E Hedin.

RegM skidskytte
Kpist: 1. 518 Fröroth, 4.; 2. 204 Olsson, 5.; 3. 201 Gustavsson 6.
Ag: 1. 11 Frölander, 7.; 2. 13 Eriksson, 7.; 3. 16 Persson, 7.
Bef: 1. kn B Nilsson; 2. fj H Lindström.
IS I, BSI: 1. krp E Hedin; 2. krp C Ögren; 3. krp J Larsson.
Lag: 1. 10. komp; 2. 4. komp; 3. 7. komp.

Kompanitävlan, skidskyttemärkesprov
1. livkomp, 2,37; 2. 10. komp, 2,17; 3. 5. komp, 1,82.

Kompanitävlan, skidlöparmärkesprov
1. 10. komp, 1,8; 2. 5. komp, 1,63; 3. 7. komp, 1,58.

RegM hockey-bockey
1. 7. komp; 2. 9. komp; 3. 4. komp.

RegM handboll
1. 4. komp; 2. 3. komp; 3. 7. komp.

Kretsfältskjutning, gevär, Valbo
Klass F 5: 5. fj T Järnkrok; 7. thv C Carlsson; 8. kn E Persson.
Klass F 4: 6. rustm S Jonsson; 9. fj R Berlin; 19. fman A Karlsson.

Kretsmästerskap, fältskytte, gevär, Gävle
Klass F 5: 7. kn O Rydvall; 12. fj T Järnkrok; 15. kn E Persson.
Klass F 4: 4. rustm S Jonsson; 10. öfu I Fredman; 11. fj R Berlin.

I 14 Skf mästerskap, fältskjutning, gevär
1. kn O Rydvall; 2. fj T Järnkrok; 3. rustm S Jonsson.

MARS

Jubileumsfältskjutning, gevär, Järbo
Mästerskap: 3 kn E Persson; 52. fj K Apelgren; 75. kn O Rydvall.
Klass F 5: 2. kn E Persson; 53. fj K Aplegren; 78. fj A Hjelm.
Klass F 4: 4. fj R Berlin; 51. rustm S Jonsson.

Riksfältskjutning, gevär, på skidor, Söderhamn
64. kn O Rydvall; 81. kn E Persson.

NOVOS, Sollefteå
Lag: 3. I 14 (mj Å Bendrik, kn S Bratt, J Måhlén, G Fredriksson, R Wiebe, S Söderpalm-Berndes, lt K-E Björk, T Uhlin, E Danielsson, fk E Olsson, R Svanbom, B Gustavsson, K-G Arnborg, S Östblom.

APRIL

Fältskjutning, kpist, Ockelbo
Klass A: 5. öfu I Fredman; 12. krp L Lindeberg; 19. krp L Nilsson.

Gränsträffen i Hofors
Sen A: 2. B Nilsson; 6. K-E Björk; Sen B: 21. E Olsson; 42. J Castell.
Y oldb: 55. G Karlsson; Ä oldb: 6. E Jonzon.

Prisutdelning till nya furirerna efter avslutad skola: fr. h. Jan Castell, Tommy Hedin och Lars Lundberg tillsamman med lärarna: adjunkt Hans Gustavsson, fanj Nils Svacke, skolchefen kapten Bengt Nilsson och adjunkt Sture Nilsson.

MAJ

Vårfälttävlan, befäl

1. lt K-E Björk; 2. mj J Wickbom; 3. kn B Nilsson; 4. fu J Castell.

DM fälttävlan

Sen: 1. B Nilsson; 3. K-E Björk.
Oldb: 1. G Fredriksson; 2. E Jonzon.
Jun: 1. B Larsson; 2. K. Lundström; 3. J Castell.

Arne Nordkvists minne, Bergvik

Y oldb: 3. K-E Björk; 8. B Nilsson; Ä oldb: 10. E Jonzon; 28. H Lindström.

Vårorientering, Norrsundet

Sen B: 3. B Gustavsson; Ä oldb: 4. E Jonzon; 14. H Lindström.
Y oldb: 2. K-E Björk; 8. B Nilsson.

Faxeträffen i Söderhamn

Sen. B: 25. J Castell; Y oldb: 4. K-E Björk; 41. G Karlsson;
Ä oldb: 18. H Lindström.

I 14 Skf mästerskap, fältskjutning kpist

1. fj K Apelgren; 2. fj E Jonzon; 3. öfu I Fredman.

Fältskjutning, kpist, Gävlebukten

Klass H: 6. fj K Apelgren; 34. fman H Eriksson; 38. fj E Jonzon.

Förbundsmästerskap, fältskjutning kpist
2. fj K Apelgren; 17. fman H Eriksson; 20. fj E Jonzon.

Kretsmästerskap, fältskjutning kpist
1. rustm S Jonsson; Lag: 2. I 14 Skf (S Jonsson, T Järnkrok, L P Gustavsson).

Gästrikemästerskap, skolskjutning gevär
2. fj A Hjelm; 11. fj K Apelgren; 14. fj T Järnkrok.

Elitpokalen, skolskjutning gevär
Klass S 5: 1. fj T Järnkrok; 21. fj K Apelgren; 41. fj R Berlin.

I 14 Skf mästerskap, skolskjutning kpist
1. kn E Persson; 2. kn B Nilsson; 3. fj K Aplgren.

JUNI

MM fälttävlan, Kristinehamn
Sen: 2. lt K-E Björk; 5. lt E Danielsson; 12. fk B Gustavsson; 13. fk E Olsson.
Lag: 1. I 14.

Flergrensstafetten
Korpklass: 1. SJ, Gävle; 2. AGA IF; 3. Konsum Alfa.
Militärklass: 1. 6. komp/I 2; 2. 9. komp/I 14; 3. 5. komp lag 1/I 14.

SM fälttävlan
Sen. 6. B Nilsson; 13. K-E Björk; 27. E Danliesson; 44. E Larsson.
Lag: 2. I 14 lag 1 (B Nilsson, K-E Björk, E Danielsson).

II. MID budkavleorientering, Östersund
Sen: 1. I 14 lag 2 (serg G Winberg, fk B Gustavsson, lt E Danliesson).
2. I 14 lag 1 (kn B Nilsson, lt K-E Björk, serg E Larsson).
Oldb: 4. I 14 (fj H Lindström, rustm G Karlsson, fj E Jonzon).
Jun: 2. I 14 lag 2 (vpl Olmårs, Nyhlén och Kloow; 4. I 14 lag 1 (vpl Åslund, Westlund och Johansson).

II. MID mästerskap, skjutning
Gevär: 3. rustm S Jonsson; 9. fj T Järnkrok; 25. fj R Berlin; Lag: 5. I 14.
Kpist, fältskj: 1. fj R Berlin; 4. öfu I Fredman; 10. kn E Persson; Lag: 1. I 14.
Pistol, duell: 3. rustm S Jonsson; 6. fj T Järnkrok; 31. kn E Persson; Lag: 4. I 14.

JULI

RegM fotboll
1. livkomp; 2. 8. komp; 3. 3. komp; 4. 10. komp.

RegM fri idrott
100 m: 1. 9 Hibell, 9. komp; 2. 205 Finnström, 3. komp.
400 m: 1. 9 Hibell, 9. komp; 2. 104 Jansson, 5. komp.
1500 m: 1. 9 Hibell, 9. komp; 2. 124 Lindblom, 5. komp.
5000 m: 1. 140 Fahlén, 5. komp; 2. 8 Bodén, 10. komp.
Spjut: 1. 114 Åberg, 5. komp; 2. 101 Hedin, 5. komp.
Kula: 1. 146 Persson, 7. komp; 2. 204 Eklund, 5. komp.
Höjd: 1. 211 Nordlund, 5. komp; 2. 3 Olsson, 7. komp.
Längd: 1. 211 Nordlund, 5. komp; 2. 104 Jansson, 5. komp.
Stafett 4×100 m: 1. livkomp; 2. 3. komp; 3. 9. komp.

RegM hinderlöpning, lilla banan
1. 211 Nordlund, 5. komp; 2. 103 Alftberg, 5. komp; 3. 202 Söderström, 5. komp.

Gävleborgs SkF sommartävling
Mästerskap, kpist: 1. kn B Nilsson; 3. kn E Persson; 4. fj K Apelgren.
Klass F 5, gevär: 1. kn E Persson; 5. fj T Järnkrok; 47. fj A Hjelm.
Klass F 4 gevär: 2. fj R Berlin.
Klass S 5, gevär: 17. tvm C Carlsson; 32. fj R Berlin; 36. fj T Järnkrok.

AUGUSTI

RegM militär femkamp
1. fk R Svanbom; 2. vpl G Fischerström, 5. komp; 3. vpl G Svanberg, livkomp.

RegM hindersimning
1. vpl G Svanberg, livkomp; 2. vpl K Sundström, 5 komp; 3. vpl G Fischerström, 5. komp.

II. MID militär femkamp, Gävle
1. fk R Svanbom; 2. vpl G Fischerström; 3. öfu B Munther.
Lag: 1. I 14 (Svanbom, Fischerström, Munther).

MM militär femkamp, Kristianstad
33. fk R Svanbom; 44. vpl K Sundström; 47. vpl G Fischerström;
54. vpl G Svanberg.
Lag: 13. I 14 (Svanbom, Sundström, Fischerström).

Kretsmästerskap, skolskjutning, gevär
3. fj T Järnkrok; 6. tvm C Carlsson; 14. fj K Apelgren.

MM orientering, Sollefteå
Sen: 41. lt E Danielsson; 58. serg G Winberg; 84. fk B Gustavsson.
Jun: 10. vpl G Kloow; 28. fu J Castell; 29. vpl H Johansson.
Oldb: 1. lt K-E Björk; 12. kn B Nilsson; 24. mj J Wickbom.
Lag: 13. I 14.

AM militär femkamp för vpl, Uppsala
3. vpl G Fischerström; 35. vpl G Svanberg; 45. vpl K Sundström;
70. vpl O Hedqvist.
Lag: 4. I 14 (Fischerström, Svanberg, Sundström).

Valbo AIF:s orientering
Sen B: 6. J Castell; 35. J Höglund, Ä oldb: 19. E Jonzon; 36. H Lindström;
Y oldb: 14. B Nilsson; 23. K-E Björk; 26. J Wickbom.

Storviks nattorientering
Sen B: 13. B Gustavsson; 34. G Winberg; Y oldb: 10. B Nilsson.

Högbo AIK:s orientering
Sen B: 5. J Castell; 8. G Winberg; 11. B Gustavsson; 25. S Fors; Y oldb: 2.
B Nilsson; 14. J Wickbom; 28. K-E Björk; Ä oldb: 30. H Lindström.

SEPTEMBER

II. MID fälttävlan, Östersund
Sen: 2. lt E Danielsson; 3. serg A Romson; 6. serg S Fors; 13 fk B Gustavsson.
Oldb: 1. kn B Nilsson; 2. lt K-E Björk; 3. mj J Wickbom; 19. rustm G Karlsson.
Vpl: 3. K-J Vestlund; 11. K-G Jansson; 15. U Olmårs; 19. H Johansson.
Lag, sen/oldb: 1. I 14 (Nilsson, Danielsson, Romson, Björk, Wickbom).
Lag, vpl: 3. I 14 (Vestlund, Jansson, Olmårs).

RegM terränglöpning 5 km
1. 140 Fahlén, 5. komp; 2. 8 Bodén, 10. komp; 3. 309 Bergström, livkomp.
Lag: 1. livkomp; 2. 5. komp; 3. 3. komp; 4. 6. komp.

DM orientering, Gästrikland
Sen A: 34. S Fors; Y oldb: 4. K-E Björk; 8. B Nilsson; 31. J Wickbom.

I 14 Skf föreningsmästerskap, skolskjutning, gevär
1. fj T Järnkrok; 2. fj A Hjelm; 3. tvm C Carlsson.

OKTOBER

II. MID nattorientering, Sollefteå
Sen: 2. serg S Fors; 5. fu J Larsson; 7. lt E Danielsson; 16. fu J Castell.
Oldb: 1. lt K-E Björk; 2. kn B Nilsson; 3. mj J Wickbom.
Jun: 1. vpl K Sundström; 6. vpl H Johansson; 10. vpl K Åslund;
11. vpl K-S Jansson.
Lag, sen/oldb: 1. I 14 (Fors, Björk, Nilsson, Wickbom, Larsson).
Lag, jun: 2. I 14 (vpl Sundström, Johansson, Åslund).

RegM simning
100 m frisim: 1. 201 Sundström, 5.; 2. 204 Svanberg, liv.
200 m bröstsim: 1. 204 Svanberg, liv; 2. 122 Eriksson, 6.
Lagkapp 10×50 m: 1. 5. komp; 2. livkomp.

RegM fälttävlan
Ä oldb: 1. fj E Jonzon; 2. fj H Lindström.
Y oldb: 1. kn K-E Björk; 2. lt B Nilsson; 3. fj O Skytt.
Sen: 1. lt E Danielsson; 2. serg S Fors; 3. fk B Gustavsson.

Ettan och tvåan vid RegM i hinderlöpning: Esbjörn Nordlund, Gävle (t. v.) och Hans Alftberg, Edsbyn.

RegM nattorientering

Sen: 1. vpl 232 Johansson, 5. komp; 2. G Kloow, livkomp; 3. kn B Nnlsson; 4. serg S Fors; 5. fu J Castell.
Ä oldb: 1. fj E Jonzon; 2. mj Å Bendrik; 3. fv R Sjöström.
Y oldb: 1. kn E Persson; 2. fj O Skytt; 3. kn S Åkerman.
Jun: 1. fu J-O Svenneke; 2. fu E Hedin.

MO IK nattorientering

Y oldb: 4. K-E Björk; 7. B Nilsson; Sen B: 2. J Castell; 15. G Winberg; 25. J Larsson.

Gruppfälttävlan

1. Grupp Sandberg, livkomp; 2. Moberg, 8. komp; 3. Kloow, livkomp; 4. Sundström, 5. komp; 5. Lindberg, livkomp; 6. Hedlund, 7. komp.

Segrarna i gruppfälttävlan 1965. Nedre raden fr. v.: Rolf Dahlström, Gävle, Urban Olmårs, Alfta, Svante Skoogh, Hedesunda, Lars Gustavsson, Stockholm. Övre raden fr. v.: Urban Bergsten, Bergby, Hans Sandberg, Överhärde (gruppchef) och Kenneth Westberg, Gävle.

DM i budkavle, Gästrikland

Sen: 8. I 14 IF (G Winberg, J Castell, E Danielsson).
Oldb: 1. I 14 IF (K-E Björk, E Jonzon, B Nilsson).

DM nattorientering, Gästrikland

Sen: 15. G Winberg; Y oldb: 1. K-E Björk; 4. B Nilsson.

RegM orientering
Ä oldb: 1. fj E Jonzon; 2. fj H Lindström; 3. kn S Bratt.
Y oldb: 1. kn K-E Björk; 2. fj O Skytt; 3. kn B Nilsson.
Sen: 1. fk B Gustavsson; 2. fu J Castell; 3. lt E Danilesson.
Vpl: 1. 201 Sundström, 5 komp; 2. 244 Olmårs, livkomp; 3. 113 Åslund, 8. komp.
Lag, plut: 1. Pvplut/liv; 2. Skplut/liv; 3. BSI/liv.
Lag, komp: 1. Livkomp; 2. 5. komp; 3. 6. komp.

Förbundsskjutning, kpist
Klass A 4: 2. kn E Persson; 3. kn B Nilsson; 7. fman H Eriksson.

NOVEMBER
I 14 IF mästerskap, orientering
Sen: 1. lt E Danielsson; 2. fu J Larsson; 3. fu J Castell.
Y oldb: 1. kn K-E Björk; 2. kn B Nilsson; 3. fj O Skytt.
Ä oldb: 1. fj H Lindström; 2. fj E Jonzon; 3 kn S Bratt.
Jun (BSI): 1. H Sjöstrand; 2. J Nordlund; 3. J Holum.

Kretsfältskjutning, gevär, Gävle
Klass F 5: 12. fj T Järnkrok; 19. fj K Apelgren.
Klass F 4: 2. fj R Berlin; 12. rustm S Jonsson; 15. fman H Eriksson.

Officerskårens vandringspriser i skjutning
Kg: 1. kn O Sundberg; 2. kn E Persson; 3. mj J Wickbom.
Kpist: 1. kn E Persson; 2. lt E Danielsson; 3. kn K-E Björk.
Gevär: 1. kn E Persson; 2. kn B Nilsson; 3. mj J Wickbom.
Fockska kannan: 1. kn P Pauhlsson; 2. kn E Persson; 3. mj J Wickbom.

Befälskårernas skjutning: Ehrenborgska vandringspriset
1. fj K Apelgren (erövrat priset för alltid).

DECEMBER
RegM handboll
1. 10. komp; 2. livkomp.

Fältskjutning, gevär, Järboknallen
Klass F 5: 29. fj T Järnkrok; 49. kn E Persson.
Klass F 4: 11. öfu I Fredman; 21. fman H Eriksson; 31. fj R Berlin.

Månadsprisskjutningar, gevär
Klass S 5: 1. fj K Apelgren; 2. tvm C Carlsson; 3. öfu I Fredman.
Klass S 4: 1. fman H Eriksson; 2. fj E Jonzon; 3. fman O Ek.

FORTSÄTT med prov för

Riksidrottsförbundets allmänna idrottsmärke

efter avslutad rekryttjänstgöring

Repen

Tidning för I 14:s repförband

21 september 1965

Inne vara inne i höst

Oss repgubbar emellan

Nu har vi även Råttan på "repet"

Nu har det hänt. Den särklassigt förnämsta repomgången genomtiderna har ryckt in. Modige, tappre män har kallats under de blå-gula dukarna. Så här — det kan man nästan garantera — dukar man i varje fall inte under.

Vad befälsomgången beträffar kan den rapporteras som den friskaste, sundaste och (Vågar vi kanske hoppas?) hyggligaste i modern tid. Från "fältlasarettet" i Marma rapporteras inte ett enda magnecylfall på 10 dygn!

Vad mände bliva!

Rep-Postens specielle vän och skarpa öga i Marma-kvarteret, Nilsson, har meddelat, att dom halstrade nejonögonen i Älvkarleby är toppen. Fullt rekommendabla som tilltugg, säger Nilsson. Som fö har ögonen med sig...

Det är rått, säger Nilsson vidare. Då inte med tanke på fisken. Utan på kamraten som häromdan skrek efter skarpa skott. I avsikt att döda!

Nilsson, det vill vi berätta, är en fridens man. En sån som inte ens skulle ge sig på den riksbekanta lilla flugan.

Fast nu gällde det förstås en råtta. En früek rackare till på köpet. Som gått till anfall mot Nilssons kompis. Vilken i sin tur både är städare på logementet — och ärligt förbannad.

Råttrackarn bet sig fast (!) i kvasten häromdan, då kompisen skulle sopa framför den egna dörren. Det var då som kompisen tappade humöret. Och vrålade till om skarpa skott.

Det är rått. Att döda, sa Nilsson. Som hörde skriken. Och som trodde, att kompisen var den för misshandeln utsatte.

Råttan! Röt kompisen. Jag ska skjuta'n. Var farao är skotten!

Nu har Nilsson för att liksom skona båda sidor, lett råttan in på andra vägar. Extra förplägnad har placerats vid kasernens ena knut.

Det är rått att döda. Även om det nu bara gäller en råtta, vidhåller fridsamme Nilsson.

Men i dag, det kan vi avslöja, i dag äter råttan sin sista måltid i denna världen. Anledningen därtill är att kompisen avslöjat Nilssons lilla bedrägeri. Och lagat så att det liksom kommit litet extra lök på laxen...

SINGEL

Nytt vapen:

SEX-BOMBEN

HEMLIGT

kändisar

knogade i buskarna, framför allt många idrottsprofiler.

Där sågs tex Sandvikens skickliga handbollstrio **Kalle Löfgren, Kjell Karlsson** och **Bengt Rönn Romson**, Hofors, var en bra kille

Fotbollsspelaren **Kurt Klippel**, Gävle, var glad över att manövern var förlagd till Umeåtrakten. Han

Ett par hockeylirare: **Håkan Wickberg** och **Lasse Bylund**, Brynäs och Gävle. Bylle mc-soldat, ofta med **Anders Nordin** på pallen.

Alla har träffat

ÄVERT va' namnet, I 14:s gladaste veteran. Spjuver som fått många en grårock att skratta.

ROLIGH PÅ KU

Han är Ävert
Från överstar
Joo, det är ril
det vara. Ävert
har satt upp de
Ävert heter
Kungsbäck är

Ävert, han kän
ansikten vid d
många fler är f
känner hans ...
Rolighetsminis

☆ GRAT

Främst har
Ävert 25-års
"Bäck„ i år
utrustningsdi
rit speciellt
den inryckar

Det är vä
militären s
munter till
minns. Dä
magsyran
säga:
— Veee

Varpå baka, f det k a till ...

Milit
närma
-26 oc

— Ber
Lä
in

Vem vill betala fiolerna?
Musikfurir

Svar: Så vitt vi vet är det ingen som felar.
Red.

Hade vid förra repmöte mitt gasmask I. Nu har befallet förklarat, att jag ska ha gasmask II. Kan mitt ansikte ha förändrats så?
"Gasmask på"

Svar: Troligen. Håll masken!
Red.

KILLAR MED SKÄRPA REGNREKORD vid bataljonsövni

"Gästrikland är inget landskap, det är en långgrund sjö".

Tänk ...

Sven Dufva visst finns han

I likhet med vad som en gång hände Sven Dufva gavs under manöverns första dagar order till brigadstabens vaktpluton, att bevaka "bakre bommen".

Ingen djävul skulle släppas över bron — eller som i det här fallet — förbi bommen!

Hälsingarna är ett pålitligt släkte. Som vet att lyda order.

Sannolikt har också i många år framåt den skogsarbetare, som sent en kväll stoppades vid bommen — på väg hem till de sina — I 14-soldaternas bistra miner kvar på nätthinnan.

Han ska länge minnas den natt, då han efter, flerfaldiga misslyckade försök att "komma igenom", tvingades tillbringa natten i det fria. Fjärran sina anhöriga i "kojan" ...

Sven Dufva Visst finns han.

Nilsson (kvarglömd) hotar lämna in

Öppet brev till generalen

Snälla, generalen!

Vart har egentligen Klas tagit vägen?

Han har varit så hemlighetsfull på slutet. Och så har han inte varit hemma på en hel vecka.

Hade jag bara anat, att det var på det h ä r viset karlarna skulle bete sej i det militära — ja, då hade då i varje fall inte K l a s fått vara med!

Nu frågar jag: Vem bär egentligen ansvaret? För att dom håller sig i skinnet. Och inte bara lämnar oss fruar i sticket. Och sticker.

Aldrig har jag sett på maken!

Men kommer han hem nu, ska jag inte titta snett på honom för det. För då vet jag, att generalen har gjort sitt.

Och så är det så, att om man bara river i åt Klas, då lyder han som ett skott. Det brukar aldrig vara några problem hemma.

Så generalen behöver inte vara orolig.

Tackar på förhand
Anna

ETT FINT SLUTBETYG

Bra gjort Gert

Mc-soldaten Gert Halling, (bilden) Gävle, är värd en extra honnör för sin räddningsbragd i samband med en brand i Nyåker.

Under ett patrulluppdrag upptäckte han att brand utbrutit i en villa. Ägaren till fastigheten hade sprungit in i huset och blivit kvar där. Halling störtade in och fann mannen medvetslös i köket och lyckades släpa honom ut ur det då nästan övertända huset.

Bra handlat av en bra soldat.

RepPosten

Ansvarig utgivare:
Konsulent Göte Larsson
I redaktionen:
Lars M. Ericson
Lars Wiklund

Tryckt på Arbetarbladet
1965

SOM PRESSOFFICER MED FN PÅ CYPERN

Någon har sagt att FN-tjänsten och den internationella militära idrotten är de enda möjligheter vi har att göra PR för vår krigsmakt. Vikten därav får inte underskattas.

Omvänt har vi här hemma glädje och nytta av rapporter från de utländska "fronterna". Redaktör Arne Friberg, Gefle Dagblad, kapten i reserven på Lv 5, Sundsvall, ger oss några glimtar från Cypern, där han tjänstgjort som pressofficer under sex månader 1965 och dit han återvände i januari 1966 för fortsatta uppdrag.

Cypern — Aphrodites ö — i östra Medelhavet, är ungefär tre gånger så stor som Gotland. Av c:a 600.000 människor är 80 % grekcyprioter och 18 % turkcyprioter; bland de resterande 2 % finns bl. a. armenier.

Ön är av vulkaniskt ursprung och har två längsgående bergskedjor i öst-västlig riktning: en i norr och en i söder. Däremellan går den s. k. Nicosiadalen från huvudstaden i mitten av ön österut till hamnstaden Famagusta. Den sydliga kedjan heter Troodosbergen och där finns under vintertiden, december —mars, gott om snö! På tre fullt moderna turisthotell kan man hyra en komplett skidutrustning för sex kronor per dag. Ungefär två och en halv timmes bilfärd därifrån badar man i Medelhavet.

Landet är bördigt med bl. a. apelsiner, citroner, bananer, persikor, meloner och vindruvor, som mognar "efter" varandra. Det börjar med apelsinerna ungefär i december.

FN har c:a 6.000 man placerade på Cypern sedan april 1964 för att som det heter "försöka få en återgång till normala förhållanden igen". Sverige har haft en bataljon där i stort sett hela tiden. Den första kom direkt från Kongo, när uppdraget där ansågs slutfört.

Att vara pressofficer vid den svenska bataljonen är en mycket intressant och stimulerande uppgift med bland annat tjänstgöring på det internationella presshögkvarteret i Nicosia. Civil chef är en mexikan, militär dito en engelsk överste. Vidare två press-sekreterare, en filippin och en vietnames, grektolk personifierad av en stor italienare, en turktolk som är perser samt sex pressofficerare, en från varje kontingent i FN-styrkan. Det var ett FN i miniatyr med ett fantastiskt gott samarbete!

Det finns ett 20-tal utländska journalister och fotografer stationerade på Cypern, som gör dagliga besök på presshögkvarteret för att få senaste nytt. "Mellan kl. 19.00 och 19.45 kraftig skottlossning vid höjden N Ambelikou. En grekcypriot dödad. Bägge sidor förnekar att de börjat striden . . ."

Den svenska bataljonen omfattar knappt 1.000 man, fördelade på stabskompani och tre skyttekompanier. Svenskarna är sedan drygt ett år förlagda i Famagustaområdet och svarar för bevakning och patrullering av i stort sett en tredjedel av Cyperns yta med hamnen i Famagusta som huvudmål.

Uppgifterna är mångskiftande. Utöver ren posteringstjänst — t. ex. på murarna vid Old City i Famagusta förekommer vidsträckta patrulleringar företrädesvis med de små engelska "scout-cars" Ferrets. Men även våra egna KP-bilar kommer väl till pass vid många tillfällen och injagar stor respekt, där de visar sig.

Författaren framför svenska huvudkvarteret vid Famagusta

Utöver de rent militära uppgifterna finns även andra av rent civil karaktär. Vår sjukvårdspersonal står alltid till förfogande och det är många utryckningar, som gjorts av den svenska ambulansen, till någon avlägsen bergsby för att bistå en svårt sjuk eller skadad cypriot. Malariabekämpning förekommer också inom vissa misstänkta områden. Det finns också en s. k. joint-patrol, som besöker byarna och kontrollerar livsmedels- och drivmedelsläget samt övervakar skördearbetet, när den tiden är inne. Allt detta med ett mål: att söka skapa normala förhållanden igen.

En svensk civil polisgrupp på 40 man har rent polisiära uppgifter, dvs. biträder den cypriotiska polisen vid bl. a. trafikolyckor och förseelser av skilda slag. Den övervakar även kontrollen vid s. k. check-points, där turkcyprioter visiteras vid in- och utgång.

Svensk FN-soldat på vakt vid hamnen i Famagusta

Den svenske FN-soldaten på Cypern har en prima utrustning (svenskt helylle), som står sig ypperligt jämförd med övriga länders. Han har en hygglig förläggning, som han själv medverkat till att göra så trivsam som möjligt enligt svenskt repövningsmönster. Givetvis kan det många gånger uppstå problem av skilda slag, som hygieniska, vattenfrågan etc. Tjänsten är dräglig, ibland naturligtvis enformig, när man tvingas ligga i "busken" sex veckor i stöten. Men underligt nog trivs grabbarna utmärkt i Komikebir, som platsen heter och har ingenting emot "förvisningen". Lönen är väl tilltagen och ligger betydligt över vad andra nationers soldater får. Och sist men inte minst viktigt: Maten!

Det är ett förnämligt kök, när man betänker att det är fältförhållanden. Våra duktiga kockar — väl värda sin vikt i guld — gör verkligen underverk. Färskvarorna kommer från den engelska basen, grönsaker och frukt inköps på platsen och konserverna är i stort sett svenska. Sill, sardiner, lingon m. m. Varje torsdag serveras det ärter och pannkaka. Då märker man att det är ett stycke Sverige mitt på den glödheta Medelhavsön. Jag har inte träffat någon FN-soldat som har magrat. Motsatsen dock! Rekordet var 18 kg (!) på sex månader!

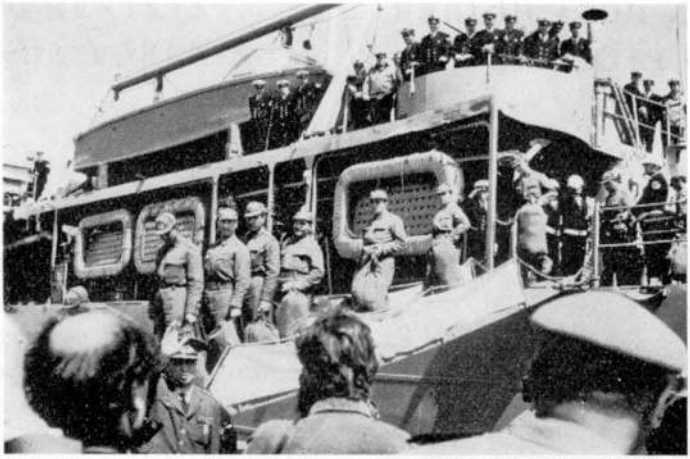
Påsk, pingst och midsommar firade vi ute i det fria. Det var dukade långbord, helstekta får och grisar samt ett litet svenskt smörgåsbord, allt nersköljt med öns rödvin och öl. Bataljonsorkestern underhöll med sång och musik. På midsommarafton restes majstänger, kring vilka svenska folkdanser trådades tillsammans med "infödingarna".

För att det hela ska funktionera finns också inom bataljonen post och bank. Två institutioner som sköts på ett föredömligt sätt av yrkesfolk. Detta bidrar givetvis till trivseln. Trivseln ja, — till den hör naturligtvis också bad i det blå, kristallklara och salta Medelhavet och självklart: sötvattenduschen — även om den är varm eller ljummen!

Den svenske FN-soldatens tjänst och liv på Cypern förefaller nästan paradisisk! Men allt har två sidor!

Det är inte alltid solen skiner, det är inte alltid det är lagom temperatur i luften, det är inte alltid det är lugnt inom området. Jag kan berätta om skyfall under regntiden (4 mån.), som gör vägarna i det närmaste ofarbara, ihållande kall vind, som går genom märg och ben, om kalla kvällar och nätter, trots fyra plusgrader, om obarmhärtigt brännande sol, rödfärgat damm, som söker sig in överallt, om varmt vatten i alla kranar, om skorpioner, om stoppade svenska patruller, om hotfulla kpistmynningar i magen, om larmtillstånd, om — — ja, om många fler påfrestningar.

Enligt "alliansöverenskommelsen" — England—Grekland—Turkiet — äger Turkiet rätt att ha en militär enhet på 750 man på Cypern. Den är förlagd strax norr om Nicosia. Denna personal avlöses (roterar) liksom FN-styrkan efter sex månader och rotationen var avsedd att äga rum den 1 mars 1965. Det blev ett våldsamt motstånd från den cypriotiska regeringens sida och ingenting hände. Den 29 mars kom dock ett turkiskt

Turkiska officerare går i land i Famagusta vid "turkrotationen". Lägg märke till den främste turkofficerens avvärjande handrörelse mot fotograferna

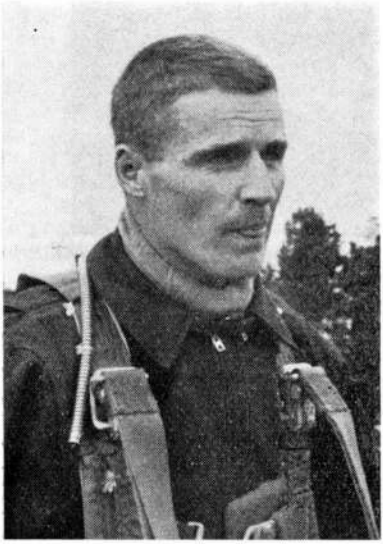
trupptransportfartyg till Famagusta hamn. Svenskarna hade till uppgift att övervaka "operationen", som trots många dåliga tecken och incidenter kunde genomföras friktionsfritt. Men att det var "hot" förstår man, när ett 40-tal internationella journalister och fotografer fanns på plats. Det var en svettig dag — i dubbel bemärkelse! Efter många överläggningar kom till slut den turkiska kontingenten iland och eskorterades genom FN:s försorg till sin förläggning i Oerta Key — — —

En smått rörande episod: I mitten på april, avtackade numera avlidne indiske FN-generalen Thimayya bataljon 28C vid Carl Gustaf Camp i Famagusta. Han hälsade truppen på svenska med ett: "God dag soldater". Att det blev ett rungande svenskt " God dag — general" som svar, är det väl ingen som tvivlar på!

För egen del var det en intressant och givande tid på Aphrodites ö och jag fick många, många vänner av olika nationaliteter. Och så länge som nuvarande förhållanden råder på Cypern och Sverige bidrar med en bataljon där, hoppas jag, att så många unga svenskar som möjligt får tillfälle att representera sitt land på Medelhavsön. Syftet må vara likgiltigt. Det ger ändå så mycket! Man får uppleva FN-atmosfären, man vidgar vyerna och får problemen belysta ur internationella synpunkter. Och man lär sig uppskatta sitt eget land — allt dess "krångel" till trots!

Arne Friberg

FRÅN HÖGA HÖJDER MED FALLSKÄRM

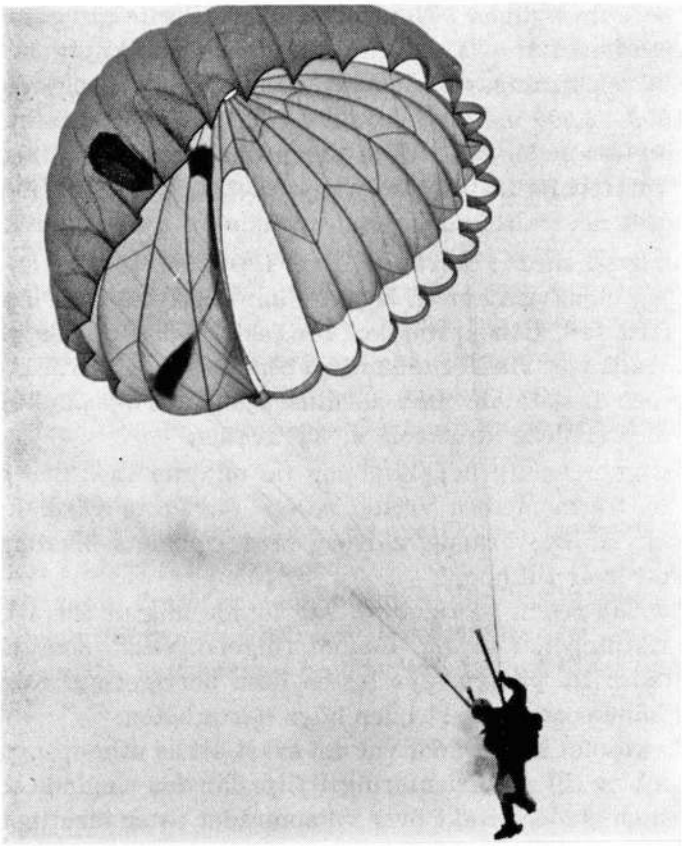

Kapten Gert Fröderberg har sedan 1960 tjänstgjort som lärare och instruktör vid Fallskärmsjägarskolan. Under denna tid har han även deltagit i specialkurser i hoppning både i Norge, Frankrike och USA. Vi har även sett och hört honom demonstrera och kommentera fallskärmshoppning både i radio och TV. Kapten Fröderberg berättar om avancerad hoppning — med fritt fall.

För att minska verkan av fiendens radar- och robotinsatser har man i några länder börjat utbilda fallskärmshoppare för hopp med fritt fall — även för operativt bruk. Vid sådan hoppning sker utlösning av skärmen utan medverkan av linor från flygplanet efter ett fritt fall, vars *"längd"* är beroende av uthoppshöjden.

Hastigheten vid fritt fall uppgår till *200 km/tim,* i vissa fall till *300 km/tim.* Det är omöjligt att upptäcka dessa hoppare, som rusar mot marken som små projektiler. Skärmen utlöses oftast på låga höjder — i radarskugga! Uthoppet kan ske på så höga höjder att syrgasutrustning krävs: *3.000—15.000 meter.*

Under fallet medför hopparen sin utrustning, 25 kg, i ryggsäck, fästad vid ryggfallskärmen. Handvapnet bärs över vänster skuldra, fästat med remmar. Tyngre specialutrustning — exempelvis radio, sprängmedel, skidor — fälls också fritt tillsammans med hopparen. Materielskärmen utlöses automatiskt med instrument, styrt av urverk eller barometer. Hopparen

följer lasten under fallet. Man ligger runt respektive kolli för att inte förlora sambandet.

Genom utnyttjande av styrbar fallskärm får hopparen möjlighet till landning på mycket liten yta.

En sådan skärm manövreras alltså med styrlinor i utlöst läge. Reservfallskärmen, som är obligatorisk, är fästad i midjehöjd på kroppens framsida. Den är försedd med hopparens livförsäkring — instrumentet! Vid längre fritt fall är det nämligen omöjligt att bedöma avståndet till marken. Båda skärmarna har utlösningshandtag, utformade så att de medger snabb utlösning. För vinden och kylan krävs varm klädsel och kraftiga, imfria specialglasögon. På fötterna högskaftade hoppkängor med tjock gummisula för att minska påfrestningen vid landning.

Vid en kurs nyligen i Norge hade jag tillfälle att göra flera hopp med fritt fall — även från höga höjder med syrgasutrustning. Vid uppvisningar här hemma har jag några gånger hoppat från *3.000—4.000 meter* med radio, vari jag kommenterat mina egna rörelser under fallet. Mottagaren på marken har via högtalare vidarebefordrat kommentarerna till publiken. Vindsuset och bruset neutraliseras genom användning av strupmikrofon.

I samband med Försvarets Dag i Örebro sommaren 1965 skulle jag bl. a. visa hur en hoppare kan förflytta sig i längdled under fritt fall. Uthoppshöjden var fastställd till *3.500 m.*

Med rådande vindförhållanden bedömde jag sträckan till *en km* och fastställde med kartans hjälp uthoppspunkten till i höjd med stadens idrottsplats: Eyravallen.

Uppstigningen till hopphöjd tog tio minuter med den gamla DC 3:an. Termometern visade *minus 15.* Trots varm klädsel kändes kylan besvärande, där jag stod i planets dörröppning. En minut kvar till hopp!

Planet låg redan på rakkurs. Jag lutade mig ut för att fastställa riktningen i detalj. Genom fingerrörelser, som vidarebefordrades till piloten, gjordes en liten korrigering. Kursändringen kändes omedelbart i den höga hastigheten.

Trots absolut klart väder var det svårt att se uthoppspunkten. Svartån blev till god orienteringshjälp, där den ringlade som en orm genom staden! Rakt över villaområdet öster idrottsplatsen tryckte jag på stoppuret och lämnade planet, som då höll en hastighet av *160 km/tim.*

Luftmotståndet pressade mig upp i stående ställning, men efter 4—5 sekunder låg jag i skön *normalställning* vänd mot marken med armar och ben utåtförda. Farten ökade successivt under de första 12 sekunderna till maximum i denna ställning: *185 km/tim.*

Genom vridning av överkroppen åt vänster och samtidig böjning av vänster ben gjorde jag en snabb, 180 graders vänstersväng. I hopkrupen ställning utlöste jag rökfacklan vid högra foten.

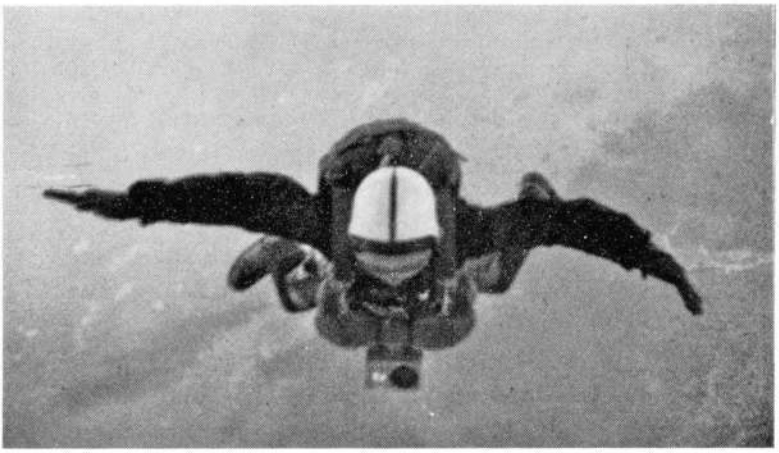
Långt där nere, framför mig, såg jag hoppfältet. Rakt under hade jag villabebyggelsen. En hastig blick på instrumentet — *20 sek!*

Dags att gruppera för dykning: armarna bakåt — sträckta ben ihop — fram med axlarna — nacken bakåt! I samma ögon-

blick kändes fartökningen. Jag låg nu i extrem "deltaställning" med *30 graders dykning.*

Fältet ökade snabbt i storlek. Nu skymtade signaldukarna, över vilka jag skulle utlösa skärmen. Hastigheten närmade sig *300 km/tim.* Vinden rev och slet i kläderna och jag kände smärta i kinderna. Ögonen tårfylldes trots glasögonen. Men luften kändes skön, nästan ljummen.

Då och då en titt på instrumentet — *45 sekunder!* Dags att utlösa nästa rökfackla! Ännu hade jag "en stund" kvar. Nålen på höjdmätaren dansade runt i snabbt tempo. Jag pressade fram axlarna ytterligare för att öka glidförmågan. *55 sekunder — jag var rakt över dukarna!*

Armar och ben raskt och bestämt utåt. Den kraftiga fartminskningen frestade ordentligt på extremiteterna. *Höjden — 800 m!* Jag såg tydligt åskådarna där nere.

Ny gruppering. Denna gång för bakåtvolt. Den gick minsann fort. Isär med armar och ben igen — kraftig svankning för att få stabilt läge. Och båda händerna till bröstet. Högra handen på handtaget!

0,1 sek senare: båda armarna utåt! Efter 2—3 sekunder kändes rycket, när skärmen utvecklade sig. Tack vare "skärmstrumpan", som krängs av relativt sakta, mildrades utlösningschocken.

Efter några styrningsmanövrar landade jag två minuter senare exakt på utsedd plats. *Gert Fröderberg*

BÄSTE SOLDATEN PÅ ENGLANDSRESA

Rolf Magnusson utsågs till plutonchefsskolans bäste soldat i augusti 1964. Tillsammans med två av samma kategori från mars 1965 ingick han i den grupp från militärområdet, som belönades med en veckas Englandsvistelse. Magnussons resa bekostades av Kamratföreningen.

Ett avsnitt av hans reseminnen kanske kan stimulera till ansträngningar att nå den förnämliga utmärkelsen "kompaniets bäste soldat".

Den 27 mars 1965 lämnade 25 svenska "bästa soldater" Göteborgs hamn för att tillbringa en "premievecka" i England. I 14 bidrog med tre man: Lars Olsson, Bollnäs, Kenneth Hillgren och undertecknad, Gävle.

Bland minnena från denna trevliga resa erinrar jag mig särskilt ett besök hos ett pansarregemente på Bovington på sydkusten. Där fick vi på nära håll se hur de engelska soldaterna har det.

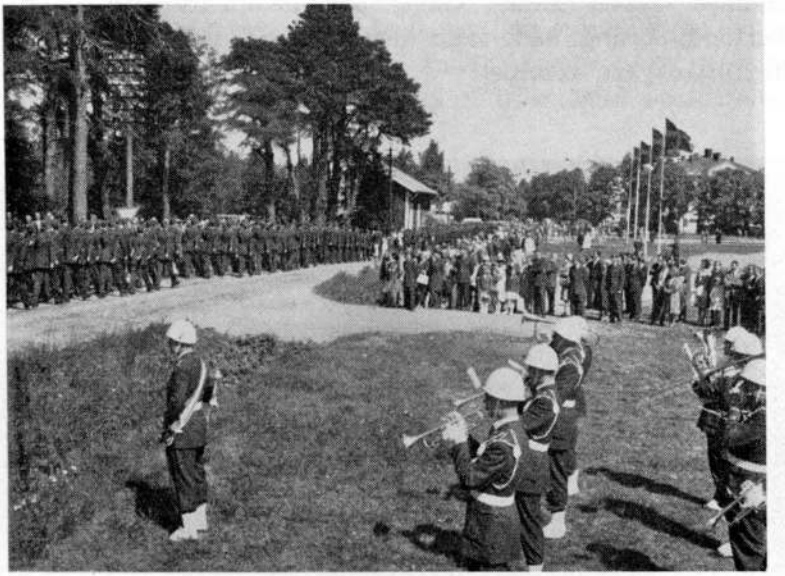
England har ju ingen allmän värnplikt, utan soldaterna kan skriva kontrakt på tre, sex eller nio år. För att få så god rekrytering som möjligt försöker man på olika sätt att göra soldatyrket så attraktivt som möjligt. På Bovington bodde många soldater i små hus med en liten trädgård eller åtminstone en gräsmatta. Centralt inom regementets område fanns post, snabbköp m. m.

Bovington är mycket känt för sitt museum med stridsvagnar från olika tider. En man, som varit med under pansarvapnets barndomsår, visade oss runt i detta museum. Vi fick även se prov på vad Englands moderna pansarvapen förmådde.

Efter besöket i Bovington reste vi till en av Englands mest kända badorter, Bournemouth. Fast det bara var början av april, var vattnet så varmt att man kunde bada. Gräsmattor, träd och buskar var redan gröna. Man kunde tro, att det var mitt i sommaren. Den saltmättade luften var ren och behaglig till skillnad från Londons rökfyllda atmosfär.

Tiden gick allför fort. Snart var det dags för hemresa. Men minnena från denna "premieresa" med en härlig vårvecka i England kommer länge att leva kvar. *Rolf Magnusson*

REGEMENTETS DAG PÅ KUNGSBÄCK 1965

Förbimarsch efter korum

Som vanligt kunde Regementets Dag — för året på Kungsbäck söndagen den 13 juni — firas i solsken och vackert väder.

Festligheterna inleddes något annorlunda än tidigare. I militärmusikkårens marsch genom staden mot regementet — med start från Slottstorget kl 1215 — deltog nämligen även årets plutonchefsskola i prydlig uniform modell 60. Det blev ett uppmärksammat inslag, som verksamt bidrog till publiksamlingen till regementet.

På Lilla fältet tog tjänsteförrättande regementschefen, överstelöjtnant Stig de Berg, emot inneliggande styrka och meddelade de nyinryckta underofficersvärnpliktiga Krigsmans erinran i dess för året nya form. Korum förrättades av den nye militärpastorn, stiftsadjunkt Bertil Grunnesjö.

I ett kort och kärnfriskt anförande hälsade överstelöjtnant de Berg välkommen till Regementets Dag och hoppades att allt och alla skulle medverka till att ytterligare befästa det goda samarbetet och förhållandet mellan regementet och bygden. Särskilt varmt välkomnades ett antal värnpliktiga tillhörande 1915 års klass "ä" och "y" samt 2:a tunga kompaniets soldater av 1941 års klass. Bokhållare Ernst Röstlund, Hofors, färghandlare Gustaf Holm, Gävle och hemmansägare Lennart Åkerlund, Söräng, hade tagit initiativet till denna samling: ett efterföljansvärt exempel!

1915 års soldater vid middagsbordet. Sittande fr. v. Ernst Röstlund, Hofors, Erik Andersson, Gävle, Joel Öst, Hofors och Hilmer Engstrand, Gävle.

Sedvanlig förbimarsch avslutade uppställningen. Därefter följde

konsert av militärmusikkåren i regementsparken med tillfälle till stärkande förfriskningar hos lottorna,

stridsövning av plutonchefsskolan på Lilla fältet: en av de verkligt uppskattade höjdpunkterna på programmet och genomförd med stridsmässigt dunder och brak,

ryttartävling på Valls äng med deltagande av regementets egna "hästkarlar". I banhoppningen korades rustmästare Å Wiklund som segrare medan det blev delad poäng för kaptenerna L Nilsson och P Strömberg i hippodromhoppningen.

För de yngre besökarna gavs tillfälle att hela eftermiddagen titta på tältbio, åka traktortåg eller rida av soldater förda hästar. Och naturligtvis att dricka läsk och äta glass, som hade en strykande åtgång i lottornas kiosker.

Särskilt intresse tilldrog sig vapenutställningen med bland annat förevisning för första gången av den nya stridskarbinen: Ak 4.

Övriga nöjesanordningar, besök på kompanierna samt sist men inte minst middag i matsalen rönte syn- och hörbar uppskattning. Ett tusental gäster njöto av husmor Erikssons uppskattade rätter. Vid några bord reserverade för 1915 och 1941 års soldater var stämningen särskilt hög.

Den traditionella Flergrensstafetten blev en hård uppgörelse i två klasser för civila och militära deltagare. Ett I 2-lag från Karlstad, som särskilt inbjudits, aktade inte för rov att hemföra segern i militärklassen. SJ-sportklubb blev än en gång mästare i korporationsklassen.

Stort tapto framför kanslihuset kl 2200 utgjorde den officiella avslutningen på 1965 års Regementets Dag. Men på den gamla, anrika dansbanan i regementsparken tråddes dansen till midnatt.

Visa "BOCKEN"

för Dina bekanta!

Intressera dem för KAMRATFÖRENINGEN och skaffa nya medlemmar.

f. d. Soldat Anton Nordström, Långhed, Alfta
f. d. Soldat Nils G. Ström, Ljusdal
f. d. Soldat Viktor Landström, Ockelbo
Brukstjm. Hugo Bäckström, Karlskoga
Kapten Georg Pettersson, Gävle
Olof Hedkvist, Fack 21, Söderala
Redaktör Lennart Höjer, Norrköping
Löjtnant J. A. Öhrn, Gävle
f. d. Soldat Lars Hedblom, Rångsta, Hedesunda
Förvaltare Gösta Lagerqvist, Stocka
Fanjunkare V. A. Carlgren, Gävle
General N. Swedlund, Saltsjöbaden
Maskinist Viktor Törning, Västerås
Läroverksadj. Rune Larsson, Gävle
Mauritz Baumgren, Ockelbo
Revisor Carl Kullberg, Gävle
Grosshandl. Richard Wästberg, Hudiksvall
Ingenjör Kurt Zackrisson, Storvik
Fanjunkare Alvar Kåresjö, Södra Valbo
Major Sixten Söderhielm, Säter
Köpman Sven Hemström, Gävle
Godsägare August Repvassa, Västrum
Bankkamrer Knut Vihagen, Gävle
Folkskollärare P. J. Fröderberg, Röste, Bollnäs
f. d. Soldat Nils Nilsson, Landafors
Fanjunkare E. Almqvist, Jönköping
Överstelöjtnant Hjalmar Eriksson, Gävle

REGEMENTETS KAMRATFÖRENING

Verksamhetsberättelse.
Styrelsen för Hälsinge regementes Kamratförening får härmed avgiva följande berättelse för verksamhetsåret 1965.

Styrelse. Överste Axel Henriksson, Gävle, ordförande, överstelöjtnant Arne Dyberg, Stockholm, vice ordförande, förvaltare Helmer Nygren, Gävle, sekreterare, förvaltare Harald Fisk, Gävle, kassör. Övriga ledamöter: Överste Ingwar Grundell, Stockholm, landstingsordförande Edvin Jansson, Harnäs, häradsdomare J. A. Andersson, Trönödal, kapten Gert Nilsson, Gävle, förvaltare E. W. Andersson, Gävle, rustmästare Åke Wiklund, Gävle, redaktör Per-Evert Persson, Bollnäs, hemmansägare Einar Berlin, Valbo och fru Eva Westerlund, Gävle (adjungerad ledamot).

Verkställande utskott: Ordförande A. Henriksson, ledamöter E. Berlin, A. Dyberg, H. Fisk och H. Nygren.

Revisorer: Stadsrevisor C. W. Forsberg och rustmästare Leonard Wikström med stadsmäklare Folke Löfgren och redaktör Erik Wickberg som ersättare, samtliga Gävle.

Valberedning: Bankkamrer Carl Müntzing, Gävle, sammankallande, ingenjör Torsten Ygge, Gävle och förste poliskonstapel Birger Hofvenstam, Järbo med fanjunkare L. P. Gustavsson, Gävle och musikfanjunkare Erik Åkerlund, Strömsbruk, som ersättare.

Redaktionskommitté för Bocken 1965/1966. Kapten Gunnar Fernquist, sammankallande, kapten Sven Bratt och personalkonsulent Ivar Hillström, samtliga Gävle.

Antal medlemmar per den 31/12 1965:
Hedersordförande: Överste Hans Berggren, Hille = 1.
Hedersledamöter: Ärkebiskop Erling Eidem, generallöjtnant Curt Göransson, överste Carl Hamnström och riksdagsman Per Persson = 4.
Hedersmedlemmar: Jonas Alm, Erik Krig, Johan Nord, Lars Nyberg, J. A. Sääf, Olof Kvist, J. A. Thyr, J. A:son Thyrell, Oscar Wallberg, A. J. Åberg, Hans Åström, Jöns Bergqvist, Johan Klar och Erik Frisk = 14.
Ständiga medlemmar: = 9.
Medlemmar: = 743.

Sammanträden:
Årssammanträde 13/6 1965; styrelsen 4/2 och 13/6 1965; VU vid behov samt i anslutning till års- och styrelsesammanträdena.

Utmärkelser:
13/1 Minnesmedaljen i guld till förvaltare H. Nygren.
4/2 Föreningens hederstecken i guld till överste A. Henriksson (ännu ej utdelad).
5/8 Minnesmedaljen i silver till distinktionskorparl E. O. Wallberg (ännu ej utdelad).

Representation m. m.

4/1 Avled f. soldaten Viktor Landström. Vid jordfästningen nedlade förvaltare H. Nygren föreningens krans.
13/1 Uppvaktades förvaltare H. Nygren på sin 60-årsdag av överste A. Henriksson, förvaltare H. Fisk och fru E. Westerlund.
28/1 Uppvaktades f. soldaten Erik Krig på sin 85-årsdag av överste A. Henriksson och förvaltare H. Nygren.
30/1 Uppvaktades hederssergeanten J. A. Sääf på sin 85-årsdag av överste A. Henriksson och förvaltare H. Nygren.
30/3 Representerades föreningen av överstelöjtnant A. Dyberg vid sammanträde med föreningen Armémusei Vänner.
5/4 Uppvaktades överste Hans Berggren på sin 70-årsdag av kapten G. Nilsson, förvaltare H. Nygren och fru E. Westerlund.
18/4 Avled f. soldaten Lars Hedblom. Vid jordfästningen nedlade förvaltare H. Nygren föreningens krans.
26/5 Uppvaktades f. soldaten Lars Nyberg på sin 85-årsdag av förvaltare H. Nygren.
5/8 Uppvaktades f. distinktionskorpralen Oscar Wallberg med telegram på sin 80-årsdag.
24/11 Avled f. soldaten Nils Nilsson. Vid jordfästningen nedlade kapten N. B. Norlander föreningens krans.

Donationsfonden.

För första gången har medel utdelats ur framlidne regementsläkaren Einar Fagerströms donationsfond. Styrelsen beslöt — efter bemyndigande av föreningen — att utdelningen skulle tillfalla livkompaniets bäste soldat 1964, studeranden Rolf Magnusson, för en "premieresa" till England tillsammans med 1965 års bästa soldater från övriga kompanier. Reseminnen redovisas i särskild artikel.

Regementets Dag redovisas i särskild artikel.

Årsmötet.

Årsmötet ägde rum i anslutning till Regementets Dag och leddes av vice ordförande överstelöjtnant A. Dyberg. Bland annat beslöts att årsskriften Bocken skulle utges i bokform även 1965/66 och att årsavgiften skulle vara oförändrad 5:— kr.
Styrelsen erhöll förnyat uppdrag att på tidigare beslutat sätt förvalta och utdela medel ur donationsfonden.

Avslutning.

Styrelsen önskar till sist rikta ett varmt tack till alla dem — inom och utom föreningen — som på olika sätt bidragit till att öka förståelsen för föreningens syften och arbete i avsikt att befästa sambandet mellan regementet och bygden.

AXEL HENRIKSSON
Ordförande

H. NYGREN
Sekreterare

VAR NIONDE LÄGENHET I SVERIGE PROJEKTERAS AV SVENSKA RIKSBYGGEN

Under 25 år har Svenska Riksbyggen successivt kämpat sig fram till en plats bland de ledande bostadsprojektörerna. De sista åren har företaget svarat för över 10 procent av landets årsresultat, eller omkring 10000 lägenheter per år.

Den kvantitativa utvecklingen kommer att forceras genom tillämpning av allt bättre metoder, bättre planering och en väl genomtänkt typisering av lägenheter och utrustning. Kvalitetsarbetet skall fullföljas genom en fortsatt aktiv medverkan i arbetet på standardisering och egenskapsredovisning samt eget utvecklingsarbete.

Svenska Riksbyggen är väl rustat att möta de större uppdrag som blir en följd av byggandets rationalisering. Organisationen omfattar: projekteringsavdelning och entreprenadavdelning samt geoteknisk och fastighetsekonomisk expertis. Förutom bostäder projekteras speciella byggnader som hotell, skolor, kontor, varuhus, Folkets Hus och förvaltningsbyggnader. Stadsplaneuppdrag mottages.

Bidrag till boken har erhållits

Bil & Buss AB, Bollnäs, Söderhamn, Edsbyn

Elektro-Armatur AB, Gävle

Vict. Th. Engvall & Co Kommanditbolag, Gävle

Forsbro Yllefabrik, Arbrå

Gefle Dagblad, Gävle

Gävle Klichéanstalt AB, Gävle

Gävle Möbellager, Gävle

Gefleortens Mejeriförening, Gävle

A. Hildebrand Hovjuvelerare, Gävle, Sandviken

Hälsinge-Kuriren, Söderhamn

C. A. Hällströms Trävarufirma, Gävle

Henry Jerner Maskin AB, Gävle

Kilafors Trävaru AB, Kilafors

Kilafors Ullspinneri AB, Kilafors

Lingbo Verkstäder AB, Lingbo

Lennart Lönn, Målarmästare, Gävle

Möbelproduktion AB, Gävle

Carl A. Ohlsson AB, Gävle

Allan Rehnström & Co AB, Gävle

Sandvikens Gas AB, Sandviken

G. Sehlbergs Urhandel, Gävle

Skoglund & Olson AB, Gävle

Söderhamns-Kuriren, Söderhamn

Sixten Waldenby AB, Rörledningsfirma, Gävle

Jacob Wennberg AB, Gävle

av följande företag och annonsörer

Avesta Jernhandels AB, Avesta

Bergströms Lager Eftr., Gävle

Elektro-Montage AB, Sandviken

Gävle-Dala Lantmannaförbund, Gävle

Gävle Plåt AB, Gävle

Hallbergs Bokhandel, Gävle

Järbo Handels AB, Järbo

Alfhild Jonssons Cigarr & Pappershandel, Edsbyn

Järbo Såg & Hyvleri, Gästrikehus, Järbo

Firma Erik Göransson, Marmaverken

Firma Kaffekvarn, Gävle

G. Th. Karlsson Bleck- & Plåtslageri, Gävle

H. Lindgren AB, Gävle

Lindströms Konditori, Ockelbo

Lötens Handels AB, Rengsjö

Martins Press & Kemiska Tvätt, Gävle

Nordgren Ek & Co, Gävle

Olssons Café, Marma

Pix AB, Gävle

Snögrens Cykel- & Sportaffär, Gävle

Solängens Handelsträdgård, Gävle

Stattins Järnhandels AB, Sandviken

Sundéns Färg- & Tapethandel, Bollnäs

Söder-Frukt, Gävle

Wickberg & Lif AB, Rörledningsf:a, Sandviken

BILÄGARE

på KUNGSBÄCK

Välkomna till

NORR
026/12 26 20

Gulf

SÖDER
026/12 79 99

FULLSTÄNDIG SERVICE
CAFETERIA
GRILLBAR

Ström och Pettersson **MOTELL**

Elkompaniet
ALLT I EL
TV RADIO

Försäljning och service med ansvar!

Nygatan 36 – N. Centralgatan 7

Tel. 12 28 37, 12 28 27

Reparationer tel. 11 11 11

ALFTA KOMMUN

Förstklassigt i 2 klass!

Titta närmare på den här bilden. Så trivsamt reser man i SJ:s nya 2 klassvagnar — verkligen förstklassigt! Ställbara fåtöljer, nackstöd och kindstöd, stora imfria fönster. Och naturligtvis termostatreglerad värme och luftkonditionering. Det är ett nöje att åka tåg! Och dessutom billigt. Utnyttja SJ:s stora rabattmöjligheter när Ni planerar Er resa — t. ex. familjerabatt, semesterbiljett och rundtursbiljett. Tala med järnvägsstationen eller resebyrån. Vilken tid på året Ni än har semester så har SJ en resa just för Er. I trevliga broschyrer hittar Ni mängder av intresseväckande förslag. Fråga efter **SJ Vinternöje, SJ Sommarnöje, SJ rundturer.**

SJ

Res modernt — res snabbtåg!

SANDVIK
– störst i sågar

BIL-TJÄNST

i Edsbyn AB - Tel. 201 35

Aukt. Bil & Vulk.-verkstad, batteriservice
Specialité: Framvagnskontroll, hjulbalansering
Reservdelar, tillbehör, däck, slangar, batterier

Ett Gott Hälsingebröd

från Elektrobageriet AB

Tfn 0271/202 64, 203 76

AB Björnqvist & Söner

EDSBYN - Telefon 203 26

för ekonomisk oljeeldning

Hotel Boulogne

Fru Aina Åström Gävle

Rekommenderas

Byggmästargatan 1
Tfn växel 12 63 52, 12 39 52

CARLSSONS KIOSK

Marma
Tfn 026/750 30

kvalitet även under ytan
EDSBYNS
PLYWOOD och **FORMPLY!**

på programmet:
I- och U-plywood i furu och björk,
dubbelplastad Formply

EDSBYNS TRÄFÖRÄDLINGS AB
EDSBYN Tel. 0721/212 00

Företaget med känsla för trä
och kvalitet i varje tum. Begär offert!

NY ANLÄGGNING GÖR

nya treskiktade **spånskivan**
från **EDSBYN**
i ”ändlös” längd!

EDSBYNS TRÄFÖRÄDLINGS AB
EDSBYN Tel. 0271/212 00

Företaget med känsla för trä
och kvalitet i varje tum. Begär offert!

KOMBINATIONSKÖP
PLYWOOD, FORMPLY,
LAMELLTRÄ och
SPÅNSKIVOR från

tillverkaren med fyrtal i trä

EDSBYNS TRÄFÖRÄDLINGS AB
EDSBYN Tel. 0271/212 00

Företaget med känsla för trä
och kvalitet i varje tum. Begär offert!

Allt för den sportiga familjen

ERIK JONSÄLLS

Cykel och Sport

EDSBYN

Tfn 0271/200 66

Träffpunkten i Kilafors

JÄRNVÄGSHOTELLET

GOD MAT
BEKVÄMA RUM
LÅGA PRISER

Telefon 0278/500 23

TRÄVAROR
BYGGNADSMATERIAL
TAKTÄCKNINGAR
GOLVLÄGGNINGAR

ELON JOHANSSON AB

Sandviken **Gävle**

Sohlbergs tillverkningar
— en garanti för
hygien och kvalitet —
Finns i de flesta av länets
livsmedelsaffärer

AB Erik Sohlberg

Tfn 026/12 96 30

Wiklunds Zoologiska

N. Kungsgatan 5
Tfn 026/11 83 30
Ruddammsgatan 16
Tfn 026/12 12 13
GÄVLE

AB EDSBYVERKEN

EDSBYN

— en erfaren industri i skidfolkets tjänst —

Södra Norrlands Trädgårdscentral

SKÅNELAGRET

Odlarnas organisation

Alltid till tjänst med förmedling av alla sorters **grönsaker, rotfrukter** och **sydfrukter**

Tel. GÄVLE, gruppnummer 12 96 20

Edsbyns Tryckeri

för

- **DATABEHANDLINGS-** och
- **ÄNDLÖSA BLANKETTER**
- **SNABBSET**
- **KASSABLOCK**
- **VARMCARBONISERADE BLANKETTER** enligt Transcritmetoden

EDSBYNS TRYCKERI AKTIEBOLAG

Boktryck — Offset

— tryckeriet med resurserna

Telefon 0271/212 85

Allt för hunden

Hundarnas specialaffär

Grönlunds SPORT

DROTTNING-GATAN 15

TEL. 12 61 90

Pensionat Kronsäter

Hotell och pensionat

Trevliga rum

Låga priser

Vackert läge

Marma Tfn 026/750 24

Berges BOKHANDEL A-B

Tel. 0271/201 17 - Postgiro 2 63 37

EDSBYN

PAPPERSHANDEL

Original-Odhner

Olivetti

Ormig

KONTORSMASKINER

LJUSNAN

Tidningen för Hälsingland

BOLLNÄS

Tel. 0278/130 00

GÄVLE - Staketgatan 44, Tel. 115470
AVENY - S. Kungsgatan 31, Tel. 115590
RITZ - N. Kungsgatan 3, Tel. 115375
CARL HOTELLEN, GÄVLE

Gynna Bockens

annonsörer

AB ALFTA JÄRNHANDEL

NÄR DET GÄLLER JÄRNHANDELSVAROR

Byggavd.: För alla slag av byggnadsmaterial

Röravd.: När det gäller vatten, värme och sanitet

ALFTA Tel. 0271/104 00

SPARKÖPSPRISER

ett genomgående tema

hos

Bea Sparköp, Alfta

(Br. Eriksson)

Joh. E. Hedin ab

CENTRALPALATSET
GÄVLE

EN SPECIALAFFÄR I
PAPPERS- OCH KONTORSVAROR
PRESENTREKLAM — PLASTTILLVERKNINGAR
Tfn 12 13 07, 12 13 08, 12 37 55

Gävle Blomsterodling

Bergsgatan 11 Tfn 026/12 05 43

eldnings-OLJA
KOL o. KOKS
GEFLE 12 15 88
KOLIMPORT

Lasta och schakta snabbare och med större vinst med

MASKIN AB **Gigantic**

G 18 – 2-hjulsdriven
F 20 – 4-hjulsdriven

- **STARK**
- **SNABB**
- **SÄKER**
- **STOR KAPACITET**
- **SERVOSTYRD**
- **KOMPAKT**
- **LÅG TYNGDPUNKT**
- **DRIFTSNÅL**
- **PRISBILLIG**

Begär prospekt och offert!

MASKIN AB **Gigantic**

Järbo Telefon växel 0290/70610

Service och återförsäljare över hela landet

Arbrå Värdshus

Moderna rum

God mat

Fullständiga rättigheter

Dans fredag och lördag
Alltid poporkestrar

Telefon 0278/400 10

Lundh's FOTO

Heselius

GLAS & PORSLIN

STADSHUSET
– GÄVLE –

Telefon
12 01 22

TREVLIG TRIVSAM TRÄFFPUNKT

I EDSBYN

KONDITORI CENTRUM

Telefon 202 77, bost 210 76, Edsbyn

RÄKNA MED DOMUS

GÄVLE
SANDVIKEN
HOFORS

VARUHUS OCH RESTAURANGER

KOPPLA AV

på trivsamma

Edsbyns Hotel

Familjemiddag på söndagarna

Stort allmänt smörgåsbord
med småvarma rätter

Fredagsdans

Tfn 0271/212 65

Ernst Express AB

Avesta - Telefon 509 10

SVEN LUNDBERGS BLOMSTERHANDEL

Thulehuset Gävle
Tfn 12 57 34, 11 81 34

Medlem av Blomster-förmedlingen

TESTEBO-TVÄTTEN

REKOMMENDERAS

Tfn 026/12 69 34, 11 19 29

HOLMGRENS VULK

Försäljning av nya däck
Reparationer
Regummeringar

N. Skeppargatan 13 — Gävle
Tfn 026/12 36 03

NYA TRÄVARUAFFÄREN

allt i trävaror

Sätravägen 14, Gävle
Tfn 026/12 20 78

SKYLTAR

i rostfritt stål, metaller o. plast

A-B ROSTFRIA SKYLTAR

S. Kansligatan 8 Gävle
Tfn 026/12 73 01

det
är
bäst
att

trycka
hos

GT

GEFLEBORGS TRYCKERI AB

Gävle - Telefon 12 97 00

Arbrå
Verkstads AB

Arbrå

Hälsinge
Messmör
GER HÄLSA
och KRAFTER

Södra Hälsinglands
Mejeriförening
BOLLNÄS
Tfn 0278/130 50

BETALD
ANNONSPLATS

Hyr TV:n hos

RUNES MUSIK RADIO TV

Bergvik och Ala Aktiebolag

SÖDERHAMN

HÅRD och PORÖS

Träfiberskivor

Midnäs Industri AB

RENGSJÖ

STORVIKS KRAFT AB

Justering och ombyggnad av elmätare

Tfn 0290/111 00

J A Ternströms Chark.affär

Alfta

Tfn 0271/100 81

Fabrik 0271/100 28

Betald annonsplats

NI SOM BYGGER

- **BETONGHÄLSTEN**
- **AKTIVERAT MURBRUK**
- **BETONG**

Beställ i god tid

HÅKAN JOHNSON
Alfta
Tfn fabrik 0271/104 12
bostad 0271/106 94

Marma Cement-varufabrik

Tfn Fabrik 026/750 30

bostad 751 14

STOLPAR

PÅLAR

SLIPERS

PLYWOOD

STAMMBLÖCKE

TIMMER

MASSAVED m. m.

Kilafors Jernverksaktiebolag, Kilafors

SPAR TILL ETT LÅN I SPARBANKEN

1 til 3

TREDUBBLAS ERT KAPITAL GENOM
SPARBANKENS SPARLÅN

GÄVLEBORGS SPARBANK

AB GÖSTA ANDERSSONS ÅKERI

Tredje Tvärgatan 48, GÄVLE

Telefon växel 11 52 90

Grustaget RÖRBERG telefon 330 48

Grustaget VARVA telefon 671 01

AB ORSA KALK

ORSA. Tel. Mora 501 90 växel

Generalagenter:

AB Eriksson & Setterlund

GÄVLE Telefon 11 57 70

Kalk — Kalksten — Kalkstensmjöl

Trävarufirma

Sigvard Trybom AB

Drottninggatan 35, GÄVLE. Tel. 12 81 76, 12 81 31

Byggnadsmaterial — Trävaror

IDROTTSGRABBAR
på KUNGSBÄCK
Välkomna till
BRYNÄS IF

Till er som tänker köpa begagnad bil

Hos oss kan Ni vara säker på att få en bil som passar just Er. Förutom att vi har ett stort urval har vi som Volvohandlare också ansvar, service och resurser.

När Ni köper en beg. bil hos oss får Ni tryggheten på köpet.

VOLVO **FORSLUNDS** motor aktiebolag

GÄVLE SANDVIKEN

Furuvik

EN AV EUROPAS STÖRSTA DJUR- OCH NATUR-PARKER

- Utflyktsmålet för hela familjen

Clara klarar disken i fält

Prov sändes på begäran

Pris pr sats 2:50

Räcker för 30 portioner

Clara

Box 6013, Gävle. Tel. 026/11 88 20

Ång-tvätten

Tvättar allt för alla

Butiker i hela länet

– –

Kom ihåg TVÄTTBAREN i Gävle,

N. Köpmangatan 12

Tfn 026/11 05 10

Allt fotografiskt

ELVÉNS FOTO

Edsbyn

Tfn 0271/201 97

O. MARCUSSONS EFTR.
URMAKERI
EDSBYN

Säljer märkesur
med allriskförsäkring

Reparerar alla slags ur
med garanti

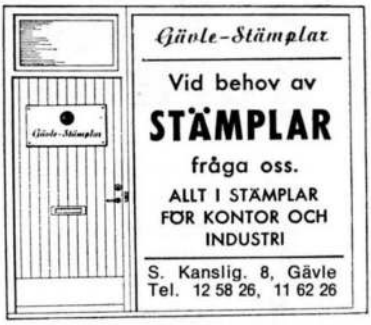
Tfn 0271/217 44

Ramlist
Kilramar

LINDBLOM & CO

ALFTA

Tfn 0271/100 45

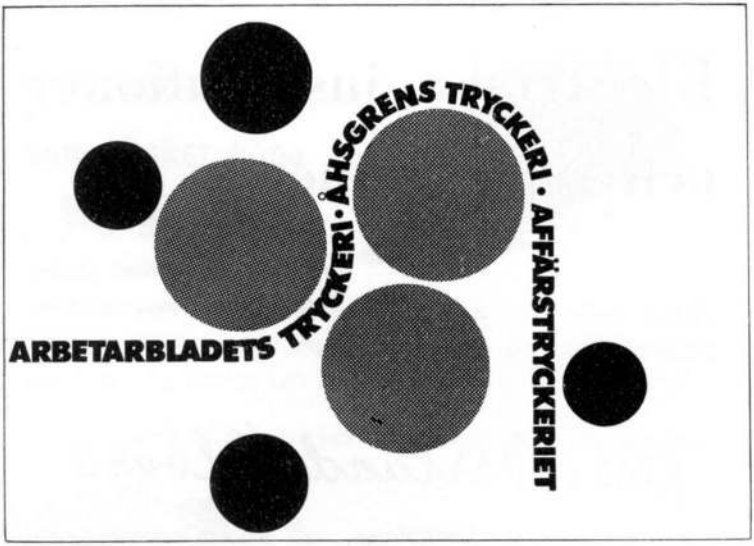
Carl Lindholms
GRUSTAG

ÄLVKARLEBY

Tfn Kontor 026/720 83

Grustag i Marma 026/751 37

Betald annonsplats

Gävle Trycksamarbete AB är från 1966 gemensamt bolag för Affärstryckeriet, Arbetarbladets civiltryckeri och Åhsgrens Tryckeri · Gävle Trycksamarbete AB erbjuder trycksaksköparen formgivning, kvalitet och kvantitet över ett mycket brett register och till konkurrenskraftiga priser · Tillverkningen sker med moderna tekniska resurser för boktryck, reklamtryck och klichéer · Specialavdelning med blankettrotationer för blankettsystem · Välkommen och låt oss diskutera trycksaker!

GÄVLE **trycksam** ARBETE AB

RUDDAMMSGAT. 44 B, GÄVLE, TEL. 026/11 54 05 - 11 15 00

Elektriska installationer och reparationer

av alla slag utföras snabbt
och billigt av vana montörer

AB Norrlands Elbyrå

Centralplan, mitt emot Centralstationen
Tel. 12 33 66 Installationsavd.
„ 12 10 06 Kontor och Butik

En industri för industrin

Vår specialité:

- **Rundstav**
- **Skaft**
- **Svarvade trädetaljer**
- **Krocketspel, ljusstakar etc.**

Aktiebolaget Björkträ
VIKSJÖFORS
Tel. 0271/170 21, 170 34

Rapid **Lyftblock och Lyftverktyg alla slag**

STÅLPRODUKTER

BOLLNÄS Tel. 105 00

BOCKENS
DRYCKER

— kvalitetsdrycker

GÄVLE
SANDVIKEN SÖDERHAMN
HUDIKSVALL LJUSDAL

SIGVARD ANDERSSON

VERKTYG OCH MASKINER

Marma

Tfn 026/750 65

MOLINS ELEKTRISKA

Alfta

Tfn 0271/103 78

KOPPARFORS aktiebolag

OCKELBO

Tillverkar:

TRÄVAROR
CELLULOSA
KARTONG
LÅDÄMNEN

ELPRODUKTION
ELDISTRIBUTION
ELAFFÄR
ELVERKSTAD

ELVERKET EDSBYN
0271-21230

GÄVLE LAST BIL CENTRAL

UTFÖR
transporter, schaktningar
LEVERERAR
grus, sand, väg- och betongmaterial
samt matjord

Gävle Lastbilcentral

N. Skeppsbron 1 Tel. 11 30 30, 11 30 31

"STÖVELN"-ÖBERG

Cykel o. Sportaffär

Norra Kungsgatan 13, Gävle - Telefon 12 50 43

ALLT I CYKLAR och SPORTARTIKLAR

Reparationsverkstad

Ockelbo Sparbank

arbetar i bygden för bygden. Insättningar i sparbanken kommer Ockelbo-bygden tillgodo i form av lån till bostäder, jordbruk, småindustri, hantverk och handel m. m.

OCKELBO SPARBANK

— Hemortens och bygdens egen bank —

Facit Privat
med 5 års förmåns-garanti

Med Er nya Facit Privat följer ett häfte med GARANTI-kuponger, som under 5 år gäller för utbyte av slitna ej funktionsdugliga delar på maskinen vid någon av Facit/Åtvidabergs 135 verkstäder. Gäller både material och arbete. Facit Privat är Sveriges mest köpta hemskrimaskin och kostar på Premieköp endast 25:–/mån.

FACIT
ÅTVIDABERGS

Försäljning och service på 140 platser i landet. Säljes även hos bok- och pappershandlare och andra auktoriserade återförsäljare.

För höga krav...

TRANSPORTVAGNAR

av **Bollnäs Verkstads,** sedan många år välkända fabrikat

SPECIALVAGNAR för
GRÄV-, SCHAKT- och **PLANERINGSMASKINER**

Konstruktioner för SKEPPSVARV, REDERIER, GRUVOR, JÄRNBRUK och övrig industri

Landets ledande tillverkare inom branschen

Bollnäs Verkstads AB

BOLLNÄS Telefon 0278/200 00 vx

KVALITET — SMIDIGHET — STYRKA

DU SOM TYCKER OM DJUR
bli medlem i Gävlekåren
av Svenska Blå Stjärnan

Kurs i allmän djurvård anordnas
under 14 dagar i juni 1966

Anmälningar tel. 026/11 60 56
eller 12 03 72

BLIV BÄTTRE BILIST
BLIV BILKÅRIST

Kårer i Gävleborgs Län:

BOLLNÄS
GÄVLE
HOFORS
HUDIKSVALL
LJUSDAL
SANDVIKEN
STORVIK
SÖDERHAMN

SVERIGES
KVINNLIGA BILKÅRERS
RIKSFÖRBUND

GÄVLEBORGS LOTTAFÖRBUND
Kyrkogatan 28, **Gävle**
Tel. 026/12 51 25

SVENSKA RÖDA KORSET
arbetar för

Bistånd åt totalförsvarets sjukvård

Undsättning vid katastrofer

Hjälp åt åldringar, handikappade barn och vuxna

Gå med i Röda Korset!
Avgift 5 kr.

SVENSKA RÖDA KORSETS
GÄVLEBORGSDISTRIKT

Postgiro 3 53 68 Tel. 026/11 13 89

Alla
behöver
vi
en bank

KREDITBANKEN
passar alla

GÄVLE **Drottninggatan 35** **Tel. 12 27 41, 12 30 30, 11 24 24**

FÖR HYNS
SKULL
TAG
REPORIA

— *den medicinska skönhetstvålen*

HELA FAMILJENS TVÅL

AB Elfströms Tekn. Fabrik • Gävle

GÄVLE Glass

KEDBRANDT & WICKBERG

INGENIÖRSBYRÅ AB

S. Kansligatan 11, Gävle

Telefon växel

11 57 40

Utför förslag till värme- och ventilationsanläggningar
samt sanitäranläggningar
Utövar kontroll och tillsyn
Utredningar, granskningar och besiktningar

"DALARÖ"
Bostadsyta 110,8 m²

BO BÄTTRE BYGG BRA

BYGG ETT LJUSNE-HUS

Ett monteringsfärdigt LJUSNE-HUS betyder kvalitetskontroll i varje detalj kort byggtid låg byggkostnad möjlighet till egen arbetsinsats hjälp med låne- och entreprenadhandlingar. Ert Nya Hem — Ett LJUSNE-HUS.

Var vänlig sänd mig upplysningar om LJUSNE-HUS

Namn: .....
Adress: .....
Postadress: .....
Telefon: .....

SL

Tomt finnes
Tomt sökes

STRÖM-LJUSNE AB · LJUSNE

TELEFON: 0270/672 80

Skandiakoncernen
för försäkring

Avd.kontor: Thulehuset, Gävle

Tfn 026/11 51 80

TRETORN

ledande märke i GUMMISKOR

SKOMAGASINET

Drottninggatan 33 GÄVLE Tel. 12 35 77

OLSSONS
BLOMSTERHANDEL

Nygatan 15, GÄVLE

Telefoner: 12 04 16 och 11 39 16

AGA

AGA-fyren visar vägen till bättre TV-köp

UR-
reparationer
Humana priser

Östlunds
Staketgatan 33
Tel. 12 38 18

Mackmyra Sulfit Aktiebolag

köper

massaved och avverkningsrätter

AGA FÖR LJUDETS SKULL

Säljes av

Gävle TV service

S. Kungsgatan 25 Tel. 11 71 40
GÄVLE

Alfta Hotell

Rekommenderas

RUM – MAT
KONDITORISERVERING

Ombesörjer alla sorters beställningar

Humana priser

Tfn 0271/100 22

VID GÄVLE-BESÖK!

Välkommen till

Bastubad – Romerskt bad

SIMHALL

Karbad – Övningsbassäng

Solplage

PERSSONS KIOSK

Kungsbäck – Gävle

Rekommenderas

Tfn 026/11 04 00

S&L

SÖDERKVIST KOPPLINGAR
MOTORRENOVERINGAR
METALLISERING
MASKINARBETEN OCH MASKINBYGGNAD

AB SÖDERLUND & LINDSTRÖM

TEL. 12 93 20 - GÄVLE

VAR | SKALL JAG SÄTTA IN MINA PENGAR?

VAR | SKALL JAG SÄTTA IN MINA PENGAR?

JORDBRUKSKASSEFÖRELSEN

. . . NATURLIGTVIS I

JORDBRUKSKASSAN

anlita specialaffären
i radio och TV

40 år i branschen - Allt i radio-TV

Modern serviceverkstad

AB NORBORGS RADIO-TV S. Kungsg. 12, tel. 12 73 36

Gårdnäs Trävaru AB

EDSBYN

Tfn 0271/201 76 — 205 77

MUNKSJÖ AKTIE BOLAG

HAMILTONGATAN 38 - GÄVLE - TELEFON 026/11 57 10

FÖRSÄLJNINGSKONTORET GÄVLE

Steget före - en klass högre

ELFVING & LÖÖF

Drottninggatan 26 GÄVLE Telefon 12 18 41, 12 67 53

JAHN CLAESSONS

orkester

spelar allt

för alla

överallt

RING SÅ SPELAR VI

Tel. 026/11 36 57

NÄR DET GÄLLER

- MC-
- KÖR-
- TRAFIK-
- BUSSKORT –

vänd Eder med förtroende till

BIL- och TRAFIKSKOLAN

Inneh.:
Olof Stråhle o. Berndt Friskman
S. Kansligatan 7 a, GÄVLE
Tel. 12 54 94 - 12 05 08

BILÄGARE!

Till Eder tjänst.

Beg. bildelar stor sortering

NYA DELAR!

Ljuddämpare och avgasrör

Även Abarth avgassystem

Reservdelslager för Volkswagen

Däck och batterier

Biltillbehör

AB BIL & RESERVDELAR

Näringen, Gävle tel. vx. 11 56 30

Westlund & Söner Boktryckeri ab

N. Kungsgatan 31, Gävle

Tel. 18 03 08 växel

Ett modernt utrustat tryckeri till Ert förfogande

Varsågod det finns

3

I dag som för snart 300 år sedan stämplas Iggesunds produkter med det

”krönta ankaret”

en över hela världen välkänd symbol för hög svensk kvalitet

Aktiebolaget Iggesunds Bruk

Grundat 1685

TORBJÖRNS
radio·tv ab
Nygatan 24, Gävle
Tel. 11 15 55, 11 15 65

LUXOR
RADIO-TV

Byggnads AB
OVE SVEDINGER

N. KOPPARSLAGARG. 18
Telefon
11 66 00 - 11 68 00

NYBYGGNADER
OMBYGGNADER
REPARATIONER

Välkommen till
MARMA LIVS
hela familjens inköpsställe

Tfn 026/750 64, 751 71

Restaurang
Tre Stockar
Kastsjötorg

FESTMÅLTIDER
levereras till hemmen
Humana priser
Tfn 026/19 21 00

Vid besök i Stockholm

ställ bilen i

P-KLARA

BILPARKERING

alltid öppet — mitt i city

tel. 11 52 45, kör in från
Vasagatan - Vattugatan

Älvkarleby Turisthotell "Turisten"

Tel. 721 44, 725 11

Öppet: febr.—maj: söndagar
maj—sept.: dagligen

HOTELLET öppet året runt

Projekterar

Konstruerar

Bygger

- BROAR, KAJER
- HUSBYGGNADER
- INDUSTRIBYGGNADER

BYGGNADS AB

KONSTRUKTÖR

GÄVLE

PRESENTAFFÄR

BYGGNADSGLAS

PLASTGLAS

BILRUTOR

Norelius & Thorssell AB

Drottninggatan 6 GÄVLE Tel. 11 51 90

GÄVLE SMIDE

JÄRNKONSTRUKTIONER

KAROSSERI- OCH

BILFJÄDERRIKTNING

Beckasinvägen Näringen Tfn 026/12 06 70

PIGALLE grill

Öppet: Vard. 08.00–24.00. Lörd. 08.00–24.00.

Baren för hela familjen

God husmanskost och grillade rätter

Tfn 12 40 44

AB
Gestriklands
Yllefabriker

JÄRBO

TELEFON 0290/706 00

För
rationell hårvård

LUNDÉN
och SKALIN
Friersalong

Södermalmstorg, GÄVLE
Tfn 11 46 47

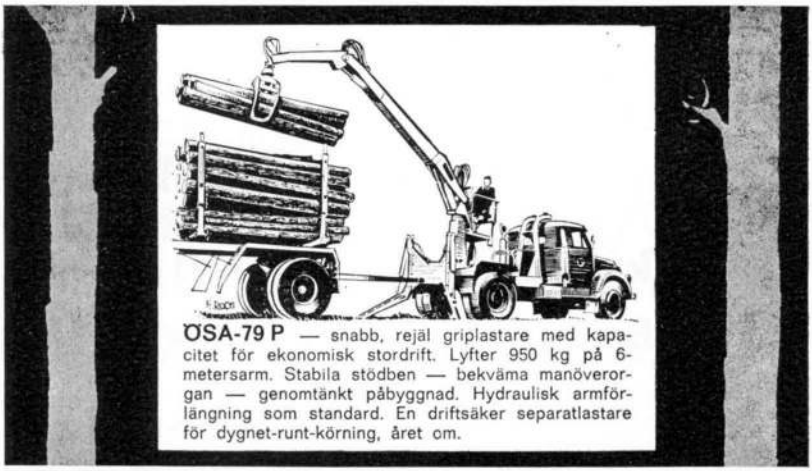
Sågade och
hyvlade
trävaror

SILFORS SÅGVERKS AB
ALFTA
Tfn 0271/130 10

GRAND-CENTRAL-HOTELLET
GÄVLE

Norrlands förnämsta hotell
med tjusiga restauranger
för alla smakriktningar
bjuder välkommen

COCKTAILBAR · TV
ROULETTE
DANS alla kvällar
Internationella orkestrar
TELEFON 129060

ÖSA-79 P — snabb, rejäl griplastare med kapacitet för ekonomisk stordrift. Lyfter 950 kg på 6-metersarm. Stabila stödben — bekväma manöverorgan — genomtänkt påbyggnad. Hydraulisk armförlängning som standard. En driftsäker separatlastare för dygnet-runt-körning, året om.

för rationella skogstransporter med driftsäkerhet, ekonomi och service

ÖSTBERGS FABRIKS AB

Telefon växel 0271/104 75 - ALFTA

BOSCH

Toppeffekt ända ut i tändgnistan

ROBERT BOSCH AKTIEBOLAG

Gävle-filialen
Parkvägen 50, Gävle. Tel. 026/12 98 50

AB Ekman
& Son

Färg- o.
kemikalieaffär

ALFTA

Tfn 0271/100 60

Dans varje afton
i continental miljö

Kungsgrillen

Starköl - Goda viner

Valbo
Sportcentrum

Friluftsbad - Simhall - Sporthall

Tennisbanor - Grönområde

Uthyrning tel. 026/13 11 66

Köper och säljer allt

Här har kronan sitt värde!

NEJMANS EXPORTAFFÄR

Järn- & Metallaffär en gros
Båtmansgatan 6, Gävle
Tel. 11 61 63, 11 61 64

Lidholms

hela familjens

MODEHUS

Herrkonfektion
Herrekipering
Herrskrädderi
Damskrädderi
Gosskonfektion
Gossekipering
Herr- o. Damskor
Damkonfektion

GÄVLE **Tel. 12 92 40**

Alfta

Gästgivaregård

- **Rum**
- **Mat**
- **TV**
- **Öl- och vinrättigheter**

Tfn 0271/100 14

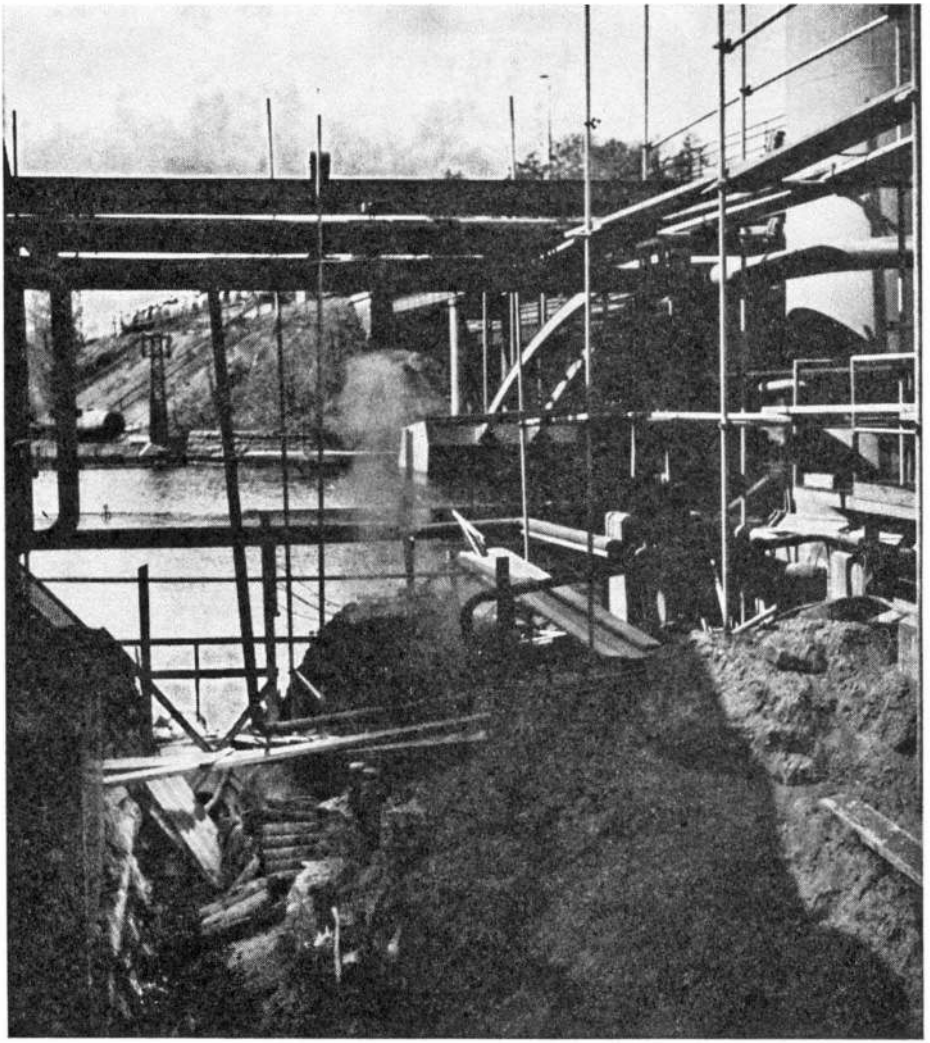
NYA A/B
J. FR. BROLIN

Skeppsklarerare, Speditörer

STUGSUND

kol, koks, eldningsolja

Tfn 541 37, 541 94, 541 67

SPRÄNGA DET OMÖJLIGA!

Domnarfvets Jernverk skulle uppföra ett nytt syrgasverk. Grundsprängning var förbjuden, då syrgasbehållarna låg alltför nära med "livsådern" av flytande syre tätt ovanför grunden. Explosionsrisken med allvarliga driftsstopp som följd var för stor. Berget måste kilas loss, något som skulle bli besvärligt och kostnadskrävande.

Det var då vi lade fram planer på, att med en av våra metoder — försiktig sprängning — avlägsna huvuddelen av berget istället för att kila loss det. Vibrationsmätningar visade att skakningarna var obetydliga.

Tag gärna kontakt med oss om Era speciella sprängningsproblem — om sprängningar där det normalt inte går.

SKÅNSKA CEMENTGJUTERIET

BYGGER ALLT ÖVERALLT

FACK, STOCKHOLM 40 • TEL. 08/23 75 00

Pris 12 kronor

Bocken 1966 (1965/66)
Dokumentet är skannat med upplösningen 300 pixlar/tum (120 pixlar/cm) och direkt överfört till filformatet PDF (Ver 6.0 eller senare). Arbete har utförts av Ulf Holmberg 2009-02-02.